

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 15 (13.845)

Trst, petek, 18. januarja 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Letalski napadi so se z nezmanjšano silo nadaljevali tudi ves včerajšnji dan Puščavski vihar pustoši Irak

Američani govorijo o uspelem prvem napadu, vendar pa so njihove ocene dokaj previdne - Žal tudi številne smrtne žrtve med civilisti - Diplomatske akcije za prekinitev spopada se nadaljujejo

Vsi bomo revnejši

ACE MERMOLJA

Puščavski vihar je zdivil nad Ira-
kom. Besede pogajanj je zamenjal
tršč bomb in bojnih letal. Predsed-
nik ZDA Bush je s podporo OZN in
lastnega senata končno odločil, da
reši iraško vprašanje s silo in da s
silo prisili Sadama Huseina na kole-
na.

Ob odločitvi je svetu zastal dih,
saj je vojna zlo. V sodobni evropski
kulturi s težavo sprejemamo vojno
kot možnost, da z njo rešujemo naj-
bolj akutna vprašanja. Po Auschwitz-
u in Hirošimi, ki sta tragična sim-
bola razčlovečenega nasilja in vojne
groze, je v nas vojna v svoji posled-
nji konsekvenci absurd. Vojna po-
meni žrtve, pogostokrat nedolžne žr-
tve. Poleg tega pomeni, da nekdo
»vzame« drugemu življenje in tu se
seveda prekine tista vez med ljudmi,
ki nam omogoča, da živimo skupaj
in da v tem skupnem življenju ures-
ničujemo tudi svojo osebnost, svoj
lastni jaz. Življenje je namreč mož-
no, v kolikor je mogoča komunikaci-
ja med ljudmi, ko se ta komunikaci-
ja prekine, nastopi smrt. Vojna je
dejansko najbolj nasilna prekinitev
razgovora med subjekti, je tista
skrajna meja, ko se življenje prevesi
v smrt. Do vojne ne morem imeti
drugačnega stališča, saj ni dobre ali
slabe vojne, ne glede na to, kakšni
so vzroki zanjo. Tudi utemeljena
vojna se končno spremeni v smrt in
za njo ostanejo mrtvi in trupla, ki
težijo kot greh. Mi to dobro vemo,
saj so se naši mrtvi v drugi svetovni
vojni globoko zarisali v našo zavest
in usodo; vsi mrtvi, ker ni dobrih ali
slabih mrtvih, so le ljudje, ki so iz-
gubili največ, kar so imeli: življenje.
Zato je edina naša želja, da bi se
vojna v Zalivu prenehala, saj ne bo
prinesla nič dobrega in niti zmago-
valcem ne bo prinesla veselja; pri-
nesla jim bo kvečjemu pijanost, saj
raste pristno veselje le iz življenja.

Za tem osnovnim etičnim prepri-
čanjem pa se v Zalivu odpirajo do-
tej stvarni in tematični scenariji. V
tej tragični uri ne moremo pozabiti
na planetarno nasprotje med Seve-
rom in Jugom, med bogatim svetom
in revnimi. Nasprotje očitno temelji
na temeljni neenakosti.

Sadam Husein spregovoril iraškemu ljudstvu
»Alah je največji!«

BAGDAD — Iraški predsednik Sa-
dam Husein je pet ur po napadu spre-
govoril svojemu ljudstvu:
»O veliko iraško ljudstvo, o sinovi
našega slavnega naroda, o pogumni
pripadniki naših slavnih oboroženih
sil, o množice, kjerkoli se nahajate v
vaši odločnosti, da se postavite po
robu zlu in tistim, ki so ga povzročili.
Ob 230. sredi noči med 16. in 17.
januarjem so podležji zahrbtni napad-
skupno z zločinskimi sionizmom. Za-
važnejša izmed vseh bitk med do-
in zlom, ki bo, če bo bogu všeč, naza-
potomci Mohameda in prerokov, po-
islama, ki je razsvetlila in vodila člo-
vestvo, so jih mirno pričakali in Bog
jim je pomagal. Zločinci so cilj zgreši-

li, Fahd - izdajalec svetih krajev,
arabskega in islamskega naroda, bodi
pogubljen tako na zemlji kot na sodni
dan - je samo zločinec in perfiden iz-
dajalec. Bog je z nami, bratje, ker je z
verniki in jih bo neizbežno popeljal k
zmagi.

Z začetkom konfrontacije in odpor-
om vernikov se bliža dan rešitve na-
roda, dan ko bodo padli prestoli izda-
jalcev, ki temeljijo na korupciji, ko bo
volja satana iz Bele hiše in osjega
gnezda telavivskih zločincev zlomlje-
na. Draga Palestina in njeni potrpež-
ljivi in bojevitni sinovi bodo osvoboje-
ni, Arabci bodo svobodni na svoji ze-
mlji in narodi bodo svobodni povsod,
koder so zatirani.«

Pred Sadamovim sporočilom je bil
prebran verz iz Korana. Apel pa se je
zaključil s trikratnim vzklikom »Alah
ahbar« (Alah je največji).

BAGDAD, WASHINGTON — Irak je včeraj preživel še
eno noč strahu in »puščavski vihar« je s svojim smrtonos-
nim eksplozivnim dežjem tudi včeraj pustošil in sejal smrt
po Bagdadu in drugih predelih Iraka in zasedenega Kuvaj-
ta. Letalski napadi so potekali brez predaha in kot so včeraj
sporočili iz Washingtona »za Sadama Huseina ne bo premo-
ra«. Ameriški obrambni minister Cheney je dejal, da se
bodo napadi nadaljevali in se še razširili. To nepopustlji-
vost ZDA, kateri je pritegnil tudi britanski premier Major,
pa je glasnica State Departmenta opravičila s tem, »da je
Irak že imel 45 dni premora, ki mu ga je dodelil varnostni
svet OZN za dokončni umik iz Kuvajta«.

V Beli hiši so včeraj govorili o »velikem uspehu« v za-
četni fazi zalivskega spopada, ob tem pa so poudarjali, »da
spopad ne bo ne kratek ne lahek«. Predsednik Bush je
izjavil, da ne bi bil rad večji optimist, kot je potrebno in je
opozarjal, da lahko pridejo tudi negativni trenutki. »Toda
ZDA bodo do konca opravile svojo nalogo v Zalivu,« je še
dejal. Ameriški predsednik je tudi poudaril, da ameriški cilj
v tej vojni ni uničenje Iraka temveč le osvoboditev Kuvajta,
pri tem pa je izrazil upanje, »da bo iraško ljudstvo uspelo
prepričati diktatorja Huseina, da položi orožje, se umakne
iz Kuvajta in Iraku omogoči, da se ponovno vrne med drža-
ve, zaščitnice miru«. Ob precejšnji previdnosti, ki je vela iz
Bushevih izjav, pa je Bela hiša posredovala tudi prve poda-
tke o obračunu bojov v prvih 24. urah. Tako naj bi po
podatkih Pentagona doslej v bitki Iračani sestrelili eno
samo letalo F-18.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Parlament je z večino glasov podprl zahtevo vlade po totalnem izvajanju resolucije OZN

Tudi italijanski kontingent v Zalivu bo lahko ob potrebi segel po orožju

V vojaških akcijah odslej tudi italijansko vojaštvo

PARIZ — Med izrednim zaseda-
njem Zveze zahodnoevropskih drž-
av UEO sta zunanji minister De
Michelis in obrambni minister
Rognoni včeraj v Parizu najavila,
da bodo italijanske pomorske in le-
talske enote aktivno sodelovale v
akcijah za uresničitev resolucije
varnostnega sveta OZN št. 678. Mi-
nistra sta še povedala, da bodo ita-
lijanske enote, če bodo seveda upo-
rabljene, v teh akcijah pod opera-
tivnim poveljstvom Združenih drž-
av Amerike.

De Michelis je s tem v zvezi tudi
dodal, da bodo lovski bombniki
tornado šli v akcijo najbrž že v »na-
slednjih urah,« obrambni minister

Rognoni pa ga je dopolnil, da so z
odobritvijo vladne resolucije v par-
lamentu »postali operativni tudi
načrti za aktivno sodelovanje ita-
lijanskih enot v Zalivu.«

Posebno poslanico italijanski vo-
jaški posadki v Zalivu pa je včeraj
poslal tudi predsednik republike
Cossiga, ki je enote seznanil z gla-
sovanjem v parlamentu in dejal,
»da se s tem začne tudi neposredno
sodelovanje v akcijah v službi do-
movine.« Cossiga se je pripadni-
kom enot v Zalivu še zahvalil v
imenu vseh državljanov in in jim
zaželel, »da v celoti opravijo svojo
misijo za uveljavitev mednarodne-
ga prava in miru.«

RIM — Parlament je z večino glasov
odobril zahtevo vlade, da se italijanski
kontingent v Zalivu v celoti udeleži
vseh akcij, katerih cilj je spoštovati
resolucijo 678 OZN. To pomeni, da
bodo tudi italijanski vojaški sodelovali,
tudi z uporabo sile, pri evakuaciji iraš-
kih čet iz Kuvajta. Razprava v poslan-
ski zbornici in senatu je trajala skoraj
neprekinjeno 27 ur, občasno pa se je
navzela napetega, skoraj dramatične-
ga prizvoka, saj se je parlament na
trenutke dobesedno razklal. Napetost
je dosegla višek, ko je prišla novica,
da so letala napadla Bagdad, dokon-
čen izid glasovanja pa je bil znan šele
včeraj popoldan.

Zahtevo vlade so podprle stranke
koalicije, proti so bili komunisti in vsa
leva opozicija. Na obeh straneh pa so
se pojavili primeri oporečnosti vesti:
v tem primeru so parlamentarci večine
glasovali proti zahtevi ali pa so se vz-
držali, isto so storili »oporečniki« iz
opozicije. Razklali so se tudi misovci:
nekateri so navdušeno podprli tisti del
zahteve, ki pooblašča italijanski zaliv-

ski kontingent, da se udeleži vojaških
akcij, drugi pa so bili odločno proti.
Napetost je postala skoraj dramatična
malo pred zaključkom razprave: v
znak protesta so predstavniki zelenih
zasedli poslansko zbornico, tako da so
jih morali kurirji dobesedno odnesti iz
avle.

Rezultat glasovanja ni ostal brez po-
lemik. Glasnik PSI Intini je bil kriti-
čen do stališča, ki so ga zavzeli komu-
nisti, ker so še enkrat pokazali »ne-
sprejemljivo šibkost in protislovnost«.
Occhetto naj bi v Parizu podpiral

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Poročila in odmevi na vojno v Zalivu

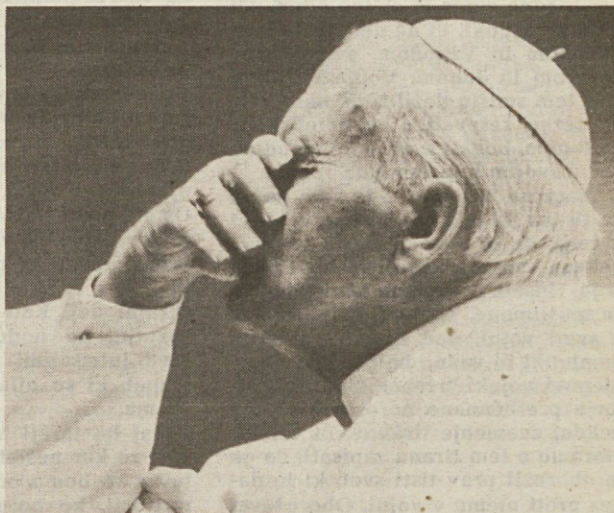
NA 2., 3., 4.,
5., 6. IN 16. STRANI

Včeraj je papež izrazil vso svojo globoko žalost nad začetkom vojne
Rešijo nas lahko le »pogumna dejanja«

VATIKAN — Takoj potem, ko so protiiraške sile bom-
bardirale Bagdad, se je papež zbral v molitvi (na sliki AP),
že navsegodaj pa je daroval mašo. V včerajšnjih dopoldan-
skih urah je sklical svoje sodelavce iz rimske škofije, ter
jim zaupal poslanico za ljudi.

Papež je izrazil svojo »globoko žalost« nad razvojem do-
godkov ter dodal, da je do konca upal, da bosta pismi, ki ju
je odposlal v ponedeljek Bushu oz. Sadamu, obrodi sadove.
Ob izbruhu vojne je papež Janez Pavel II. dejal, da je še
možno zmanjšati njen smrtonosni domet na minimum, ven-
dar pa je treba za to »pogumnih dejanj«. Edino slednja
lahko še rešijo človeštvo pred spopadom, ki se lahko izrodi
in zadobi neslutene posledice. O »pogumnih dejanjih« je
papež pisal tudi v pismih obema glavnima protagonistoma
vojne, v katerih je tudi dal svoj predlog za mir: do konca
vojne bo prišlo le s »poštenim in vedrim« mednarodnim
sodelovanjem. Papež je nato obžaloval, da mu je na pismo
odgovoril le Bush, ki je dejal, da je papežev napor za mir
tudi njegovo, ne pa Sadam Husein.

Papež je še dodal, da je ta vojna hud poraz mednarodne-
ga prava in celotne človeške skupnosti in si je zaželel, da
bi se čimprej tudi zaključila.

Izjava predsednika Gorbačova po izbruhu vojne Za tragični zaplet krivo iraško vodstvo

MOSKVA — Vest, da so ameriška letala napadla Bagdad so v Sovjetski zvezi izvedeli malo po prvi uri včeraj zjutraj, ko je radio Moskva poslušalce »seznanil z grdo novico iz Zaliva«. Iz sicer še ne potrjenih virov pa kaže, da zaplet zalivske krize ne bo vplival na vrh med Gorbačovem in Bushem, ki bi moral biti prihodnji mesec v Moskvi.

Včeraj je predsednik Gorbačov prebral izjavo, ki jo je predvajala osrednja televizijska mreža. Ljudstvu je obrazložil, da so ameriška, britanska in savdska letala napadla iraško glavno mesto in uničila več vojaških in industrijskih objektov. Pojasnil je tudi, da je SZ že na samem začetku krize storila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi preprečila oboroženi spopad. »Tragičen zaplet je posledica gluhosti iraških voditeljev, ki niso hoteli pristati na pogajanja za diplomatično rešitev problema«. Sovjetski predsednik je povedal, da ga je z odločitvijo ZDA, da sprožijo napad seznanil ameriški zunanji minister Baker. Gorbačov je le uro pred napadom skušal prepričati Busha, naj počaka s to skrajno odločitvijo in naj se posluži ustreznih alternativnih

ukrepov. Hkrati je sovjetski veleposlanik v Bagdadu izročil Sadamu Huseinu nov osebni poziv Gorbačova, naj napove umik čet iz Kuvajta, sklicujoč se na višje interese iraškega ljudstva in svetovne skupnosti.

Prejšnjo noč pa se je Gorbačov obrnil na vse vplivne države, na Francijo, Italijo, Kitajsko, Veliko Britanijo ter na vso arabsko diplomacijo, in jih povabil, naj s skupnimi močmi preprečijo ekspanzijo spopada. »Posledice vojne bodo občutili predvsem arabski narodi, težko pa bo vse svetovni skupnosti, zato obžalujem, da nam ni uspelo preprečiti vojaškega spopada, čeprav smo v to vložili vso našo moč,« je še dejal Gorbačov in ob zaključku sporočila zagotovil, da nihče od sovjetskih državljanov, ki se nahajajo v Iraku, ni v nevarnosti. Šef generalnega štaba Mihail Moisejev je včeraj javno napovedal, da so sovjetske vojaške čete, ki so nameščene na jugu države, odslej v pripravnem stanju. Moisejev je dodal, da generalni štab pozorno sledi vsem premikom čet in vojaškim akcijam tudi ob iranski in turški meji.

Ker v predsinočnem napadu niso uničili vseh raket in letal V Izraelu se še bojijo iraških bojnih plinov

TEL AVIV, TUNIZ — Med vsemi državami Bližnjega vzhoda se je zalivskega spopada še najbolj bal Izrael. Že vrsto dni izraelska vlada poziva prebivalstvo, naj bo pripravljeno na najhujše, vse ljudi (razen večine Palestinecev) pa je opremila s plinskimi maskami, od katere se ne smejo ločiti niti med spanjem ali naključnim sprehodom.

Prvo »bagdadsko noč« so Izraelci preživeli doma ali celo v zakloniščih, že v včerajšnjih dopoldanskih urah pa je izraelski obrambni minister Moše Arens v radijski poslanici ljudstvu dejal, da je nevarnost iraškega raketnega ali celo letalskega napada na Izrael dosti manjša, kot v prejšnjih dneh, ker naj bi Američani med svojim napadom uničili izstrelitvene rampe iraških raket zemlja-zemlja. Neznana pa je uso-

da mobilnih raketnih ramp, tako da je še vedno precejšnja nevarnost, da bi Irak proti Izraelu sprožil bakteriološki in kemični napad. Arens je nato še pohvalil izraelsko ljudstvo za »trdnost in pogum«, ki ga je izkazalo v času, ko se nihče predvideval nočnega razpleta.

Včeraj zjutraj pa so v Tunisu, ob prisotnosti voditelja Arafata, pokopali v ponedeljek ubite voditelje PLO Abu Jihada, Abu al Hala in Abu Mohameda. Prvotno so jih mislili pokopati v Amanu, vendar pa niso mogli dobiti letala, ki naj bi peljal iz Tunizije v Jordanijo. Med pogrebom je bilo stanje napeto, vendar ni izbruhnilo večjih neredov. Palestince je že prizadelo malodušje ob razvoju dogodkov v zalivski vojni.

Kučan in Jović za miroljubno rešitev krize

LJUBLJANA — Slovenija bo po sestanku vlade poskušala navezati stike z drugimi republikami, da bi uskladili ocene o vojni in novonastalih razmerah. »Moramo odgovorno nadaljevati pogovore o mirnem in demokratičnem razreševanju jugoslovanske ekonomske krize, da ne bi nekoga po nepotrebnem zaskominalo, da bi poskušal razrešiti jugoslovansko krizo z nasilnimi sredstvi,« je dejal predsednik Slovenije Milan Kučan v izjavi ob izbruhu sovražnosti v Zalivu.

»Moje misli so,« je nadaljeval Kučan, »z ljudmi, ki so žrtve politike.« Izrazil je prepričanje, da je možno reševati probleme po mirni poti in se zavzel za politiko, ki ji je bolj do človeških življenj kot pa do drugih interesov. »Naša pričakovanja, da se bomo lahko po plebiscitu v veliko večji meri ukvarjali z življenjskimi vprašanji naših ljudi, smo žal preložili na nek bolj-ši čas,« je dejal Milan Kučan.

Predsednik predsedstva Jugoslavije Borisav Jović pa je dejal, da smo močno razočarani zaradi neuspeha vseh prizadevanj mednarodne skupnosti za miroljubno politično rešitev. Čeprav se je spopad že začel, še vedno ni prepozno, da bi ga ustavili. Jović je še enkrat pozval Sadama Huseina naj sprejme sklep varnostnega sveta in nemudoma umakne čete iz Kuvajta.

V svoji izjavi je zvezni izvršni svet zapisal, da je Jugoslavija kot predsedujoča v gibanju nevtralnih navedila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi za zalivsko krizo našli miroljubno rešitev in si bo še naprej prizadevala za mir. ZIS svet je po izteku ultimata in samo osem ur pred začetkom spopadov poslal Sadamu Huseinu še en poziv za mir in razum.

Američani podpirajo predsednika Busha obenem pa se bojijo terorističnih akcij

NEW YORK — »Vojna z Irakom še zdaleč ni končana,« opozarjajo danes sredstva obveščanja v ZDA. Vendar pa je večina uredniških uvodnikov optimistična in izraža vsesplošno podporo ameriške javnosti predsedniku Bushu in njegovi odločitvi. Po anketi, ki jo je čez noč naredila družba CNN v sodelovanju z Gallupom, je 86 odstotkov Američanov zadovoljnih s pojasnilom, ki ga je sinoči v zvezi z začetkom vojne dal predsednik Bush, 81 odstotkov pa jih tudi podpira njegovo akcijo. Trdno podporo je Bush davi dobil tudi v ameriškem kongresu, ki zdaj »odločno stoji za svojim predsednikom«, čeprav je še pred dnevi z veliko skepso in z zelo tesnim izidom izglasoval zeleno

luč Bushu za uporabo vojaške sile zoper Irak.

New York Times pa danes piše: »Sadam Husein je moral zagotovo razumeti sporočila, ki mu jih je svet pošiljal nenehno, odkar so njegove sile lanskega avgusta zlorabile Kuvajt. Toda očitno jih je prežrl.

Zagotovo pa ni mogel prezreti sporočila, ki so ga sinoči prinesli valovi bombnikov in raket. To je močno sporočilo v imenu častnih ciljev. In ti cilji niso v uničenju Iraka in ubijanju civilistov... Cilj je osvoboditev Kuvajta in ponovna vzpostavitev njegove legitimne oblasti. Cilj je zagotovitev stabilnosti v tem območju in preprečitev

Sadamu Huseinu, da se polasti svetovne energetske žile... To so povedale bombe.«

Wall Street Journal pa je zapisal: »Ob izbruhu vojne v Zalivu je Amerika enotna. Zadosti časa bo kasneje, da ocenimo spremembo, ki jo bo ta konflikt povzročil v političnem življenju ZDA in sveta. V tem trenutku je edino pravo, da združeni stojimo za ameriškimi oboroženimi silami in njenimi partnerji v koaliciji, ki si prizadevajo, da porazijo skupnega sovražnika. In nikakega dvoma naj ne bo, da je Sadam Husein sovražnik moških in žensk, ki sedaj tvegajo življenje, da ga porazijo... Prepričani smo, da ima ameriški narod sedaj zadosti vojaške moči

in politične volje, da porazi nepopoln- sljivo piratstvo Sadama Huseina.«

Po anketah, ki jih je objavil časopis USA Today, Američani v večini podpirajo predsednika Busha. Toda več kot 40 odstotkov anketiranih meni, da bo vojna trajala več kot mesec dni, več kot dve tretjini pa izražata tudi bojazen pred povečanimi terorističnimi napadi v ZDA.

Po več mestih v ZDA (San Francisco, Seattle, New York) je ponoči prišlo do protivojnih demonstracij, ki so jih spremljala tudi nasilna dejanja (zadržanje avtomobilov) in aretacije.

MITJA MERŠOL

Zaradi podpore Sadamu Huseinu med muslimani azijskih republik in interesov vojaškega lobija

Različni sovjetski pogledi na zalivsko vojno

MOSKVA — Med številnimi pomisleki, s katerimi se sooča sovjetska javnost in analitiki, je tudi odgovor na vprašanje, zakaj je namreč Kremelj za dogovorjeno vojaško akcijo izvedel šele uro pred začetkom. Ali samo zato, ker SZ v akciji vojaško ne sodeluje, ali pa je vmes še kaj? Opazovalci se sprašujejo tudi o bojni pripravljenosti sovjetske armade v srednjeazijskih republikah, pri tem pa omenjajo islamski dejavnik in simpatije do Sadama Huseina. In ne nazadnje ne gre prezreti hrupa okrog Zaliva, ki ga od iraške zasedbe Kuvajta povzroča vojaško-industrijski kompleks.

Namestnik sovjetskega zunanjega ministra Belonogov je na tiskovni konferenci sicer izrekel priznanje ZDA, da so SZ držale v pripravljenosti, vendar pa je izrazil obžalovanje, da ameriški državni sekretar Baker ni že prej obvestil zunanjega ministra Besmertnija o pripravah na vojaški poseg in zakaj je to storil tik pred zdajci. Če bi sporočilo dospelo prej, bi Moskva nemara še lahko prepričala Huseina k umi-

ku iz Kuvajta, kar bi morda odložilo začetek vojaških akcij. Prav tako ostaja neznanka, zakaj je bila takoj po začetku akcije prekinjena telefonska zveza med sovjetskim veleposlanikom v Bagdadu in Kremljem. Na vprašanje glasnika sovjetskega predsednika ali se SZ res ne bo vmešala v spopad in če ne, zakaj vendar stanje pripravljenosti na južnih mejah, je Vitalij Ignjatenko kategorično odvrnil, da se SZ v zalivski vojni ne bo vmešavala, ker je takšen sklep vrhovnega sveta. Ker pa je kriza dovolj blizu južnih meja, to pač zahteva stalno pripravljenost. Ignjatenko pri tem ni omenil zahtev posameznikov in drugih islamskih sovjetskih republik, ki Sadama Huseina vidijo v bistveno drugačni luči kot proti iraški koaliciji in ki so pripravljeni na boj za zaščito islamskih svetinj.

Ena takšnih skupin se je, pod vodstvom poslanca vrhovnega sveta Rižalija Odžieva, še nedavno mudila prav pri Sadamu Huseinu. Po vrnitvi so ga, kot piše tednik Novoe vremja, udeleženci obiska

predstavili somišljenikom kot velikega politika, ki dobro razume lastno odgovornost pred iraškim narodom in pred svetom. Del islamskih predstavnikov v SZ, sicer obsoja zasedbo Kuvajta, hkrati pa protestirajo zoper izraelske zasedbe palestinskih ozemelj.

Ena od zadreg uradne Moskve do vojne v Zalivu pa leži med drugim tudi v dejstvu, da med Irakom in SZ niso razveljavljeni bilateralni sporazumi o sodelovanju, na podlagi katerih je Irak kupoval sovjetsko oborožitev. Ne gre se nemreč izogniti vtisu, da hrup okrog Zaliva povzroča prav vojaško-industrijski lobi, ki je švojčas tudi gradil iraški vojaški potencial. Ta lobi pa, kot kažejo reakcije, zdaj ni nič manj zainteresiran za nadaljevanje pomoči in za vzdrževanje podobnih režimov kot je Huseinov, ki ga protiraška koalicija danes ruši.

Glasnik predsednika Vitalija Ignjatenko je med drugim še dejal, da se je Mihail Gorbačov takoj po obvestilu o vojaški akciji sešel z najbližjimi sodelavci.

MIHA LAMPREHT

nadaljevnja s 1. strani - nadaljevnja s 1. strani - nadaljevnja s 1. strani

● Vsi bomo

na dokaj krhkem redu, kjer hočeš nočeš prevladuje pravica močnejšega, ki ni nikoli tisti, ki nima niti vsakdanjega kruha. Arabski svet ima na tej prelomnici srečo in hkrati nesrečo, da leži na neizmernih naftnih »jezerih«, ki so vitalnega pomena za razvite in bogate države. Interesi so tu očitno tako veliki in hudi, da preraščajo vrednost samega življenja, čeprav ne bi smelo biti takšnih interesov, ki bi lahko prevladali nad nedotakljivostjo življenja.

Kako praznično so se svetili lanski novoletni ognji nad porušnim berlinskim zidom in hkrati kako hudo so se motili tisti, ki so prerokovali prihod zlate dobe, v kateri bosta prevladovala mir in blagostanje. Konec hladne vojne je očitno odprl pot globlji razpoki, ki ne deli sveta med Zahodom in Vzhodom, ampak med Severom in Jugom. Vojna v Zalivu je v tem smislu deziluzija: nasprotja bo težko reševati s »prijateljskim« dialogom, bogati svet se ne bo odpovedal svojim interesom na Jugu.

Tragična in temačna je nato podobna tirana, ki je z orožjem izzval svet v želji, da bi sebe postavil na čelo nekega vsearabskega osvobodilnega boja. Husein iz svojega bunkerja kliče muslimane, Arabce in Palestinece k sveti vojni, nad ljudmi pa letijo bombniki in vedno bolj se zdi, da so njegovi vojaški žrtvene živali na oltarju preračunane norosti, ki je od nekdaj znamenje tiranov. In vendar moramo o tem tiranu zapisati, da ga je oborožil prav tisti svet, ki je danes proti njemu v vojni. Oboroževal

ga je tudi in predvsem takrat, ko je na iraško-iranski fronti dokazal, da imajo zanj človeška življenja relativno vrednost in težo. Po svoje smo tudi mi odgovorni za tega tirana, čeprav to ni opravičilo.

Zaskrbljujoča je nato šibkost in krhlost svetovne diplomacije. Za OZN je vojna hočeš nočeš poraz, ne glede na to, da se je ogromna večina držav strnila proti Sadamu. Dejstvo je, da vojne ni bilo mogoče preprečiti in da ni Zaliv edini kraj, kjer bojna letala in tanki »rešujejo« konflikte. Te zaskrbljenosti ne moremo zamolčati, saj nas navdaja z občutkom nemoči. Ob falimentu diplomacije smo se tudi navadni ljudje čutili nemočni, saj naš vpliv lahko seže do tiste točke, ko je prostor sporov še vedno prostor besede in mnenj. Pred vojno, predvsem sodobno, tehnološko in računalniško vojno, smo neobogljeno in nemočni.

Končno je tu hudo vprašanje, kaj po vojni? Ne moremo se ne strinjati s papežem, ko pravi, da vojna ne rešuje problemov. V cinični vojaški logiki lahko brez velikih dvomov predvidevamo zmagovalca, bližnjevzhodni voz pa se ne bo rešil. Ostale bodo stare krivice, stare rane in sovraštva. Nevarnost je, da se bo jeza poražencev podvojila, potrojila in s tem zaostрила to, kar je že na skrajni meji. Kdo bo ugnal vsa ta nasprotja, ko bodo utihnil topovi? Med jutrišnjimi pogajalci bo gora trupel, ki so bila vedno neizbrisno breme.

Kaj bo torej? Vprašanj je seveda več, že kar nešteto. Nekaj pa je gotovo, ko bomo odmolili Oče naš za mrtvimi, ko bo muezin poklical k

molitvi za padlimi, bomo vsi revnejši za še eno absurdno vojno, ne glede na to, kdo ima prav in kdo ne. Tako je bilo vedno, ko so besede zamenjali strel.

● Puščavski

Podatki o velikih uspehih v prvem naletu pa so pri nekaterih že povzročili prave triumfalistične izjave. Tako je na primer ugledni senator Sam Nunn, predsednik komisije za oborožene sile v senatu, že izjavljal, da »se bo vojna zaključila v nekaj dneh«. Mnogi drugi pa so opozarjali, da še ni čas za zaključke in skoraj popolne pasivnosti iraških enot niso imeli za znak nepričakovane slabosti, temveč za del strategije, s katero naj bi prikrili letala in rakete, ki bi jih lahko kasneje z velikim presenečenjem uporabili.

Podatki o žrtvah in izgubah so si precej protislovni. V nasprotju z ameriškimi viri je iraška tiskovna agencija Ina včeraj poročala, da so iraške protiletalske sile doslej uničile kar 44 nasprotnikovih letal in precejšnje število raket. Ta podatek so iz Iraka posredovali v večernih urah, medtem ko so prej govorili o štirinajstih sestreljenih letalih. Dosedanji spopad pa je zahteval precej življenj med civilisti. Po podatkih bagdadskega radia naj bi za posledicami bombardiranja doslej v Bagdadu umrlo 23 civilistov, 66 oseb pa naj bi bilo ranjenih. O velikem številu civilnih žrtev pa je včeraj govoril tudi iraški veleposlanik v Londonu Al Šalihi, ki pa konkretnih števil ni posredoval. Iz Bagdada je iraški radio tudi poročal, da so vsi Iranci »pripravljeni žrtvovati svoje življenje za

domovino in za končno zmago nad sovražnikom.«

Ob nadaljevanju letalskih spopadov in večkratnih napovedih in kasnejših demantijev premikov kopenskih sil proti kuvajtski meji pa v svetu potekajo obupni poskusi, da bi spopad zaustavili in krizo rešili po diplomatski poti. Tako so zunanji ministri evropske dvanajstere včeraj v Parizu poudarili, da se ES obvezuje, da bo storila vse, da po končanem spopadu v Zalivu pride do mirovne konference o Bližnjem vzhodu. Zahodnonemški zunanji minister Genscher je v zvezi s tem izjavil, da je treba celotno zadevo podrobno pripraviti in nato obnoviti poziv Sadamu Huseinu, da se umakne iz Kuvajta.

Za zaustavitev sovražnosti pa se je včeraj v varnostnem svetu zavzel alžirski zunanji minister Ahmed Gzali. Od petih stalnih članic varnostnega sveta je zahteval, da »takoj najdejo miroljubno rešitev in se zavzamejo za odhod tujih sil iz Zaliva«. Gzali se je zvečer sestel še z ostalimi predstavniki članic varnostnega sveta.

V diplomatsko akcijo se je vključil tudi egiptovski predsednik Hosni Mubarak, ki se je o najbolj primernih ukrepih po telefonu posvetoval z libijskim voditeljem Gadafijem, jemen-skim predsednikom Salihom in savdskim kraljem Fahdom.

● Parlament

francoske socialiste, je v Rimu zavzel prav obratno stališče in je zatajil tudi tisti del Mitterrandovega posa, v katerem trdi, da je edini način za rešitev zalivske krize le še uporaba sile.

Tajnik KPI ga je zavrnil, da je udeležba v vojni slaba in nevarna izbira, še zlasti, ker je do nje prišlo, ko se je oboroženi spopad dejansko že začel in parlament ni mogel odločiti drugače. Za KPI bi bila najustreznejša rešitev poostreitev embarga, kajti odločitve vojni ni sprejela OZN, pač pa ameriški predsednik. Prav zato komunisti vzbijajo vso stranko, njene simpatizirerje in vse državljane k mobilizaciji za popolno odložitve orožja.

Stališče komunistov so kritično ocenili tudi liberalci, republikanci in socialdemokrati, saj menijo, da se s takim zadržanjem nepopravljivo oddaljujejo od evropskih socialdemokracij in se vračajo v preteklost. Z glasovanjem pa sta bila zadovoljna predsednik vlade Andreotti in tajnik KDF Forlan; slednji je dejal, da je ograditev nekaterih parlamentarcev stranke »razumljiva in je bila predvidljiva«.

Za še dodatno in nepredvideno zaostreitev ozračja v poslanski zbornici je poskrbel elektronski škrat, ki je kar dvakrat onemogočil računalniško obdelavo glasov. Sejo so zaradi tega prekinili, predsednika Iottijeva se je menkinili, da prav potihno jezila, da gre vse narobe, sodu pa je izbil dno član neodvisne levice Rodotà, ki je podvomil v anizaključnost okvare. Demokristijan Aniasi je bil celo prepričan, da gre za pravo sabotažo in je to tudi na glas povedal. Sumi in dvomi so privedli do tega, da je kvestor poslanske zbornice Francesco Colucci, ki so ga obakrat poklicali na kraj »nesreče«, naročil preiskavo, ki bo pokazala, kaj je dejansko povzročilo računalniško obdelanje glasov. Teknikom, ki so odgovorni za vzdrževanje naprav pa je tudi že povedal, kar jim gre.

G. R.

Po vsem svetu glasno odmevale manifestacije za mir v Zalu

MILAN, NEW YORK — Začetek spopada v Zalu je v Italiji in po vsem svetu sprožil plaz mirovni manifestacij, na katerih so sodelovali predvsem študenti, delavci in pacifisti. Organizatorji manifestacij so bile najrazličnejše mirovne organizacije, med organizatorji pa so bile tudi sindikalne konfederacije. Povsod so glasno zahtevali prekinitev sovražnosti in nadaljevanje diplomatskih akcij, da bi se preprečilo nadaljnje prelivanje krvi.

Nedvomno je bila najbolj množična manifestacija v Milanu (na sliki AP), ki se je iz velikega sindikalnega zborovanja spremenila v velikansko mirovno manifestacijo, na kateri je več kot 150 tisoč ljudi zahtevalo mir in odločno odklonilo kakršno koli sodelovanje Italije v vojni. Podobno kot v Milanu pa je bilo tudi drugod po državi, kjer so mirovne organizacije pozivale mlade, naj se poslužijo ugovora vesti ob morebitnih vpoklicih. Na izrednih zasedanjih so se zbrali tudi mnogi deželni, pokrajinski in občinski sveti, ki so vsi izrazili svojo zaskrbljenost in se zavzeli za čim hitrejšo zaustavitev spopada in rešitev krize po diplomatski poti.

Mirovniki so priredili sit-in pred Montecitorio, v večernih urah pa so mirovna združenja, Arci, Acli, Lega ambiente in mnogi drugi organizirali sprevod po rimskih ulicah, kjer so se jim pridružili tudi iraški disidenti. Mi-

rovna združenja so tudi pozvala parlamentarce, naj glasujejo za umik italijanskih enot iz zalivskega področja. Veliko zborovanje je bilo tudi v Turinu, sindikati pa so vzporedno z mirovnimi manifestacijami proglasili večerne stavke.

Vojnemu spopadu pa so odločno nasprotovanje izrazili tudi povsod po Evropi in predvsem v številnih mestih po Združenih državah Amerike. Na tisoče manifestantov je proti vojni v Zalu protestiralo v Bonnu, Berlinu, Hamburgu in Frankfurtu. Organizatorji manifestacij so bili študentske in mirovne organizacije. Zanimivo pa je, da je francoska policija prepovedala napovedano mirovno manifestacijo francoske komunistične partije v Parizu. Kot razlog za prepoved je vodstvo pariške policije navedlo »možne kršitve javnega reda.«

Najhujši protesti pa so bili povsod po ZDA. Precejšnja množica se je zbrala tudi pred Belo hišo, nekaj tisoč demonstrantov pa se je zbralo tudi pred sedežem Organizacije združenih narodov v New Yorku. Manifestacija pred stekleno palačo OZN se je izrodila tudi v incidente, ko je pred glavnim vhodom v palačo OZN zagorelo nekaj ognjev, newyorška policija pa je nato skušala s silo razgnati manifestante.

Varnostne sile neprekinjeno nadzorujejo letališča, veleposlaništva in sinagoge

V vseh državah okrepili protiteroristične ukrepe

Neapeljsko letališče Capodichino nadzoruje vojska s tanki; kontingent NATO v Neaplju sodi med najbolj izpostavljene objekte terorističnih akcij (Telefoto AP)

RIM, LONDON, WASHINGTON — Po vojaškem napadu na Irak so po vsem svetu poostri nadzorstvo zaradi nevarnosti atentatov. Italijanski varnostni načrt je začel veljati včeraj trideset minut po polnoči; neprekinjeno nadzorujejo vse sinagoge, ameriško in iraško ambasado v Rimu ter konzulate teh dveh držav. Še strožje nadzorstvo so uvedli v bližini oporišč NATO. Na letališčih je nemogoče obiti izredne varnostne ukrepe: na najpomembnejših letališčih v državi morajo potniki na mednarodnih in medcelinskih progah pred vkrcanjem in izkrcanjem predložiti osebni dokument. Na najbolj izpostavljenih notranjih progah pa se je mogoče vkrati na letalo samo z minimalno ročno prtljago.

Kljub tolikšni poostritvi je včeraj zjutraj v Milanu prišlo do dveh manjših atentatov, ki sta povzročila le majhno gmočno škodo. Samozvani »odbor za neposredno akcijo proti vojni« je proti ameriški knjižnici in neki zasebni britanski šoli odvrnil molotovke. Resnejšo pozornost pa oblasti posvečajo izjavam treh rdečih brigadistov, ki so med včerajšnjo sodno obravnavo v »bunkerju« zapora Rebibbia proslavili protimperialistični oboroženi boj, medtem ko sta skrajneža gibanja Partito comunista combattente Fabio Ravalli in Vincenza Vaccaro skušala prebrati resolucijo v podporo protimperialističnemu boju. Skoraj dvesto mornarjev iraške vojske mornarice, ki se nahajajo v La Spezii, kjer sta zasidrani dve iraški vojni ladji v popravilu, je včeraj dobilo ukaz, da ne smejo v nobenem primeru zapustiti ladij.

Izredne varnostne ukrepe so uvedli tudi v drugih evropskih državah, prvič po koncu druge svetovne vojne pa so washingtonsko Belo hišo zaprli turistom. V ZDA se je strah pred terorističnimi akcijami sprevrgel že v pravo paniko, še zlasti potem, ko je šef FBI opozoril, da so agenti že legitimirali nekaj nevarnih iraških teroristov. Iz Bejruta pa prihaja vest, da je pet tisoč Palestincev iz raznih taborišč prejelo poziv, naj napadejo in kakorkoli poškodujejo ameriške objekte povsod po svetu.

Velika Britanija je že prejšnje dni ukrepala na bolj drastičen način. Iz države je pregnala nekaj desetih »nezaželenih« tujcev, včeraj pa je ista usoda doletela še 95 Irčanov. Ukrep je vzbudil val ogorčenja predvsem med iraškimi študenti, ki pa so se prostovoljno odrekli vsaki obliki protesta.

Izredne varnostne mere so uvedli v Parizu: ulice pred Elizejsko palačo in pred ameriškim in iraškim veleposlaništvom so zaprte za pešce in promet, dohod na trg pred izraelskim veleposlaništvom je dovoljen le pooblaščenim osebam. Izredno nadzorstvo so uvedli na vseh letališčih.

Prejšnjo noč je bilo kljub varnostnim ukrepom precej vroče v Berlinu. Policija je aretirala štiri sumljive Arabce, opravila pa je na desetine hišnih preiskav v tujskih četrtih. Orožja sicer niso našli, pač pa so Arabci, ki so jih zaprli, imeli pri sebi podrobne načrte in natančne opise objektov, ki bi lahko bili tarča terorističnih akcij.

Poziv italijanskih sindikalnih konfederacij CGIL, CISL, UIL Delavci enotno proti vojni

RIM — Takošen umik iraških sil iz Kuvejta; prekinitev sovražnosti in resna obveza za mednarodno konferenco o Bližnjem vzhodu. To so zahteve, ki so jih postavile sindikalne konfederacije CGIL, CISL in UIL, ki bodo dreve priredile po vsej Italiji shode, zborovanja, baklade in razprave o krizi v Zalu. CGIL, CISL in UIL so se dogovorile za skupno stališče včeraj dopoldne, preden so se sekretarji treh konfederacij srečali z obrambnim ministrom Vincenzom Scottijem.

Z enotnim dokumentom, ki poziva k mobilizaciji proti vojni, a obenem proti vojni stavko kot protest federacije ohranile enotnost, ki bi se sicer zrušila glede na različne pozicije sindikalnih organizacij. Kljub po raznih italijanskih mestih krajeval ne sindikalne organizacije proglasile nekajurne stavke. Ponekod so za stavko opredelili CGIL in CISL, marsikje pa je stavko proglasila samo CGIL.

V skupnem sporočilu so vsedržavnega vodstva sindikalnih konfederacij iz Kuvejta, da se mora Irak umakniti iz Kuvejta, mednarodna skupnost in OZN pa se morata obvezati, da skliče mednarodno konferenco o Bližnjem vzhodu in rešita košljive pro-

bleme tega področja začeni z vprašanjem pravic palestinskega naroda, ki je po oceni italijanskih sindikatov glavna žrtev zalivske krize.

Italijanske sindikalne organizacije so z dokumentom, ki je bil izročen obrambnemu ministru Scottiju, zahtevale naj se italijanska vlada skupaj z ostalimi vladami držav Evropske skupnosti zavzame za prekinitev sovražnosti in za omejitev tragičnih posledic, ki jih ima spopad za ljudi in za odnose med državami. V tem okviru so sindikalne konfederacije sklenile, da se bodo obrnile na evropsko sindikalno konfederacijo in predlagale skupno mobilizacijo evropskih delavcev. Enotnost delavskega gibanja v Evropi je po oceni italijanskih sindikatov odločilnega pomena za ustavitev vojne.

Generalni sekretar CISL Franco Marini je poudaril, da je stališče italijanskih sindikatov v skladu s stališči OZN in izhaja iz prepričanja, da je kljub konfliktu mogoče najti nit, ki vodi do prekinitve sovražnosti. Sekretar CGIL Trentin je poudaril predvsem nujnost rešitve palestinskega vprašanja, ki je dramatično buhnilo na dan. Njegov namestnik Del Turco pa je pojasnil, da so se na srečanju dogovorili tudi o vprašanju varnosti današnjih manifestacij in ukrenili vse potrebno, da bi preprečili infiltracije morebitnih provoka-

torjev. Sindikati so se tudi dogovorili za stalno vzajemno obveščanje s policijo za varnost tistih tovarn, ki bi lahko postale tarča »akcij blaznežev«.

Del Turco je v pogovoru z novinarji dodal še, da je predsednik republike Cossiga včeraj zjutraj stopil v stik s sindikalnimi organizacijami in jih obvestil o tem, kar se je dogajalo. Del Turco je dejal, da so sindikalne organizacije zelo cenile predsednikovo pozornost.

Navzlic stališču vsedržavnih sindikalnih vodstev pa je včeraj dopoldne Italijo zajel val stavk in manifestacij. Najbolj mogočna je bila v Milanu, kjer se je na Trgu San Babila zbralo okoli 150 tisoč ljudi. Najprej je kazalo, da bo manifestacija odraz splošne stavke, nato pa so sindikalne organizacije, da bi ohranile enotnost, spremenile poziv k splošni stavki v skupen poziv delavcem, naj se angažirajo za prekinitev sovražnosti.

V ostalih italijanskih mestih je bila kopica manifestacij. Ponekod so bile enotne, drugod sta jih priredili dve sindikalni komponenti, ponekod pa je dala pobudo sama CGIL ali celo samo komunistična komponenta CGIL. Vsekakor pa so se delavci množično odzvali vabilu in po vseh mestih se je udeležilo sprevodov in manifestacij na tisoče delavcev.

Posledice zalivske vojne za ameriške športnike Vojna okrnila šport

Šest ur potem, ko so prve ameriške rakete in bombe s svojim smrtonosnim bliskanjem razžarjale bagdadsko noč, je ameriška moška smučarska ekipa, ki bi morala nastopiti na jutrišnjem smuku za pokal Lauberhorna v švicarskem Wengnu, zapustila Park hotel v Wengnu, kjer je bila nastanjena, in odpotovala v ZDA. Pred odhodom (bilo je ob 6.30) je eden od spremljevalcev ekipe, Bob Beattie, povedal, da je dobil ukaz o vrnitvi ameriških smučarjev v domovino sredi noči po telefonu, izdalo pa ga je vodstvo ameriške smučarske zveze, in sicer »iz solidarnosti do Združenih držav, ki so stopile v vojno proti Iraku.«

Malo zatem so iz istega razloga iz francoskega Mirabela odpotovale domov tudi članice ameriške ženske smučarske ekipe.

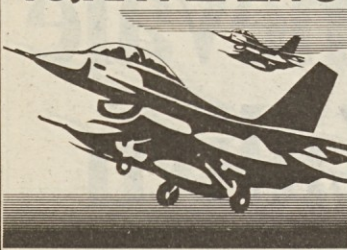
Kot je povedal predstavnik ameriške smučarske zveze, se ameriški smučarski reprezentanci po vsej verjetnosti ne bosta udeležili svetovnega smučarskega prvenstva, ki se bo začelo v ponedeljek v avstrijskem Saalbachu. O poteku tega prvenstva in predvsem o vprašanju varnosti med tekmovalcem je bil včeraj govor tudi na izrednem zasedanju mednarodne smučarske zveze FIS v Ženevi. Z izbruhom vojne v Zalu je namreč kot temna senca legla na velika mednarodna tekmovanja bojazen terorističnih atentatov. Tega so se zavedli tudi možje mednarodne smučarske zveze, ki so iz

varnostnih razlogov črtali z uradnega programa svetovnega prvenstva otvoritveno svečanost, saj bi bila množična manifestacija kot nalašč za morebitno teroristično akcijo.

Vojna v Zalu bo verjetno vplivala na potek, oziroma odložitev nekaterih mednarodnih športnih tekmovanj, ne bi pa smela spremeniti poteka italijanskih vsedržavnih prvenstev in tekem. Tako je včeraj novinarju italijanske tiskovne agencije ANSA izjavil prvi mož italijanskega športa, predsednik italijanskega olimpijskega odbora CONI Arrigo Gattai.

Med mednarodnimi športnimi tekmovanji naj bi zaradi zalivskega spopada najbolj »trpela« košarka. Tekme evropskih pokalnih tekmovanj, ki bi jih morali odigrati v Izraelu, so že včeraj črtali s programa: izraelske ekipe jih bodo odigrale kar na tujem. Tako bodo tekmo med Hapoelom Galil Elion in Zaragozo odigrali v Hoesci v Španiji, datum in kraj tekme Koračevega pokala med Hapoelom iz Tel Aviva in Phonolo iz Caserte pa bodo še določili. V pokalu državnih prvakov bodo tekmo med splitskim POP 84 in telavivskim Makabijem odigrali v Splitu, kot je bilo sicer na programu. A to ne bodo edine težave za izraelsko košarkarsko moštvo: velika večina ameriških košarkarjev, ki nastopajo za ta moštva, je namreč že zapustila Izrael, tako bodo izraelske ekipe nastopile na tujem tudi bistveno oslabiljene.

VOJNA V ZALIVU

Kakšen je razpored kopnih, pomorskih in letalskih sil v zalivski vojni ZDA in zavezniki imajo 630 tisoč vojakov V zalivski vojni je angažiranih 28 držav

RIAD — Kakšna pa je porazdelitev kopnih in pomorskih sil v zalivski vojni? Irak ima po podatkih iz ZDA skupno 15 vojnih ladij, 4 tisoč tankov, 800 letal, 300 helikopterjev, 510 tisoč vojakov redne vojske, 480 tisoč rezervistov in 850 tisoč prostovoljcev. Iz Iraka pa so pred začetkom vojne poročali, da imajo Sadamove sile samo na južni meji s Savdsko Arabijo 60 divizij s skupno od 600 do 750 tisoč vojakov. V vojaških letalskih oporiščih v Savdski Arabiji med Riadom in Dahrnom pa imajo ZDA 1300 letal, skupne arabske sile (Savdska Arabija, Oman, Združeni arabski emirati, Katar in Bahrein) 330, Velika Britanija 48, Francija 36, Kanada 18 in Italija deset letal). V Savdski Arabiji imajo ZDA 2000 tankov, skupne arabske sile 800, Egipt 400, Sirija 270, VB 163 ter Francija 40 tankov.

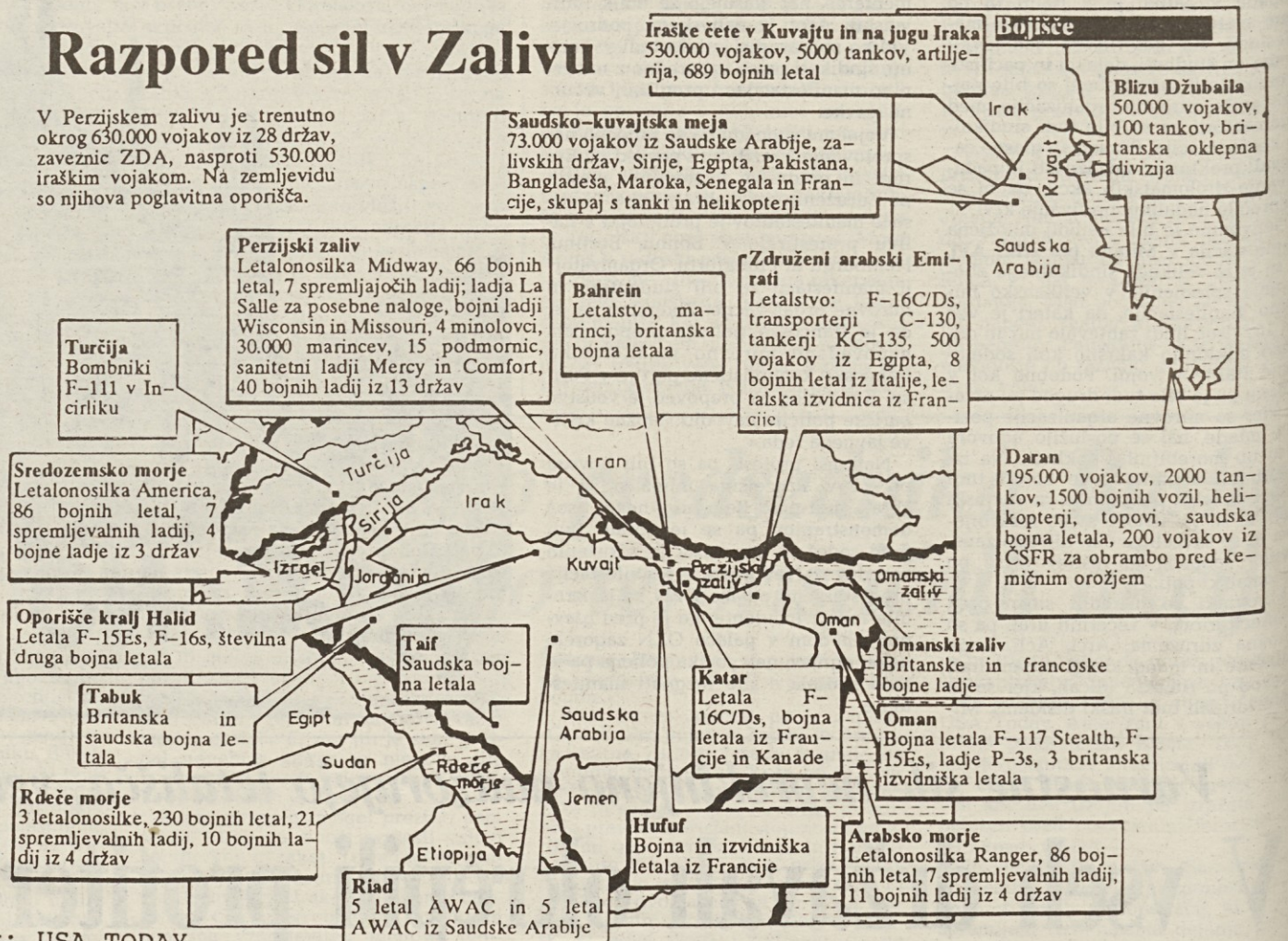
Koliko pa je prisotnih vojakov protiiraške koalicije? V Perzijskem zalivu je trenutno okrog 630 tisoč vojakov iz 28 držav, zaveznici ZDA. Slednje imajo skupno 430 tisoč vojakov, vendar pa tukaj niso všeti tisti vojaki, ki so vkrcani na ladjah (teh je preko 100 tisoč), združene arabske sile pa imajo 150 tisoč pripravljenih vojakov. VB ima 35 tisoč vojakov, Egipt 20 tisoč, Sirija 19 tisoč, Francija 10 tisoč, Bangladeš 11 tisoč, Maroko 1700, Senegal 500, Niger 480, ČSFR 200, Honduras 150 in Argentina 100 vojakov.

Pomorske sile protiiraške koalicije so razporejene vse naokoli arabskega polotoka. Proti strateškim pozicijam trenutno še plujejo štiri ameriške letalonosilke, 26 pomožnih ladij in 18 izkrčevalnih ladij, sicer pa imajo ZDA v Zalivu skupno kakih 80 ladij (med katerimi najmodernejša letalonosilka Midway, vojni ladji Wisconsin in Missouri ter transportne vojne ladje, ki imajo skupno kakih 20 tisoč marinčev), drugih 30 pa čaka v Sredozemlju. Sicer pa so v vojnih akcijah prisotne vojne ali pa pomožne ladje sledečih držav: ZDA, VB, Francija, Italija, Portugalska, Grčija, Argentina, Španija, Poljska, SZ (dve ladji pred Kuvajtom), Avstralija in Kanada.

Letalstvo je seveda tudi množično prisotno. V Savdski Arabiji je nastanjenih 1300 ameriških letal (med katerimi stealth F117/A, F-15 eagle, F-16 fighting falcon, F-14 tomcat, F-18 hornet ter bombniki F-111 in B-52), 330 arabskih, VB jih ima 48, Francija 36, Kanada 18 in Italija 10. Na otoku Diego Garcia v Indijskem oceanu je 12 bombnikov, mnogo letal pa čaka na strateških oporiščih v Turčiji. V Incirliku je trenutno 72 bombnikov, v bazi v Erhaku v južni Turčiji pa je 18 belgijskih miragejev in 18 nemških alfa jetov.

Razpored sil v Zalivu

V Perzijskem zalivu je trenutno okrog 630.000 vojakov iz 28 držav, zaveznici ZDA, nasproti 530.000 iraškim vojakom. Na zemljevidu so njihova poveljstva oporišča.

V eni noči odvrgli na Irak 18 tisoč ton razstreliva

DAHRAN (SAVDSKA ARABIJA) — Med predsinočnim letalskim napadom so zavezniške enote odvrgle na iraške vojaške in gospodarsko-strateške cilje vsaj osemnajst tisoč ton najrazličnejšega razstreliva, v obliki letalskih bomb, raket zrak-zemlja in manevrirnih raket.

Jakost take količine razstreliva je skoraj enaka, kot je bila jakost atomske bombe, ki so jo Združene države Amerike odvrgle na Hirošimo pred koncem druge svetovne vojne, vendar je uničevalna moč precej drugačna.

Medtem ko jedrska eksplozija ne izbira med vojaškimi in civilnimi cilji, pa naj bi sinoči po trditvah Pentagona točno izbirali izključno vojaške cilje s kompjutersko vodenimi izstrelki, ki so do 15 metrov točni. Ker pa je Pentagon priznal, da niso zadeli vseh ciljev, lahko računamo, da je 18 tisoč ton razstreliva povzročilo težke izgube tudi med civilnim prebivalstvom.

Italijanski kontingent ima skoraj 2 tisoč mož

RIM — Prisotnost italijanske vojske v Zalivu se je 14. januarja še okrepila. Ta dan sta iz Palerma odpelni pomožni ladji San Marco in Lupo. Na prvi je 170 mož posadke, ladja pa je preurejena v bolnišnico, kjer lahko opravijo tudi najbolj zahtevne kirurške posege. V oporišču v Al Dafri je deset lovskih bombnikov tornado, v Erhaku v Turčiji pa je nameščenih šest lovcev F-104. V Al Dafri je skupaj 16 pilotov in 300 članov pomožnega letalskega osebja. Pred turško obalo sta tudi korveti Minerva in Sfinge. Na vsaki je po približno sto mož posadke. Glavni predstavljata vsekakor mornarica, saj je

v Zalivu in Rdečem morju skupaj osem vojaških ladij. Pred kuvajtsko obalo sta zasidrani fregati Libeccio in Zeffiro. Na prvi je 240 mož, na drugi pa 238. V Rdečem morju je rušilec Audace s 395 možmi posadke.

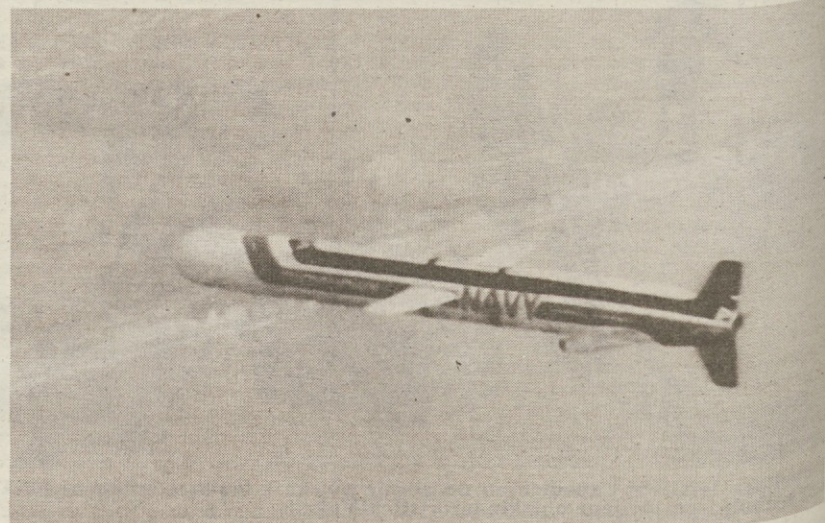
Pred somalsko obalo sta fregati Orsa in Stromboli. V prejšnjih dneh je Orsa vkrčala somalske in italijanske begunce, ki so bežali iz Mogadiša potem ko se ni bilo mogoče več vkrcati na linijska letala. Na Orsi je vkrcanih 217 mornarjev, na fregati Stromboli pa 158. V Zalivu, na kopnem in na morju je skupaj približno dva tisoč italijanskih mornarjev in letalcev.

Koliko bi lahko trajala vojna? Kissinger previden z napovedjo

WASHINGTON — Bivši ameriški državni tajnik Henry Kissinger je prepričan, da bo iraška vojska podlegla multinacionalni premoči v roku dveh, treh tednov. Kissinger je pohvalil Bushevo odločitev, da sproži napad, vendar meni, da bi se predsednik motil, če bi za glavni cilj določil popolno uničenje Iraka. »Na bližnjem vzhodu bi se tako ustvarila praznina, ki bi imela destabilizacijski učinek na ves bližnjevzhodni svet,« pojasnjuje ugledni ameriški diplomat.

Mnenje nekaterih italijanskih strategov pa je precej poenostavljeno. General Viviani je na primer prepričan, da bo Iraka dejansko konec v treh, morda štirih dneh. General meni, da je Sadam Husein sicer pričakoval napad, ni pa računal na tolikšno premoč. To trditev utemeljuje s pojasnilom, da je zalivska vojna tehnološka vojna, faktor presenečenje pa ima vedno odločilen pomen.

Prvi ognjeni krst za ameriške manevrirne rakete tomahawk

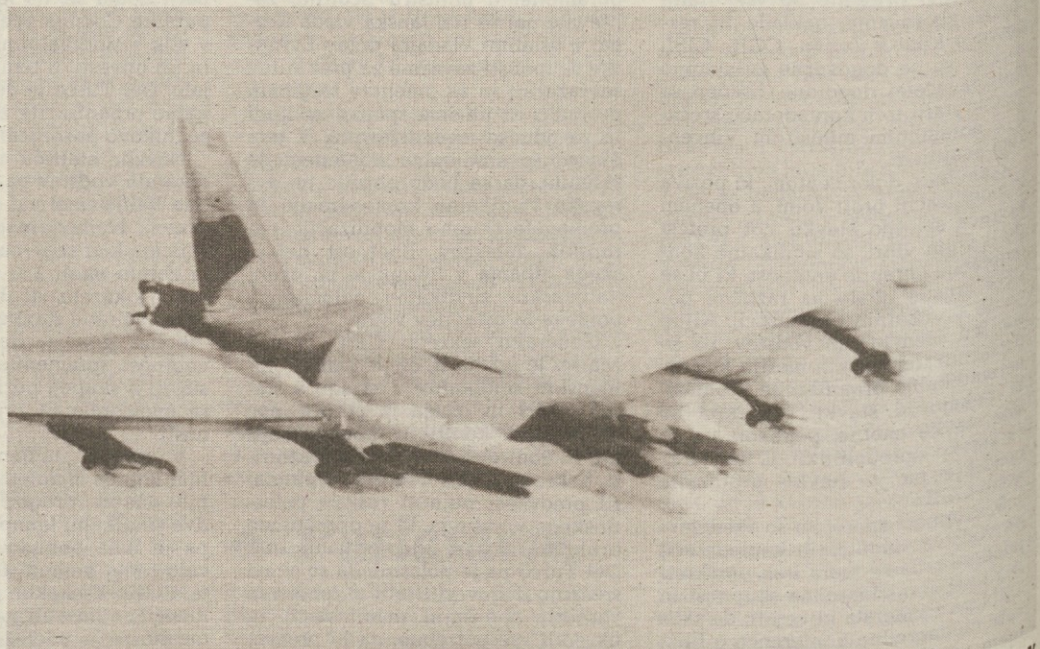

Zloglasne manevrirne rakete (Tomahawk cruise), ki so s svojimi jedrskimi konicami pred leti povzročile toliko strahu in protestov, so predsinočnim doživele svoj ognjeni krst, saj so prve poletele proti iraškim ciljem. Tokrat so seveda jedrske konice zamenjali s konvencionalnim razstrelivom. Cruise imajo 2.500 kilometrov dometa, letijo s hitrostjo 805 kilometrov na uro in se prilagajajo zemeljskemu reliefu. To jim omogoča poseben elektronski inercialni sistem, ki se prilagaja digitalno sestavljenemu tridimenzionalnemu zemljevidu raketnega kompjuterja. Ta

raketa, ki zaradi svoje subzvočne hitrosti in kril zelo spominja na zloglasne nemške rakete V1 in V2, je izredno natančna, saj cilj zgredi največ za 200 metrov pri oddaljenosti 2.000 kilometrov, pri 1.000 kilometrih pa se natančnost podvoji. Manevrirne rakete lahko izstrelijo iz posebnih transporterjev, z letal, iz podmornic. Predsinočnim ladij in s podmornic. Predsinočnim so jih po vsem sodeč izstrelili s strašnih bombnikov B-52, ki imajo po 12 takih raket pripetih pod krili in 8 raket v posebnem večcevnem rotacijskem raketometalcu v trupu letala. (Telefoto AP)

Letalo F-15 eagle je lovski bombnik, ki leti s hitrostjo preko 1400 km na uro, oborožen je z 20mm topom, v akcijo pa lahko ponese približno 7 ton bomb in raket (Telefoto AP)

Strateški bombniki B-52, znani tudi pod imenom leteče trnjave, so kot kaže odigrali ključno vlogo v začetku akcije »Vihar v puščavi« in uničili iraško protiletalsko in protiraketno obrambo (AP)

Finančna tržišča evforična

↑ 3540	AZA	↑ 769L	ZUCR
↑ 1247L	AZP	↑ 680L	AE
↑ 1110L	AZR	↑ 820L	AEDR
↑ 5201L	ANT	↑ 3880L	AI
↑ 950L	AU	= 10075*	AUP
↑ 980L	CCR	↑ 3940L	AT
↑ 1021	GR	↑ 3200L	BF
↑ 10275L	NAI	↑ 13,5L	CI

Veliki manevri na svetovnem energetske prizorišču IAE sprožila izjemni načrt

PARIZ — Mednarodna agencija za energijo (IAE) je aktivirala včeraj že pred časom najavljeni izjemni načrt za ublažitev, če že ne preprečitev morebitnega osipa v preskrbi s petrolejem zaradi vojne v Zalivu. Kakor je pojasnila direktorica izvršilnega telesa IAE Helga Steeg, naj bi vseh 21 držav članic tega organizma (pobudi so se pridružile zadnji trenutek še Francija, Finska in Islandija) postavilo na trg v roku petnajstih dni še dodatnih 2,5 milijona sodov dnevno in sicer s posegom po zalogah, z omejitvijo porabe in z izkoriščanjem alternativnih virov. Okroglo 2 milijona sodov dnevno naj bi iztisnili iz strateških zalog, 400.000 sodov dnevno naj bi privarčevali z manjšim povpraševanjem, nadaljnjih 100.000 sodov dnevno pa z uporabo alternativnih goriv in kuriv, a tudi s povečanjem domače energetske proizvodnje, kakor priporočata governing board, ki bo znova zasedal 28. januarja, da preveri nastale razmere. Agencija je izrečno pozvala tudi petrolejske družbe, naj čimbolj omejijo nabavo petroleja in derivatov ter naj tudi one sežejo po zalogah, hkrati pa posvarila porabnike, naj bodo budni, čeprav ni nevarnosti, da bi zmanjkalo tekočih goriv, ker imajo rafinerije še znatne dodatne zmogljivosti. Aktiviranje načrta IEA sledi odločitvi Američanov, Nemcev in Japoncev (ki imajo v sklopu agencije največje strateške rezerve), da odprejo svoje zaloge in tako pomirjevalno vplivajo na tržno mrzlico. Komisija EGS bo v podporo načrtu IEA pritiskala na vseh svojih dvanajstih članic, naj omejijo povpraševanje po petroleju in derivatih za 7% oziroma za kakšnih 614.000 sodov na dan. Komisija sicer opozarja, da gre pri tem za zgolj preventiven korak, »kajti zalog ne manjka«. Res pa je tudi, da Savdska Arabija (še) ni prekinila dobav. Francoske družbe so že zamrzile cene bencina, Angleži in Američani bodo sprostili strateške zaloge, je pa veliko takih držav — predvsem v vzhodni Evropi — ki imajo pičle zaloge: v Romuniji, denimo, je predsednik senata Alexandru Barladeanu izrazil včeraj v tej zvezi zelo globoko zaskrbljenost. Italija je podražila bencin, isto je ukrenila včeraj Hrvaška.

Cene petroleja kot pred krizo

RIM — Cene petroleja, o katerih pravijo, da so najbolj občutljiv odraz stanja v Perzijskem zalivu, so naravnost spektakularno nazadovale. Prvič po iraški invaziji Kuvajta so zdrknile pod raven 21 dolarjev za sod, na kateri so tičale v trenutku, ko so tanki Sadama Huseina vdrl v kuvajtsko glavno mesto. V primerjavi z vrednostjo, ki jo je doseglo črno zlato brž po objavi vesti o ameriškem bombardiranju Bagdada, se mu je cena potem znižala mestoma za 10 dolarjev, a v primeri s kotacijo iznad 40 dolarjev, ki smo jo zaznamovali pred kakšnim mesecem, je cena zdaj skoro za polovico manjša. V Londonu so futures celo zdrsnili pod 20 dolarjev za sod: včeraj ob 16.15 po našem času je veljal sod brenta iz Severnega morja proti dobavi v marcu 1990 dolarja, se pravi 9,07 dolarja manj kot predinočnjim. Le dobre pol ure prej je newyorška cena za texaški west intermediate proti dobavi v februarju znašala 24,50 dolarja proti 32 dolarjem za sod v sredo. To gre pripisati jutranjemu sporčilu predsednika Busha, da je dovolil izkoriščanje strateških zalog, pa še (in morda predvsem) začetku izvajanja varčevalnega načrta IAE, o katerem poročamo tu zraven.

Kolikšne pa so trenutno zaloge petroleja v zahodnem svetu? Unione petrolifera navaja, da znašajo okoli 5,4 milijarde sodov in da je od tega že zdaj mogoče izkoristiti 900 milijonov sodov, ker gre za strateške oziroma nujnostne zaloge držav porabnic. Do tega podatka je UP prišla tako, da je seštela 600 milijonov sodov, ki jih imajo na zalogi ZDA, 200 milijonov sodov v Franciji, Nemčiji in na Japonskem ter 100 milijonov sodov v Iranu in Savdski Arabiji.

Zalog je po zatrdilu petrolejske zveze vsekakor dovolj, tembolj še, če upoštevamo, da je bila decembra lani svetovna proizvodnja petroleja za 2% večja kot decembra 1989 in da se je v tem času povpraševanja skrčilo za 2,4%. »Ko bi prišlo odslej iz držav ob Perzijskem zalivu vsak dan 5 milijonov sodov manj kakor doslej, bi bile lahko države uvoznice brez vsake skrbi vsaj še poldrugo leto.« Po izračunu ustanove ENI pa je samo na območju industrializiranih držav zdaj na zalogi 470 milijonov ton petroleja, kar ustreza 96-dnevni porabi.

Ogrevanja bo manj

RIM — Včeraj opolnoči bi morala začeti veljati določba, po kateri je treba odslej za eno stopinjo Celzija znižati temperaturo v stanovanjih in delovnih prostorih, vendar je bil ukrep zadnji trenutek odložen na prihodnji teden. Kaj predvideva? Medtem ko je bilo do sedaj dovoljeno ogrevanje do največ 20 stopinj Celzija, bo znašala po novem najvišja dovoljena toplota 19 stopinj Celzija. Na ta način se bo rimska vlada prilagodila izrednemu načrtu mednarodne agencije IAE o varčevanju z gorivi in kurivi, ki ga navajamo tu zgoraj in ki stremi za tem, da bi se čimbolj skrčilo povpraševanje po energiji in s tem preprečil morebiten (ali zelo verjeten?) divji poskok cen petrolejskim derivatom.

Gornja obveznost bo veljala, kakor rečeno, sta stanovalce tako imenovanih kondominijev, toda tudi za vse javne urade in ustanove, ne pa seveda za otroške jasli, vrtce, šole, prenočišča za reveže,

bolnišnice, počitniške domove, siceršnje socialne strukture in podobno.

Z druge strani so pripravili zadolženi forumi v Rimu načrt, po katerem bodo postavili na trg en del italijanskih, petrolejskih zalog (ki znašajo 25 milijonov ton) in sicer 300.000 ton na mesec. Ne samo, v elektrarnah ustanove ENEL bodo petrolej zamenjali z metanom, s čimer naj bi mesečno privarčevali 130.000 ton petrolejskih proizvodov. S pomočjo vseh teh treh ukrepov računajo, da bo lahko Italija privarčevala 530.000 ton petroleja vsak mesec in torej v skladu s priporočilom IAE omejila porabo za 7%.

Čemu odložitve? Prvotno je bilo rečeno, da bo treba za uzakonitev gornjih predpisov izdati poseben zakonski odlok, včeraj pa je ministrski svet bil mnenja, da bi bilo dovolj izdati ministrski dekret in sicer odlok ministrstva za industrijo. Zaradi tega je vlada odgodila rešitev problema na tork.

Lloyd's... brez počitka

LONDON — Znamenita londonska zavarovalna družba Lloyd's bo poslovala tudi konec tega tedna. To bo prvič v njeni zgodovini oziroma v njenih 303. letih delovanja.

Za ta korak se je odločila seveda zaradi izbruha oboroženega konflikta v Perzijskem zalivu, katerega nepredvidljive posledice bi utegnile narekovati marsikateremu klientu odločitev, da tako ali drugače prilagodi svojo zavarovalno polico.

Komu prija vojna

DRAGO GAŠPERLIN

Vojna je torej izbruhnila, z njo pa je visoko pljusnil val uganin in napovedi o posledicah v svetu. Kar je skuhal iraški vladar, ni razumno, prav tako pa ni umno zvrčati nanj vse tegobe, ki bodo zajeze v prihodnjih mesecih svetovno gospodarstvo. Že lani je bilo jasno, da se konjunktura v Ameriki usmerja v recesijo, ki bo, kot je poudaril zdaj sam John Kenneth Galbraith s Harvardске univerze, silno huda, v Nemčiji tudi ne pojde vse gladko zaradi velikanskih bremen združitve in posledičnih socialno-ekonomskih pretresov (spopad vlada-Bundesbanka je zgovoren), britanski gospodarstveniki so si naravnost želeli oboroženega spopada, ker da jih bo povlekel iz krizne kaše, v Italiji je stanje itak kaotično (predvsem zaradi vrtoglavega državnega deficita), Japonci spet nimajo posebnega razloga za optimizem in tako naprej.

In vendar je iz študije Bance nazionale del lavoro razvidno, da bi morala ostati cena petroleja skozi vse leto ustaljena okoli 26 dolarjev pri sodu in da torej države OECD (med njimi tudi Italija) ne bi smele utrpeti hujše škode zaradi konflikta; ta ustanova, ki se očitno dobro spozna na bližnjevzhodne in zlasti iraške zadeve (glej afere BNL-Atlanta...) pa pozablja, da je že sam iraški vdor v Kuvajt 2. avgusta lanskega leta potisnil ceno petroleja z junjskih 15,45 na septembrskih 40,35 dolarja za sod!

Če se ne bo torej karambol nehaj v najkrajšem, bo predla trda vsem, še posebno pa Evropejcem in Japoncem, ki so najbolj odvisni od bližnjevzhodnega energetskega bogastva. Pariški Le Monde je navedel novembra lani, da je leta 1989 odpadla na zalivske države več kot polovica (53%) vsega svetovnega izvoza petroleja in več kot ena petina (21%) svetovnega izvoza rafiniranih proizvodov. Velik del teh pošiljk je bil namenjen po navedbi pariške Mednarodne agencije za energijo (IAE) v zahodno Evropo (164 milijonov ton) in na Japonsko (116 mil. ton), mnogo manj pa v Združene države (78,4).

Če upoštevamo, da je energetska samozadostnost v teh državah močno diferencirana, da so torej različno podvržene učinkom večje ali manjše nabavne razpoložljivosti, tedaj ugotovimo, da bi morebitna blokada velikega dela naftnih pošiljk iz Zaliva proti njim povzročila močno censko kolebanje. Takšna blokada je sicer morda malo verjetna, pa vendarle je treba računati na vse. Japonska krije samostojno komaj 19% notranje porabe, Italija samo 19,5% in Francija že 45% (po zaslugi nukleara), Amerika pa polnih 85%, vendar ob preveliki porabi: povprečen Američan porabi dvakrat in pol več ener-

gije kot Italijan ali Japonec. Če bi ameriško porabo prilagodili evropskemu ali japonskemu standardu, bi jo lahko skrčili po podatkih londonskega The Economist s 16,6 avgusta lani na 9,2 milijona sodov dnevno. Že to dokazuje, da evropski in japonski interesi ne sovpadajo z ameriškimi: ZDA lahko (kljub recesiji) lažje prenesejo posledice vojne kakor Evropa in Japonska. Seveda, v spopad so se spravili, tako ali drugače, vsi trije, toda vojna bo imela za učinek to, da bo občutno osibila doslej naraščajočo vlogo Evropejcev in Japoncev na svetovnih tržiščih, se pravi njihovo rastočo konkurenčno moč nasproti Američanom.

Mir in stabilnost na Blžnjem vzhodu sta bistvenega pomena ne le kratkotočno, ampak tudi in predvsem v dolgoročni perspektivi. Na tem območju je zdaj po podatkih glasila Bp - Statistical Review od World Energy za 87,7 milijarde ton naftnih zalog ali 64% svetovnih rezerv (niso vštete države z planskim gospodarstvom), medtem ko je znašala svetovna petrolejska proizvodnja leta 1988 okroglo 3 milijarde ton, od tega 1,03 milijarde v državah kartela OPEC.

Države, ki porabijo veliko petroleja in so pri tem prvenstveno odvisne od uvoza, torej ravno evropske in Japonska (leta 1988 so ga porabile skupno 813 milijonov ton), se ne bodo mogle še dolgo časa rešiti pogojenosti od Blžnjega vzhoda oziroma kartela OPEC; petrolej jim pomeni 45% vse porabljene energije, a do leta 2000 naj bi se poraba večala za 1,8% letno.

K temu velja dodati seveda še proizvodne stroške, torej interese velikih trgovskih združb. Zalivske države nimajo le 64% vseh ugotovljenih zalog petroleja na svetu, ampak je pri njih v veljavi tudi najnižja proizvodna cena za sod petroleja: 2 dolarja proti 8 dolarjem v ZDA in kar 10 dolarjem v Evropi. Tedaj je na dlani, kakšne velikanske prednosti daje Perzijski zaliv svetovnim petrolejskim mogotcem, ki so pretežno v ameriških rokah in ki so predlanskim ustvarili za 450 milijard dolarjev poslov oziroma 6% vse petrolejske trgovine na svetu, kakor navaja pariški P. Angelier "Le Petrole" Economica.

Vojna v Zalivu spravlja potemtakem pod vprašaj temeljne interese te regije in vseh industrijskih držav, katerih razvoj pogojuje tuj petrolej. Če bo Zahod "zmagal", si bodo mogoče ameriške petrokorporacije zagotovile še trdnjšo, pravzaprav absolutno prevlado na svetovnem energetskem trgu. Če k temu pripomnimo, da bo vojna v Zalivu povzročila kolaps že itak shiranih gospodarstev v vzhodni Evropi in da bo tudi to zaviralo zahodnoevropski razvoj, potem je slika, ki nam jo ponuja prihodnost, res zaskrbljujoča in nikakor ne v ponos zahodnih demokracij.

Dolar in zlato občutno padla

Za razliko od vrednostnih papirjev je vrednost dolarja po dolgotrajnem kolebanju padla povprečno za 1,5-2 odstotka in zdrknila skoraj povsod na raven izpred zalivske krize. V Italiji je zgubil zeleni bankovec nekaj manj kot 20 lir in kotiral 1.161 lir, se pravi 4 lire nižje kot 1. avgusta lanskega leta. Zatek na navidežno protislovje? Ali je treba evforijo na finančnem trgu prvega dne vojne pripisati "bojevitosti" poslovnih? Razlaga je morda prebepojasla: ameriški napad na Irak naj mesečni naredil konec več kot pet-Enaka usoda je doletela zlato, ki se je pocenilo za skoraj 25 dolarjev pri včeraj komaj še kot 6% in veljalo v Italiji mu je cena zdrsnila celo za 10% na gram. Dejstvo, da se je vrednost dolarjev pri včeraj 379 dolarjev za unčo, dobrih 8% in sicer s 15.062 na 13.938 te zlahtne kovine znižala s 400 ali več zadnjih letih, je znanično toliko bolj, ker je zlato pomenilo ob vsakem kriznem obdobju zatočišče investitorjev.

Navalili so tudi v banke

RIM — Ne samo trgovine, tudi banke naskakujejo ljudi, da bi se za primer nujne po začetku spopada v Zalivu založili z gotovino.

Bancomati po večini neprekinjeno delujejo in obmolknejo edino takrat, ko so prazni... Pred okenci raznih denarnih ustanov so daljše vrste kakor običajno, tako se gnete zadnja dva dni v Bancu di Roma in v Banci nazionalne dell'agricoltura nekako toliko ljudi kot sredi decembra, ko dvigajo trinajsto plačo.

Valutni edelki bank nasprotno menda nimajo takšnega navala in ponekod je celo manj dela kakor po navadi; to velja na primer za zavoda Banca commerciale italiana in Banca nazionale del lavoro, kjer menijo, da je to v zvezi z močno zmanjšanim turističnim prometom.

Pri nekaterih drugih zavodih v italijanski notranjščini pa že spet zatrujejo, da jim sproti zmanjkuje dolarjev, ker da jim povpraševanje po zelenih bankovcih v poslednjih dneh še prav posebno veliko.

Confindustria je zaskrbljena

RIM — Predsednik italijanskih veleindustrijev Sergio Pininfarina ne soglaša s tistimi, ki trdijo, da bo vojna z Irakom pomagala hitreje prebroditi gospodarsko krizo oziroma recesijski proces. Večja opreznost potrošnikov pri ravnanju z denarjem, splošno nazadovanje delniških trgov v zadnjih mesecih, možna podražitev denarja in naraščajoča negotovost med investitorji, vse to bo po mnenju predsednika Confindustrie samo še pospešilo rakovno pot. Če pa prištemu k vsemu gornjemu tudi še morebitno navitje cen petroleju in petrolejskim izdelkom, kakor tudi drugim strateškim surovinam, ki bo samo še bolj razdražilo žarišča inflacije, tedaj se bo zagotovo uresničila nedavna napoved guvernerja Bance d'Italia Carla Azeglia Ciampija, da se lahko zahodne države prav kmalu znajdejo v pogojih zastrašujoče stagflacije, torej gospodarske stagnacije, združene s skokovito inflacijo.

Pininfarina je sicer pohvalil ZDA in rimsko vlado, napadel pa komuniste, češ da so nasprotniki Atlantske zveze.

Deželna skupščina F-JK se je odločno postavila proti vojaškemu spopadu

Biasuttijeva zaskrbljenost

Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je na torkovi seji soglasno sprejel resolucijo o dramatičnem položaju v Perzijskem zalivu. Resolucijo so predložili svetovalci Vitezzi (KPI), Longo (KD), Dominici (KD), Vivian (Zeleni marjetice), Tersar (PSI), Cavallo (Zeleni mavrice), Rossi in Wehrenfennig (Zeleni smejočega se sonca), Brezigar (SSK), Cisilino (PSDI), Barnaba (PRI) in Gambassini (LpT).

V resoluciji se najprej strogo obsoja invazijo Kuvajta in poudarja potrebo, kot poudarja resolucije združenih narodov, da se mora Saddam Husein s svojimi vojaškimi silami popolnoma umakniti iz Kuvajta, kar je osnovni korak, da se ponovno vzpostavi mednarodno pravo. Deželni svet F-JK je tudi vzel na znanje veliko zaskrbljenost javnega mnenja za izbruh vojne, ker Irak ni spoštoval termina za umik svojih čet iz zasedenega Kuvajta. Z resolucijo je bil deželni svet mnenja, da je bilo potrebno iskati politične in diplomatske rešitve (resolucijo je izglasoval pred izbruhom vojne, op. ur.) in osvojiti pozive k miru, ki jih je izrazil tudi sam papež in vložiti vse napore, da bi ne prišlo do vojnega spopada.

TRST — »V prejšnji noči smo z veliko žalostjo in globoko zaskrbljenostjo izvedeli za vesti o začetku vojne v Perzijskem zalivu, ki so nam prišle po dnevu, ko je deželni svet naše dežele izrazil upanja in pričakovanja za mirno rešitev spora, do katerega je prišlo v tem delu sveta.«

Tako sta predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti in podpredsednik Dežele Gioacchino Francescutto včeraj komentirala dramatični razvoj dogodkov v Perzijskem zalivu.

Čprav dogodki kažejo, da se Saddam Husein ne namerava umakniti iz Kuvajta - poudarja predsednik in podpredsednik deželne vlade F-JK - je deželni odbor mnenja, s čimer tolmači pričakovanja deželnega prebivalstva, in želi, da bi prevladala dobra volja po doseganju miru in da bi čimprej prišlo do

prekinitve vojne in začetka pogajanj, ki naj bi po smernicah Združenih narodov in mednarodne solidarnosti, v okviru katere je svoj delež prispevala tudi italijanska vlada. Predstavnika deželne vlade si želita, da bi na osnovi teh pogajanj prišlo do take ureditve na Bližnjem vzhodu, ki bi jamčila mirno sožitje med narodi.

Zaskrbljenost teh ur, zaključujeta Biasutti in Francescutto, nam dajeta tudi novega elana za nadaljevanje iskanja vsake poti in to na vseh ravneh, za utrditev obdobja stalnega miru v Evropi in v svetu. Furlanija-Juljska krajina, ki si želi prizadeva za utrjevanje sodelovanja v evropskem prostoru, ki nam je najbližji, se ne bo odpovedala tej svoji nalogi in bo nudila vsako možnost in podporo politiki miru.

V vojni ni zmagovalcev po njej ostanejo vsi le tragični poraženci

Bil sem v svojem neozdravljivem optimizmu med tistimi, ki so do zadnjega verjeli, da bo v zalivski krizi pri reševanju sporov vendarle prevladal zdrav razum, da bodo moške, ki kujejo usodo tega sveta, tako ali drugače našli neko bližnjico iz hude zagate in preprečili najhujše. Verjel sem do zadnjega, da je civilizirani človek tega konca stoletja, ki se naglo preveša v tretje tisočletje po Kristusu, sposoben večje razsodnosti in večjih naporov v iskanju miroljubnih poti pri reševanju. Prav zato me je vest, da je ameriško letalstvo zasulo Bagdad z bombami navdalo s še večjo tesnobo. V tem stoletju je bilo že preveč krvi. Kako je mogoče, da je človekov zgodovinski spomin še vedno tako kratak? Kako je mogoče, da interesi naftnih mogotcev ali proizvajalcev in preprodajalcev orožja še vedno prevladujejo nad najosnovnejšo človekovo vrednoto, to je življenjem? Prav v trenutkih, ko je popustil jekleni in smrtonosni objem blokvske logike, ko je prenehala hladna vojna in so se podrli Berlinski in drugi zidovi, ko smo dokončno prepustili zgodovini mučno razdobje, ki ga italijanski mislec Norberto Bobbio imenuje »dolga evropska državljanska vojna, začeta leta 14 in končana leta 89«, smo začeli verjeti, da bo mogoče graditi prihodnost sveta na novih osnovah, katerih nosilni stebel naj bi bila načela miru in sožitja. Vsa ta upanja so se podrla čez noč z enim samim ukazom mladim letalcem, naj zasujejo z ognjem nasilnega Sadama Huseina, kar pa bo stalo življenje nešteti nedolžnih. Iz vsega tega početa lahko potegnemo dokaj grenek nauk: človek je v teku stoletij dosegel neverjeten tehnološki napredek, sposoben je priti na luno, lahko obvladuje razne naravne pojave, napredoval je v vseh vrstah znanosti, ni mu pa še uspelo, da bi izboljšal samega sebe, da bi prevladal nad svojimi strastmi, ki ga znajo pahiti v pogubo. Vprašujem se ob tem, če so Bush in vsi, ki so okrog njega, morda pomislili v teh dneh na besede nekdanjega umorjenega ameriškega predsednika Johna Kennedyja, ki je pred skupščino Organizacije združenih narodov dejal, da mora človeštvo narediti konec vojni, sicer bo vojna naredila konec človeštva.

Mislil, da je to danes realna nevarnost in vsi nosimo za to v večji ali manjši meri moralno odgovornost. Naš svet je že itak prepleten s problemi, začeti s hudim problemom lakote in naravnosti. Nobenega dvoma ni, da bo vsa naša prihodnost odvisna od tega, kako se bomo znali lotiti tega vprašanja in kako bomo znali reševati spore z dialogom in ne z nasiljem. Od nekaj je namreč veljalo pravilo, da nobena vojna ne pozna zmagovalcev, pač pa smo v njej vsi poraženi. Mislim, da to še bolj velja za današnjo vojno.

DUŠAN KALC

Velika zaskrbljenost slovenskih ljudi zaradi grozeče vojne nevihte v Zalivu

Ivanka Hergold

Do zadnjega sem upala, da bo prevladal razum in da vojne ne bo. In res je prevladal razum, a tisti najslabše vrste, ki špekulira z materialnimi profiti na kratke rok in ki vse usmerja in podreja v imenu svoje dejanske ekonomske premoči. Vsekakor se pridružujem tistim, ki mislijo, da je s padcem komunističnega Vzhoda, prišlo v svetu do izgube ravnotežja, ki je bilo doslej labilno, bilo pa vendarle je. Tako je sploh lahko prišlo do tega, da je v tleče žarišče v Zalivu posegla Amerika kot agresor. Iršaki vodja seveda ne zasluži nobene simpatije. Če kaj, se človek nikakor ne more navaditi na logiko reševanje konfliktov z nasiljem, še zlasti, ker se o ljubezni do miru izrekajo tisti, ki držijo orožje v rokah... V bistvu gre za veliko politično šibkost, za šibkost diplomacije in za tragično nemoč kulture miru... Lekcija, ki smo jo dobili vsi ljudje dobre volje, je zelo bridka: ne morete nič! Upamo pa še zmeraj lahko, da bi bilo čim manj evropskih držav vpletenih s svojimi vojskami in da bi se mora čim prej končala, če se je že morala začeti. Prav tako se lahko upamo, da bodo sedanji graditelji destrukcije plačali za svoje napake z dokončno izgubo svojega političnega vpliva in da bodo posledice za nedolžne čim blažje. Moja misel se pridružuje papeževi, vsem resničnim kristjanom, mirovnikom in italijanski politični levici, vsem torej, ki vojni kot taki nasprotujejo. Za nas Slovence, ki čutimo za novo matično državo, je nova svetovna situacija še posebej boleča, saj se lahko upravičeno bojimo, da bodo v senci vojskinskih grozot morebiti ogroženi tudi demokratični dosežki v Jugoslaviji. Za Tržačane pa mislim, da so se iz posledic in iz dolgotrajne medetnične povojne mržnje toliko naučili, da jih bo zdaj čim več na strani tistih, ki vsako vojno zavračajo, kar lahko v vsakem primeru prispeva h kulturi sožitja.

Ivan Peterlin

Tragični razplet dogodkov v Zalivu me je najprej povsem presenetil, potem je bila tu osuplost, vse to pa se je v meni prelilo v resnično občuteno razočaranje.

V vojni vihuri vidim predvsem velik poraz človeka, poraz njegovega dostojanstva, poraz človekovega razuma. Vem, da sem majhen človek, da so verjetno v zakulisju tega svetovnega spopada velike »igre« in veliki režiserji, ki so se odločili, da svojo predstavo uprizorijo na tistem odru, s tistimi kulisami, tistimi igralci, tistimi statisti in da je verjetno vse to za »majhnega« človeka pretežek inteligentni zaloga.

Kljub vsem mentalnim naporom, da bi razumel, pa se je v meni le usidralo grenko spoznanje, da človeško občestvo le ni vsega naredilo, kar bi moralo, da ni hotelo posvetiti edinega sprejemljivega orožju - besednemu dialogu - vseh atomov razpoložljivih energij.

Ob nočnem televizijskem gledanju spopada, se mi je zazdelo, da gre pri vsem le za spektakel in v sebi sem začutil odpor nad vsebinsko plitvino poročanja, nad medijskim vdorom v moje, že itak zbegane, misli.

Sam nisem doživel vojnih grozot: vse se lahko samo predstavljam iz živčnega poročanja ljudi in prebiranja tovrstne literature. Pa vendar: v letih mojega odrasčanja je vzporedno z mano raslo prepričanje, da se vse to, kar se je dogajalo s človeštvom, ne more več ponoviti.

Kakšna zmota! Če je res, da je človek s svojim razumom čudovito bitje, je tudi res, da ga loči od živalskega, barbarskega sveta zelo tenka pregrada.

In tokrat je zmagalo barbarstvo!

Luana Grilanc

Dijakina IV. b razreda znanstvenega liceja France Prešeren Luana Grilanc nam je o vojni in o hudi zalivski krizi povedala naslednje:

»Med dijaki prevladujejo dejanska tri težnje. Nekateri imajo zelo zmedene pojme in si v glavnem želijo samo to, da bi prevladal mir.

Drugi dijaki se v bistvu popolnoma strinjajo s tem, kar počne predsednik ZDA Bush. Ob teh večinskih mnenjih pa obstaja tudi manjšina dijakov, ki bi hotela, da se ameriške in druge čete umaknejo iz Zaliva. Ti dijaki pravijo, da bi se morale tamkajšnje države same »preurediti« in spremeniti avtoritarne režime v demokracijo.

Sama sem mnenja, da bi morali priti do kompromisa. Husein bi se moral umakniti iz Kuvajta, Američani pa bi morali biti pri svojih stališčih bolj elestični. Pustiti bi morali, da pereče probleme uredijo med seboj tamkajšnja ljudstva in države, skratka, ne bi se smeli vmešavati v nekatere probleme.

Ob teh stališčih pa je med dijaki opaziti veliko strahu. Dejstvo je, da imajo mnogi prijatelja ali pa sorodnika, ki bi ga lahko doletelo to, da bi moral v vojaški suknji oditi v Zaliv.

To je seveda zelo hudo in zato je prav strah tisto čustvo, ki je med mojimi sošolci in tudi ostalimi mladimi najbolj razširjeno.«

Srečko Colja

Med tistimi, ki smo jih zaprosili za pisne ali pa ustne izjave, je bil tudi Srečko Colja, ki je v svojem življenju dejansko doživel kar dve vojni. V prvi je bil sicer še otrok, v drugi pa je bil aktiven partizanski borec. Colja nam je dal naslednjo izjavo:

»Predvčerajšnjim smo bili na sestanku in sam sem bil prepričan, da ni več kot deset odstotkov možnosti, da vojne ne bo. Osebno mislim o zadevi takole: ko bi do spopadov ne prišlo danes, bi do tega prišlo v prihodnosti in morda bi bila vsa zadeva še hušja. Saddam Husein bi morda pridobil na svojo stran še druge arabske države in bi se tako kriza še razširila.

Seveda nočem s tem reči, da sem za vojno, sam sem proti vojni, vendar menim, da je treba biti pri teh stvareh nepristranski. Od vedno me motijo tiste mirovne manifestacije, kjer ljudje naprtijo vse krivde le eni strani, so pa pri zanesljivosti do drugih. To sem na primer opazil tudi na nekaterih razstavah.

Sam sem doživel kar dve vojni in zato vem, da prinaša vojna velike žrtve, tudi tokrat lahko umre na tisoče ljudi. Obstajajo pa seveda odprte dileme. Kaj bi se zgodilo, ko bi se Irak vojaško še okrepil? Po drugi strani pa ne moremo mimo vprašanja, kdo je dal Huseinu orožje. Pri teh ocenah je potrebna določena objektivnost. Vsekakor pa bodo posledica vojne številni mrtvi ljudje.

Ferruccio Clavora

Smo v situaciji, v kateri ni povsem jasno, ali naj prevlada moralna ali politična ocena. Sklep, da se uporabi silo proti Sadamu Huseinu temelji na načelih mednarodnega prava, treba pa je ob enem poudariti, da v preteklosti ta načela niso bila vselej uresničena z isto energijo. Če mednarodna skupnost namerava odselej uporabljati silo proti kršitvam mednarodnega reda, je treba preučiti vse možne posledice takega stališča.

Odločnost mednarodnega gibanja lahko prepreči nove morebitne vojaške avanture, obenem pa utrjuje »status quo« v korist držav, ki postanejo dejanska edini politični subjekti. Prav zato gre za konservativno izbiro, ki krepi moč držav v njihovem sedanjem ustroju na škodo morebitnih različnih izbir narodov - na primer njihove pravice do samoodločbe, ki je tudi zajamčena z mednarodnim pravom.

Zlasti v obdobju epohalnih sprememb, kot so sedanje, se mi uporaba sile ne zdi najbolj primerno sredstvo za reševanje mednarodnih sporov. Dejansko bi naprednejši pogled na odnose med državami in narodi, ki bi upošteval tudi uveljavljanje narodnostnih čustev, terjal povsem nov svetovni geopolitični zemljevid. Kajti samo v sklopu nove, dogovorjene in svobodne razmejitve oblasti med državami bi mogoče ustrezno odgovoriti na zahtevo, ki se poraja še zlasti v Evropi, po drugačnih odnosih med narodi.

Treba je razkrojiti staro, da lahko nastane novo. Samo tako bo mogoče začeti novo fazo v odnosih med Severom in Jugom, med zahodom in Vzhodom za svetovni in dekolonizirani nadzor nad svetovnim bogastvom, znanjem in okviru svetovne skupnosti, ki teži k miru in spoštovanju dostojanstva narodov in vsakega posameznega človeka.

Grožnje za slovensko gospodarstvo

KOPER — Vojna v Zalivu ima lahko katastrofalne posledice za Luko Koper, nam je včeraj povedal direktor tega koprškega pristanišča Rudi Dujc. Če bi namreč prišlo do zaprtja Sueškega kanala, bi promet v koprski Luki močno upadel. Vse severnojadranske luke so namreč najboljše izhodišče za prometno povezavo med Srednjo Evropo, Bližnjim, Srednjim in Daljnjim Vzhodom. Če se ta pot prekine, bo trpela tudi Luka Koper.

To so lahko v koprskem pristanišču občutili pred približno 15 leti, ko je bil zaprt Sueški kanal in so na ta račun izgubili kar precej tovara. Prav tako so izgubili zelo dober posel v času iransko-iranske vojne, ko so zaprli mejo med Irakom in Sirijo in so morali čez noč ukiniti zelo donosno ferry (trajekt) linijo s sirijskim pristaniščem Tartous. Trenutno se v Luki Koper še ne pozna, da se je začela vojna v Iraku. Toda že blokada Iraka (pred tem pa iransko-iranski spopad) so vplivali na to, da je tovor iskal druge poti. Tako je avstrijski podjetnik moral v Iran voziti 60 tisoč kubičnih metrov lesenih proizvodov preko Sovjetske zveze, namesto, da bi jih peljal skozi koprsko pristanišče.

Aldo Krejačič s Splošne plovbe Portorož nam je povedal, da so cene nafte, oziroma goriva za ladje že v dneh pred izbruhom vojne nekoliko poskočile in sicer 50 dolarjev (s 150 na 200 \$) pri vsaki toni goriva. V Splošni plovbi, kjer nimajo nobene svoje linije za države Bližnjega Vzhoda, ocenjujejo, da bi zaprtje Sueškega kanala lahko nekaterim ladjarjem prineslo celo nekaj več zaslužka, saj bi se pot (okolice Afrike) bistveno podaljšala in naenkrat bi zaradi daljših voženj potrebovali več ladij, to pa bi lahko vplivalo na

višje voznine. Jasno je, da so se z začetkom vojne v Iraku bistveno povišale zavarovalnine za ladje, ki plujejo proti nevarnim morjem. Londonski konzorcij zavarovalnic sicer še ni objavil, katere luke in morja se štejejo za naposledna vojna področja. Iz teh pristanišč in morij bi se namreč tovrstne ladje morale umakniti. Na področju večjega tveganja zaradi vojne pa zavarovalnice zahtevajo veliko višje zavarovalnine. Tako znaša zavarovalnina za eno od ladij Splošne plovbe (z nosilnostjo 45 tisoč DWT, in ocenjeno vrednostjo 15 milijonov dolarjev) na teden 40 tisoč dolarjev. Trenutno ima Splošna plovba le dva ladji na t.i. tveganem območju. Čezoceanska Bohinj naj bi bila do 24. januarja zasidrana v turškem pristanišču Nemrut Bay ob Egejskem morju (kasneje je namenjena za Gibraltar), ladja Kranj pa je v pakistanski luki Karachi, od koder bi morala jutri izpluti za Daljnji Vzhod. Drugi dve ladji Splošne plovbe, ki sta pa oddani v časovni najem, pa bosta konec januarja prispeli v Egipt. Ladja Planica naj bi 31. januarja priplula v Aleksandrijo, Kanin pa vozi koruzo za Port Said. Peter Požrl, komercialni direktor koprškega Istrabenza pa nam je povedal, da je oskrba z naftnimi derivati normalna in da so le v zadnjem času imeli nekoliko več gneče pri nakupu kurilnega olja. Povedal nam je tudi, da Istrabenz nima kakih velikih zalog goriva in da bi te zaloge, če ne bi bilo novih dobav in bi bila enaka poraba, trajale kakih deset dni. Vendar imajo tudi nekaj rezerv Republike Slovenije, ki pa bi zadoščale za nekoliko dalj časa od Istrabenzovih.

BORIS ŠULIGOJ

Izjave o zalivski vojni

SEŽANA — Milena Pegan-Fabjan, direktica zdravstvenega doma Sežana in predsednica sežanskih prenoviteljev: Zalivska kriza je prišla v najstrahotnejše možno razvojno obdobje. Zato je izredno težko napovedati njen razplet in posledice, ki jih bo prav gotovo na ekonomskem in političnem področju občutil vse svet. Najbolj pa bodo seveda prizadeli navadni ljudje. Dogodke v Kuvajtu, Iraku in Srednjem vzhodu nasploh jemljem kot neuspeh svetovne diplomacije, v okviru katere zaradi znanih jugoslovanskih notranjih razmer tudi naša zunanja politika že dolgo nima takšne teže, kot jo je imela nekdanj.

Davorin Kaurić, predstavnik izvoznouvoznega podjetja Dubrovkinja v Kopr: Najnovejša dogodka v Zalivu razumem kot potrditev pripravljenosti razvitega sveta, da reagira in poskuša pomagati pri odpravljanju vseh spornih vprašanj na našem planetu. Združeni demokratični svet je s tem pokazal pripravljenost, da se upre vsakršnemu kršenju človekovih pravic in suverenosti šibkejših držav. Ker dogajanje v Zalivu v nekaterih značilnostih lahko primerjamo tudi z ogrožanjem suverenosti jugoslovanskih republik in nasprotovanju zakonitim odločitvam prebivalcev Hrvaške in Slovenije, odločen nastop zavezniskih sil na Srednjem vzhodu poskušam razumeti kot vojno za mir, četudi načelno pri razreševanju kakršnikoli nasprotij ne odobravam uporabe sile.

J. O.

Z zadnje seje Izvršnega odbora SKGZ v Trstu Za skupen nastop

TRST — Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je na zadnji seji obravnaval vrsto vprašanj, ki zadevajo razne aspekte življenja organizacije, hkrati pa se je dotaknil tudi nekaterih vprašanj, ki zadevajo življenje celotne slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini v luči zadnjega razvoja dogodkov tako v Italiji in posebej v naši deželi, kakor tudi v matični domovini. V tem okviru je Izvršni odbor SKGZ proučil zlasti dva dogodka, ki sta bila v zadnjem času deležna velike pozornosti naše narodnostne skupnosti in ki sta zanj sploh velikega pomena. To sta bila dokončna parlamentarna odobritev zakonskega osnutka o obmejnem sodelovanju ter zaslišanje slovenskih predstavnikov v ožjem odboru prve senatne komisije v zvezi z zaščitnim zakonom.

Poudarjeno je bilo, da se z zakonom za obmejna območja poleg novih širših možnosti za razvoj sodelovanja ob meji na gospodarskem, pa tudi družbe-

nopolitičnem področju, odpirajo ugodne specifične možnosti za slovensko narodnostno skupnost, ki ji zakon zagotavlja finančno podporo za razvoj njenih kulturnih dejavnosti. Spričo težav, ki pestijo nekatere slovenske zamejske kulturne organizacije in ustanove, predstavlja zakon pomemben korak na poti priznavanja slovenske manjšine in njene vloge ob meji. Zakonska določila bo morala sedaj čimprej pretvoriti v konkretna dejstva deželna uprava Furlanije-Juljske krajine. V ta namen pa bo potreben skupen in kar se da enoten napor vseh političnih in kulturnih dejavnikov naše manjšine, da bi deželne organe pripravili k hitremu in pravičnemu ukrepanju ter jih postavili pred jasne in konkretne naloge in odgovornosti pri izvajanju zakona za obmejna območja, vključno s tistim delom, ki predvideva dodelitev in porazdelitev državnih sredstev za kulturne dejavnosti manjšine.

Izvršni odbor SKGZ zato meni, da je potrebno v tej fazi

hitrejša in prožnejša dogovarjanje med raznimi komponentami manjšine za oblikovanje skupnih zahtev v korist celotne slovenske narodnostne skupnosti. To predpostavlja čimprejšnjo opredelitev takšnega skupnega predstavnitva, ki bo sposobno složno, hitro, prožno in učinkovito odgovarjati na naraščajoče potrebe manjšinske skupnosti.

Del razprave je bil, kot rečeno, posvečen tudi slovenskemu zaščitnemu zakonu in postopku za njegovo odobritev. Pri tem je Izvršni odbor SKGZ pozitivno ocenil tako potek avdicije v ožjem odboru prve senatne komisije, kot ravnanja slovenskih predstavnikov, ki so znali ponovno najti skupen jezik ter v ta namen izoblikovati in predložiti v senatu skupen dokument. Prav takšen enoten pristop je po mnenju Izvršnega odbora SKGZ potreben še naprej, tako v boju za pravično zakonsko zaščito kot za uresničevanje zakona o obmejnem sodelovanju.

Spremembe zimskih grajskih večerov

SEŽANA — Zimski grajski večeri, ki jih letos prvič organizirata sežanska Zveza kulturnih organizacij in Turistično društvo Štanjel (medtem ko so lani uspešno zaključili že pete poletne grajske kulturne prireditve), so v galeriji Lojzeta Spacala v Štanjelu privabili veliko obiskovalcev. V decembru so si ogledali kar tri kvalitetne glasbene prireditve priznanih kulturnih ustvarjalcev: večer šansonov z Meri Avsenak in Bojanom Adamičem, nastopil je Big Ben Hit Quartet iz Nove Gorice in skupina Die Zeit (na sliki) iz Trsta.

Zimski grajski večeri se bodo nadaljevali z dvema koncertoma kantavtorja Iztoka Mlakarja iz Nove Gorice in sicer v torek, 22., in petek, 25. januarja, ob 20. uri v galeriji Lojzeta Spacala. Koncert kitarista Igorja Starca iz Trsta, ki je bil predviden za 19. januar, pa je prestavljen na soboto, 26. januarja. In prav s tem koncertom se bodo zaključili letošnji zimski grajski večeri.

Organizatorja si prizadevata, da bi postali tradicionalni, obenem pa že razmišljata in snujeta program za poletne grajske večere, ki so do sedaj v prijeten in akustičen štanjelski grajski ambient privabili veliko poslušalcev.

Dogodek, ki je razburil prebivalce Istre

Psi tartufarji svoje znanje plačajo tudi z življenjem

BUZET — Istrski gozdovi niso samo pljuča tega področja, temveč tudi pravi zlati rudnik dragocenih gob tartufov. To je tudi kraj, kjer izjemno dragi psi, s pomočjo katerih lahko nabiramo te gobe, svoje znanje plačajo z življenji. Čeprav so prvič zastrupili takšnega psa že pred 12 leti, je šele zadnji primer, ko so v bližini akumulacijskega jezera Butoniga zastrupili 3 vrhunske pse tartufarje, razburil duhove. Tamkajšnja policija je na dobri sledi zastrupljavalcu psov, ki je ne le oškodoval lastnike psov (gre za visoke škode), temveč storil tudi kaznivo dejanje ogrožanja ljudi in njihove lastnine.

Obiskati področje Buzeta v Istri, pri tem pa ne omeniti skrivnostnih in dragocenih gob tartufov, bi bilo enako nemiselnost, kot če bi v Pekingu pozabili na Kitajski zid. Tokrat naj tartufi ostanejo v drugem planu, saj nas zanimajo psi tartufarji, ki svoje vrhunske znanje pri iskanju buzetskega »belega zlata« plačujejo s svojimi življenji. Zastrupljanje psov tartufarjev je na področju Buzeta staro že 12 let, vendar je šele zadnji primer, ko so bratoma Ivanu in Rudero Vivodu iz vasi Marčenege lastrupili tri vrhunske usposobljene pse, razburil prebivalce teh krajev. Še danes je to glavna tema pogovorov, pri tem pa vsi upajo, da bodo storilca tega grozotnega dejanja čimprej našli in kaznovali, saj je oškodoval lastnika, hkrati pa ogrožal prebivalce in njihovo lastnino.

BREZ PSA JE ISKANJE NEMOGOČE

Nepravično bi bilo v zvezi z nabirali tartufov govoriti samo o privlačnem, to je latinsko ime za vrsto tartufov, ki raste v buzetskih in motovunskih gozdovih. Nabiralcem tartufov nekateri radi očitajo lahek način zbiranja, vendar to lahko govori le tisti, ki ne poznajo načina iskanja, predvsem nega truda pri dresuri psov. Le s skrajno pretanjenim in izpiljenim vohom istrskih gozdov. Objektivnejši bomo in v svojih sodbah pravičnejši, ko bomo poznali vse okoliščine tega nenavadnega posla. Vedeti je potrebno, da je belega tartufa, za sladokusce te enkratne gobe, zelo naporno delo. Vstati je potrebno še pred zoro, v enem dnevu oziroma v več urah prepešati nerenu in to v lepem ali grdem vremenu. Pri tem vse to ne pomeni nič, če nimate tudi dobrega psa iskalca. Prav njim gre vsa zasluga za dober zaslužen predstavlja iskanje tartufov največkrat videni vir preživetja, način življenja, pa tudi nekakšno zlato mrzliste razburljive trenutke, ko njihov pes začuti močan vonj tartufov, začne kopati po zemlji in s tem da vedeti, da

je naletel na lep primerek, potem jih ta posel prevzame. Razburjenje doseže vrhunec, ko s posebno lopatico tartuf izkopljejo in očistijo. Prodaja dragocenih tartufov je le zadnji del, logična posledica vsega vloženega dela.

Zadnje sezono je bila prodaja tartufov še posebno zanimiva zaradi visokih odkupnih cen, tako da so nekateri nabiralci, seveda s pomočjo svojih psov, našli gobe tudi za 3 oziroma 4 milijone Lit. Jasneje torej postaja, kakaj so trije takšni psi, v čigaršnjo dresuro je bilo vloženega mnogo truda in odrenja, plačali svoje znanje z življenjem. Njihovim lastnikom je bila tako storjena dvojna materialna škoda (izgubili so drage pse, s tem pa tudi možnost dobrega zaslužka), ki se je ne da nadomestiti, niti plačati z nobenim denarjem. Samo tisti, ki ima rad živali in zanje tudi lepo skrbi, razume, kaj pomeni izguba psa za nekoga, ki skraj celo svoje življenje živi s psimi.

ŽELIMO, DA SE PRENEHA Z ZASTRUPLJANJEM PSOV

Ko smo v vasi Marčenege, 13 kilometrov oddaljeni od Buzeta, obiskali brata Ivana in Rudera Vivoda, smo začutili veliko žalost, ki se je naselila na njuna domova. 4. novembra lani so namreč zastrupili njune družinske ljubljence.

Naš prvi sogovornik, 67-letni Ivan Vivoda, se ne more pomiriti z izgubo svojih dveh psov. Žalostno in hkrati z ogorčenjem pripoveduje o tistem usodnem jutru, ko so mu zastrupili psa, 3-letno Đuli in 18-mesečno Almo, vrhunske dresirani psoci, katerima skupaj s Tarzanom, tretjim zastrupljenim psom, ni bilo para med psi tartufarji v tem kraju.

»Tistega jutra sem okoli štirih zjutraj odšel s svojim bratom na tartufe v okolico akumulacijskega jezera Buti-

niga, kamor tudi sicer vedno hodiva. Ker je bilo še temno, smo si svetili z baterijskimi svetilkami. Okoli 5. ure sem videl, da je moja Đuli nekaj pojedla, vendar sem mislil, da gre za ostanke hrane. A že čez nekaj časa je pes prišel k meni, se počasi prevrnil in poginil. Kmalu se je enako zgodilo še mojemu drugemu psu Almi, ki je bila v naši neposredni bližini. Takoj mi je postalo jasno, da sta zaužila strup. Bil sem ves iz sebe, bil sem v šoku, saj sem se zavedal, kaj vse sem izgubil. Đuli sem kupil v Čakovcu pri Stjepanu Matanu, Almo pa v Bosanskem Brodu pri Dragu Grgiću. Mnogo truda sem vložil v to, da sem ju končno naučil odkrivati tartufe. Morda lahko dresuro še najbolj ponazorim z besedami, da v času vadbe človek postane pes in pes človek.« nam je povedal Ivan Vivoda, kmečki upokojenec, ki dobiva 350 dinarjev pokojnine na mesec in ki mu je nabiranje tartufov v tem smislu edini vir prihodka.

Njegov brat, 56-letni Rudero Vivoda, kmet, solznih oči pripoveduje dogodek: »Nahajal sem se ne istem področju, od svojega brata oddaljen petdeset metrov. Moj pes Tarzan, za katerega sem pred štirimi leti plačal tri milijone lir, je tudi pojedel strup in v moji bližini izdihnil. Vse se je zgodilo nedaleč od jezera na terenu, kjer tudi sicer vedno iščemo tartufe in kjer mi vsako tretje leto zastrupijo po enega psa. Tokrat sem najbolj prizadet, saj je Tarzan takorekoč hranil mojo družino. Pretočili smo mnogo solz, a je vse zamanj. Na istem terenu nas je sedem, ki s psimi odkrivamo gobe, vendar so samo še enemu lastniku (poleg mojega brata) zastrupili psa. Ostalim štirim lastnikom se to še ni zgodilo. Tisti, ki počne to grozoto, dobro ve, za katere pse gre in vse to počne premišljeno. Psa je potrebno uriti dve ali celo tri leta. Z bratom se zavedava, da nama

nič ne more nadomestiti nastale škode, vendar želiva, da se zastrupljavalec najde in zaslužno kaznuje, saj lahko samo na ta način ustavimo to stalno uničevanje psov. Ali je zares potrebno v tej naši lepi Istri, v tako lepi naravi postavljati strup?»

Najbrž bi tudi ta dogodek kot vsi prejšnji ostal le grenka preteklost, ko si lastniki zastrupljenih psov niso upali prijaviti zastrupljanj, boječ se še hujšega maščevanja, saj sumijo, da to počne nekdo, ki jih dobro pozna in ki pozna vrednost njihovih psov, če ne bi Rudero in Mladen Vivoda prijavi vso zadevo milicijsko. »Nisem mogel več prenašati očetove žalosti, ki mu lahko izguba psov pusti tudi težje psihične in zdravstvene posledice, poleg tega pa si tudi želim, da bi se končno enkrat prenehalo zastrupljanje nedolžnih živali. Dogodek sem prijavil postaji milice v Buzetu, ki bo, prepričan sem, vso zadevo razrešila na najboljši možni način. Dosedanje molčanje je koristilo predvsem storilcu, ki je postavil strup točno na tistih mestih, kjer sta se gibala oče in stric, kar pomeni, da gre za nekoga, ki dobro ve, kaj dela.« nam je povedal Mladen Vivoda.

ZASTRUPLJENIH 16 PSOV

Zastrupljanje psov tartufarjev se v tem kraju dogaja že 12 let. Do sedaj so zastrupili že 16 psov, kar je povzročilo njihovim lastnikom velikansko materialno škodo. Pa ne samo to. Nevaren strup, ki se lahko kupi le v tujini, je postavljen v bližini akumulacijskega jezera, kjer lahko jezero ob povečani gladini poplavlja, zato predstavlja nastavljeni strup določeno nevarnost tudi za ljudi. Obiskali smo postajo milice v Buzetu, kjer nas je poveljnik Anton Medica prijazno sprejel in v zvezi s tem primerom povedal naslednje: »Res je, da je najbolj zanimiva tema teh dni zastrupljanje psov. Res je tudi, da smo prvo prijavo zastrupljanja psov prejeli od Ivana in Rudera Vivoda iz Marčenege ko so jima zastrupili pse. Po prijavi smo začeli s preiskavo in že podali kazensko ovadbo za neznan osebno, ki bo morala (ko jo bomo odkrili) odgovarjati tudi za kazensko dejanje ogrožanja splošne varnosti ljudi in imetja po 153. členu KZ Hrvatske. Smo na najboljši poti, da ta primer tudi uspešno zaključimo, poiskali pa smo tudi pomoč od policijske uprave iz Pulja, od koder so operativci že odšli na teren in opravili nekaj potrebnih razgovorov.«

Ni še potrjena vrsta strupa, saj ni potrebnih sredstev, da bi psa, ki ga hranijo na Veterinarski postaji v Buzetu, poslali na analizo v Veterinarski inštitut v Zagreb. O tem nam je nekaj več povedal Blaž Zidarič, veterinar buzetske veterinarske postaje:

»Bil sem dežuren tistega dne, ko so me obvestili, da so zastrupili tri pse. Ker so jih že pokopali, sem jim naročil, naj jih odkopljejo in prinesejo na postajo. Potem sem jih odpeljal na Reko na Veterinarski zavod, kjer so

potrdili, da so psi bili zastrupljeni. Vendar, da bi določili vrsto strupa, bi morali obvezno opraviti analizo, ki jo izvaja le zagrebški Veterinarski inštitut, stala pa bi od 10 do 20.000 dinarjev, odvisno od trajanja same analize. Na policiji so nam rekli, naj enega psa zadržimo in ko bodo dobili nalogo, naj ga odpeljemo v Zagreb, bomo to tudi storili. Osebo mislim, da bi morali najti sredstva za analizo, ki edina lahko potrdi, za katero vrsto strupa gre.«

Na vprašanje, ali bodo psa končno poslali na analizo, s katero bi ugotovili vrsto strupa, ki bi lahko predstavljal tudi potencialno nevarnost za zdravje ljudi, saj je nastavljen v bližini akumulacijskega jezera, nam je Anton Medica odgovoril:

»V zvezi s tem se odvijajo pogovori s podjetjem Vodoprivreda iz Buzeta, da bi namreč oni krili stroške analize, ki niso majhni. Vseeno mislim, da bomo našli način, kako zastrupljeno žival poslati v Zagreb.«

Zastrupljanje psov tartufarjev je samo dopolnilno že tako razburljivo zgodbo o prigodah fanatičnih in praznovernih tartufarjih. Na koncu pa vendarle ostaja vprašanje ali je zares lahko zavist zaradi dragocenih tartufov bila vzrok za tako žalostno dogodek, ki imajo lahko celo zelo hude posledice? Do kdaj bodo sicer mirni, pošteni in marljivi prebivalci te skromne domače vasi bili še vznemirjeni? Morda pa bi bilo tudi brez zastrupljanja psov dovolj tartufov za vse...

GOLF ZA PSA TARTUFARJA

Sezona nabiranja tartufov navadno traja od 1. septembra do 15. oktobra, včasih lahko dlje, odvisno od vremenskih razmer. Iskalci tartufov prevozijo veliko kilometrov in pri tem ne najdejo ničesar, zgodi pa se lahko, da naletijo na pravo bogastvo. Pse tartufarje učijo večšine iskanja tartufov na enem samem področju od enega do treh let, odvisno od sposobnosti samega psa in vztrajnosti njegovega lastnika, na novi teren pa ga navadijo v približno desetih dneh.

Ivan in Rudero Vivoda se že dvajset let ukvarjata z nabiranjem tartufov. Imela sta mnogo psov, pri čemer trdita, da svojega psa, ki je izurjen za odkrivanje teh gob, ne bi dala niti za novega dizelskega golfa. Mogoče se zazdi ta trditev na prvi pogled pretirana, a je povsem razumljiva, če vemo, da lahko takšen pes v času svojega življenja prisluži svojemu gospodarju kar nekaj avtomobilov.

15.000 DIN ZA KILOGRAM TARTUFOV

Preteklo sezono so za kilogram tartufov prvega razreda (odvisno od teže posamezne gobe) izplačevali do 15.000 dinarjev. Čeprav minula sezona ni bila ravno naklonjena nabiralcem, so med drugim prav na področju Buzeta našli 750 gr težak tartuf, ki pomeni tudi lanski rekord.

ZORAN VLAJIĆ

Ivan in Rudero Vivoda kažeta mesto, kjer so zastrupili njihove pse. (Foto Z. V.)

Mesto pod šokom ob sicer pričakovanih vesteh o izbruhu vojne v Perzijskem zalivu

Tržačani se zaskrbljeno sprašujejo, koliko časa bo vojna trajala in koliko žrtev bo zahtevala

Vznemirljivega čakanja je torej konec: vojna v Zalivu se je začela. Ljudje so za vest izvedeli takoj, saj so mediji začeli poročati o napadu ameriških bombnikov praktično v živo. Veliko Tržačanov je radijskim ali televizijskim vestem sledilo še dolgo v noč, večina pa je za vojno izvedela šele zjutraj ob kavi. Bombe so presenetile Huseinovo obrambo, ne pa svetovne javnosti. Komentarji v barjih so si bili včeraj zjutraj edini: ni bilo pričakovati drugega, vprašanje je le, kdaj se bo vojna končala in koliko žrtev bo zahtevala.

Zavest, da divja na Bližnjem vzhodu vojna vihra, je priklenila ljudi na radijske in televizijske sprejemnike. To je bilo opaziti tudi v Trstu, saj so bile ulice in trgovine z razliko od prejšnjih dni neobičajno prazne. Strah pred pomanjkanjem in skokovitem porastu cen osnovnih živil je očitno klonil prepričevanju medijev, kajti v veleblagovnicah včeraj ni bil tako opazen pojav obsežnih in nerazsodnih nakupov. Živčna napetost, ki jo je bilo otipljivo čutiti v prejšnjih dneh, je popustila, ljudje so se pač sprijaznili z dejstvi in pomnožili klic k miru.

Prva je reagirala mladina z višjih srednjih šol, ki se je spontano odločila, da gre na ulice. Mladi so se zbrali na Gondonijevem trgu in na Trgu Unità, kjer so pridružili shodu sindikalistov in delavcev. Popoldne so se sindikati srečali, da bi se domenili za skupne pobude, ki so se v drugih italijanskih mestih izvršile že včeraj. V Križu so vsekakor vaše organizacije in Odbor za zaščito vasi potrdili mirovno manifestacijo in baklado, ki so jo napovedali za danes zvečer. Zbirališče je ob 19.30 na trgu pred cerkvijo, od koder bo tihi spreved krenil k spomeniku.

Medtem ko je večina Tržačanov, tudi zaradi strupenega mraza, priklenjena pred televizorji, pa so na delu policijski agenti in karabinjerji, ki stražijo vse strateško pomembne objekte, v prvi vrsti naftni terminal, železniške postaje, mejne prehode, sinagogo, radijsko in televizijsko postajo, objekte Enel in Acega, ambasade in sedeže konzulatov.

Dijaki prvi manifestirali za mir

Manifestacija študentov in delavcev včeraj zjutraj na Trgu Unità

Že nekaj let je prav zahteva po miru skupni imenovalec raznih mladinskih organizacij in gibanj, zato je razumljivo, da je vest o vojni v Iraku dvignila na noge mladino. Včeraj so bili prav dijaki višjih srednjih šol tisti, ki so prvi reagirali na vest, da so bombniki združenih sil napadli Bagdad. Večina jih v šoli ni ostala dolgo, dijaki so čutili potrebo, da javno izkažejo svoje nasprotovanje vojni vihr in prelivanju krvi. Z zavestjo, da je njihov glas pomemben, a žal prevečkrat neupoštevani, se jih je včeraj zjutraj več sto zbralo na Trgu Unità in Trgu Goldoni, kjer so uprizorili sit-in in se pridružili manifestaciji sindikatov.

S skandiranjem gesel in parol, veliko tudi proti italijanskim politikom, so dali duška svoji jezi, pa tudi občutku strahu in nemoči. Kaj pravzaprav mislijo dijaki o vojni? Če zelo poenostavimo njihova stališča, lahko ugotovimo, da je večina zmedenih in da ne ve, kako tolmačiti razne dogodke, je pa odločno proti vojni in za kulturo mira. Med dijaki so še drugi, ki so prepričani, da so Bush in zavezniki ravnali prav, so pa še tretji, za katere se ZDA ne bi smele vmešavati v usodo drugih držav. Kakorkoli mislijo pa velja ugotoviti, da niso brezbržni do vojnega uničevanja in da pozorno sledijo razvoju dogodkov, čeprav jih hromi občutek, da ne morejo bistveno vplivati nanje.

Italijanskim dijakom so se po 11. uri pridružili tudi dijaki slovenskega pedagoškega liceja Slomšek in znanstvenega ter klasičnega liceja Prešeren. Slednji so se v prvih urah zbrali v telovadnici, kjer so sledili iraškemu dogodkom na dveh televizijskih sprejemnikih, na povabilo ravnateljice pa jim je odgovorni urednik našega dnevnika Vojmir Tavčar podal informativni okvir položaja na Bližnjem vzhodu. V diskusiji so se dijaki zaustavili ob nekaterih specifičnih vprašanjih, še posebno pa jih je zanimalo poglavitno dilemo, ali je bila vojna res neizbežna poteza za rešitev krize.

Na pedagoškem liceju so prve ure posvetili branju in komentiranju časopisov. Teh ni manjkalo, saj so poleg Primorskega dnevnika imeli na razpolago tudi vse pomembnejše vsrednjavne dnevnike. Kako pa je bilo na drugih slovenskih šolah? Na zavodu Jožef Stefan je bil reden pouk, tudi zato, ker so trije razredi bili na didaktični ekskurziji v tržaški elektrarni Enel. Na zavodu Žiga Zois so se po ravnateljevih besedah dijaki odločili tako, da so predstavniki razredov sledili televizijskemu poročanju in nato sproti obveščali svoje sošolce. Pouk je bil seveda reden.

CGIL, CISL in UIL pozivajo občane k udeležbi na shodu, ki bo ob 18. uri pred občinsko palačo na Trgu Unità

Danes enotna manifestacija sindikalnih organizacij v znamenju odpora proti logiki nasilja in spopada

Protestne manifestacije in shodi proti vojni so se kar vrstili dan pred dejanskim izbruhom vojne v Zalivu. Tudi v našem mestu se je javnost odzvala strankam in družbeno angažiranim organizacijam, ki so so tudi včeraj, to je ko se je že razvedla vest, da je prišlo do oboroženega spopada, priredile vrsto pobud.

Sindikalne organizacije so bile seveda med najbolj angažiranimi in delavski Trst je pokazal, da se ni predal logiki vojne, pač pa da bo še dalje izražal svoje zahteve po miru in sožitju. Včeraj popoldan pa so se na sedežu CGIL sestali zastopniki vseh treh tržaških tajništvih sindikalnih organizacij. Po nekajurnem sestanku so se CGIL, CISL in UIL domenile za skupno akcijo, ki bo danes ob 18. uri. Ponovno vzpostavljena enotnost, ki so jo vsaj delno skalila stališča UIL glede na včerajšnji shod za mir, je v tem trenutku bistvenega pomena, poleg tega pa je lahko jamstvo za uspeh protestne manifestacije, ki bo potekala pod geslom »zaustavimo vojno«.

Sindikalne organizacije so sporočile, da so se do zadnjega borile zato, da bi ne prišlo do voj-

ne, sedaj, ko so že sprejeli končno odločitev, pa menijo, da še ni prepozno. Od italijanske vlade zahtevajo, naj stopi do kolegov ES in se odločno postavi za to, da bo vojne čim prej konec. Če je vojna že neizbežno dejstvo, potem naj bo vsaj čim krajša in vsekakor z omejenim številom žrtev.

Zato sindikati tudi tople vabijo Tržačane, da se udeležijo današnjega shoda. K pobudi je pristopil tudi Sindikat slovenske šole, ki se priporoča šolnikom, dijakom in staršem, naj se manifestacije množično udeležijo. Zbirališče bo ob 18. uri na Trgu Unità, od koder bodo udeleženci manifestacije v sprevedu odkorakali do trga pred Sv. Antonom Novim, kjer bodo imeli sindikalni zastopniki zaključne pogoje. Sindikalne organizacije pa vabijo tudi udeležence, naj ne nasedajo na morebitne provokacije, še posebno, če gre za akcije, ki bi lahko bile razdiralne ali huliganske narave. Tajništva CGIL, CISL in UIL so se obrnila tudi na evropsko zvezo sindikatov, od katere zahtevajo, da zavzame enotno protestno linijo in v imenu vseh delavcev zahteva takojšnjo prekinitev ognja v Zalivu.

Protestne manifestacije pa so se vrstile tudi včeraj. V številnih podjetjih so namreč stavkali za mir. Pristaniški delavci in delavci podjetja Sadoch so za 4 ure prekinili z delom, državni uslužbenci pa so stavkali ves dan. Sindikalna organizacija CGIL je v jutranjih urah priredila shod na Trgu Unità, od koder je nato krenil spreved proti Trgu Goldoni, kjer je množici študentov in delavcev govoril generalni tajnik CGIL Roberto Treu. Po mnenju generalnega tajnika in demonstrantov, bi morali čim prej ponovno odpreti pogajanja za diplomatsko rešitev krize, ki se je že sprevrgla v vojno. Irak mora zapustiti Kuvajt, je dejal Treu, istočasno pa bi morali sklicati mednarodno konferenco za reševanje problemov, ki tarejo bližnjevzhodne države, vendar predvsem palestinski narod.

V znamenju prepričanja, da je slehera pobuda v imenu miru dobrodošla, sta CGIL in CISL osredotočile njuno dejavnost, ki je odločno kohezijskega značaja. Pri tem pa nista bili sindikalni organizaciji deležni podpore UIL, ki je v tiskovnem sporočilu trdila, da se ne strinja s politiko »nehomogenih« akcij.

Povsem normalna dejavnost v trgovinah, bankah in javnih uradih Brez pretiranega strahu ali celo panike

V včerajšnjem tržaškem vsakdanu vojni izbruh na Bližnjem vzhodu praktično sploh ni odjeknil. Na najbolj običajnih mestih, kamor se ljudje napotijo po vsakdanjih opravkih - kot so trgovine, najrazličnejši uradi in banke - ni bilo zaznati nobenih sprememb glede na prejšnje dni, nasprotno, bilo je še bolj mirno, kot običajno. To seveda ne pomeni, da dramatične vesti, ki prihajajo iz Zaliva Tržačanov ne zanimajo in ne skrbijo, ampak dokazuje, da jih doživljajo razumno in brez vsakršne panike. Svoje so k temu nedvomno prispevali tudi pozivi k treznemu obnašanju, s katerimi so pristojne oblasti v prejšnjih dneh skušale »pogasiti« prve znake tipične psihoze vojnega pomanjkanja.

»Najhuje je bilo v terek, ko smo prodali izredne količine sladkorja, olja, riža, testenin, paradižnikove mezge, soli, pralnih praškov in drugega nepokvarljivega blaga,« nam je povedala gospa Luisa, ki vodi supermarket Despar v Ulici Grimani. »Danes (v četrtek, op. ur.) je bilo vsekakor precej bolj mirno kot včeraj; ljudje so sicer zaskrbljeni, predvsem starejši, ki so že izkusili vojno, medtem ko so mladi bolj optimistični.«

»Danes je bilo naše delo povsem normalno, nakupi so se gibali v običajnih mejah, tisti, ki so se hoteli založiti, pa so to storili v prejšnjih dneh. V terek smo imeli pravo nakupovalno mrzlico, ljudje so poleg najobičajnejših trajnih živil kupovali tudi globoko zmrznjeno hrano,« nam je povedala gospa Zorka Mezgec, katere mož ima trgovino z živili na Trgu Vico. Dodala je še, da so ljudje precej zaskrbljeni zaradi vojnega izbruha, in to zlasti starejši in tisti, ki imajo otroke.

Podobne odgovore smo dobili tudi v supermarketih Pam in Standa, kjer prav tako včeraj ni bilo nič več povpraševanja kot ostale dni, medtem ko so nam v velikem marketu Despar pri Sv. Roku v Miljah, kamor običajno zahaja veliko kupcev iz Jugoslavije, povedali, da je včeraj promet pri njih celo upadel z ozirom na pretekle dni. »Ljudje sploh niso pretirano zaskrbljeni, saj so razumeli, da vojna ne more imeti neposrednih posledic na našo distribucijsko mrežo,« nam je povedal odgovorni za prodajo, ki je dodal, da se cene niso spremenile in se da lahko odjemalci, ki bi

opazili morebitno neupravičeno zvišanje cen posameznih artiklov, lahko telefonsko obrnejo na finančno stražo.

Glede na to da so se v teh dneh podražili tudi predmeti trajne vrednosti, kot na primer zlato, smo se včeraj pozanimali tudi pri tržaških zlatarjih. Telefonirali smo v tri znane mestne prodajalne in odgovor je bil povsod enak: dela žal sploh ni bilo. Januar je pač za zlatarje črn mesec, jugoslovanskih kupcev ni (in če so, v teh dneh kupujejo le avtomobile), Tržačani pa so tovrstne zahtevne nakupe opravili že pred prazniki.

Kako pa je bilo v bankah, ki so v podobnih primerih pravi barometer psihološkega razpoloženja med ljudmi? »Prav nobene razlike glede na običajne dni ni bilo,« nam je povedal direktor openske hranilnice Klavdij Brajnik. »Ljudje se zavedajo, da je vojna daleč in da pri nas ne bi smelo biti problemov, povrh pa so bili na vojni izbruh pripravljeni. Marsikdo se tudi strinja, da je treba izsiliti spoštovanje sklepov OZN, saj je Sadam držal v pesti ves svet. Pri nas je bilo, kot rečeno, zelo mirno, opaziti pa je bilo tudi manj prometa na cestah.« Popolnoma normalno je delo potekalo tudi v nabrežinski posojilnici, kjer nam je blagajnik Ivo Marušič potrdil, da ljudje niso pokazali pretirane zaskrbljenosti in še manj panike. Isto zagotovilo je prišlo tudi iz Tržaške kreditne banke, kjer nam je Dragica Blažević povedala, da z ozirom na ostale dni včeraj ni bilo nobene razlike pri dvigovanju, vlaganju ali investiranju prihrankov. Nobenih znakov nenormalnega obnašanja niso zaznali niti v Tržaški hranilnici - CRT, kar je po mnenju direktorja agencije na osrednjem sedežu zavoda Rodolfa Edera očiten znak razumnosti in zrelosti Tržačanov.

Kolektivno psihološko razpoloženje Tržačanov je bilo torej včeraj mnogo bolj pozitivno, kot bi bilo pričakovati na temelju obnašanja v zadnjih dneh. Nekaterim pretiravanjem so očitno botrovala negativna pričakovanja, strah pred neznanim, ki se je s prvim napadom ameriških bombnikov razblinil. Sedaj ljudje pač vedo, kaj se dogaja, večina pa jih je trdno prepričana, da bo oboroženi spopad trajal zelo kratek čas in da zato ne bo imel posledic za tukajšnji mir in blagostanje.

Odmevi v znamenju obžalovanja in upanja v čim prejšnji konec

Tržaški župan Franco Richetti je včeraj izrazil željo, da bi se vojna v Perzijskem zalivu čimprej končala in da bi terjala čim manj prelivanja krvi. »Če bi mogli narediti kak korak nazaj,« je izjavil, »bi nedvomno lahko razpravljali o primernosti nekaterih izbir, ki so bile napravljene v prvih mesecih krize, ki kljub večjemu razpoložljivemu času morda ni iskala tista miroljubna rešitev, ki si jo danes tako želimo. V tem trenutku pa je vojna žal zadnje dejanje, s katerim lahko preprečimo kršenje mednarodnega prava,« ugotavlja tržaški župan, pri čemer bi nam morale nekatere nestrpnosti, zlasti tiste, ki so vezane na preteklost, narekovati premislek in meditacijo.

Ne bi hotel povečevati vojne, a niti miru. Rad bi samo ugotovil, da če nam tehnologija po eni strani dovoljuje uporabo grozljivega orožja, ki se ga vsi bojimo, pa nam po drugi omogoča tudi izredno hitrost in natančnost v napadu, civilnim prebivalstvom,« zaključuje župan Richetti svojo izjavo.

Čeprav so odgovornosti za zalivsko krizo jasne in je ves svet obsodil iraško zasedbo Kuvajta, so naši ljudje zaskrbljeni in zagrenjeni zaradi izbruha vojne v Zalivu, piše v tiskovnem poročilu deželnega tajništva Slovenske skupnosti. Svetovna organizacija, mednarodna diplomacija, pozivi najvišjih moralnih avtoritet, gibanje neuvrščeni in svetovno javno mnenje niso mogli doseči spoštovanja mednarodnega prava in temeljnih načel sodobne družbe. V letu 1991, po demokraciji, v kateri smo se opozarjali na nevarnost drugih žarišč napetosti, na položaj, v katerem se nahaja tolikšen del človeštva, in na nujno spoštovanje temeljnih pravic vseh narodov — dosledno, ne le na gospodarsko in strateško pomembnih točkah sveta.

Deželna koordinacija, v kateri so vključeni Zdrženje za mir, katoliška organizacija ACLI ter odbor za Mladinsko levico (bivša ZKML) je včeraj objavila dokument, v katerem odločno obsoja vojno v Zalivu. Podpisniki dokumenta med drugim opozarjajo, da ljudje dobre volje ne morejo odobravati ali podpirati vojne. Zaradi tega Koordinacija poziva k državljski neposlušnosti. Pobudniki dokumenta vabijo stranke, institucije, cerkve, sindikate in vse občane, naj ustanovijo deželno in vsrednjavno združenje, ki bi v teh dramatičnih trenutkih podpirala in širila državljansko neposlušnost zoper vojne zablode.

Zelena alternativna lista, ki se sonca v tiskovnem komuniqueju trdi, da je vojna v Perzijskem zalivu zmagoslavje politične kratkovidnosti ter golega nasilja. Zelena alternativna lista odločno nasprotuje vojni, ker bi mednarodna javnost morala braniti nesporne pravice Kuvajta na drug način.

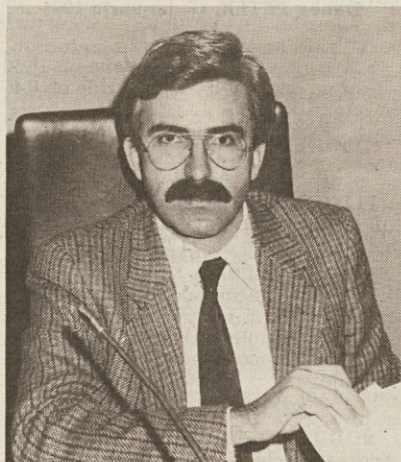
Stranke imajo dva meseca časa za izvolitev novega odbora

Devinsko-nabrežinski župan odstopil

Kakšna bo nova občinska uprava?

Z odstopom župana Locchija se je v devinsko-nabrežinski občinski upravi tudi formalno odprla politična kriza. Občinski svet je pred županovim odstopom vsekakor odobril zadnji sklep v zvezi s konvencijo za turistični razvoj Sosljana, ki pooblašča Locchija, da izda družbi Fintur dovoljenja za prve gradnje v zalivu. Končal se je tako govorniški maraton, ki se je začel 19. decembra lani in nadaljeval na naslednjih štirih sejah, na katerih so svetovalci ocenili več kot sto popravkov KPI in Zelene liste, sklep občinskega odbora pa na koncu ni doživel sprememb. Zeleno luč za podpis konvencije med Občino in Fintur so prižgali svetovalci KD, SSK in PSI, vsi ostali pa so bili proti. Locchi je svoj odstop včeraj pisмено sporočil občinskemu tajniku. Stranke imajo sedaj dva meseca časa za oblikovanje nove uprave, v nasprotnem primeru bo prišel komisar, ki bo sklical predčasne volitve.

Glede Sosljana je bilo v sredo ponoči odločilno zadržanje SSK, ki je podprla konvencijo pod pogojem, da bo župan takoj odstopil. To se je tudi zgodilo, bistvenega pomena pa je sporazum, ki so ga nekaj pred sejo podpisali občinski tajniki KD, SSK in PSI ob podpori pokrajinskih voditeljev treh strank. Dogovor je predvideval odobritev konvencije za Sosljan in takojšen županov odstop, nadalje se zavzema za čimprejše odprte pogajanje za sestavo nove uprave "brez političnih vetov ali prejudicialnih zahtev po županu". To obvezo so uvrstili na zahtevo KD, ki ima namen znova predlagati

Dario Locchi

Locchijevo kandidature in se boji, da bi SSK sprlo afero o dvojezičnih izkaznicah postavila neke vrste veto nad ponovno izvolitvijo sedanjega župana. SSK je podprla sklep o Sosljanu tudi sprlo pisma, ki ga je predsednik Dežele Biasutti poslal deželnemu tajništvu stranke. Kot sta na seji povedala odbornik Brezigar in načelnik skupine Brezelj, »vsebuje Biasuttijevo pismo nekatera važna zagotovila v zvezi s Kraškim parkom in z odločujočo vlogo KGS pri snovanju ter upravljanju tega projekta«. Pismo po mnenju SSK v glavnem sprejema vse temeljne zahteve te stranke o vprašanju odškodnin in vinkulacij na kraškem ozemlju. Komunisti in zeleni Sgambati so bili med razpravo zelo kritični do zadržanja

nja Breclja in somišljenikov, nekaj pikrih pripomb na račun SSK pa je prišlo tudi iz vrst KD in PSI. Načelnik KPI Depangher je označil zadržanje SSK kot neverjetno, Sgambati pa je govoril o škandaloznih stališčih, ki oddaljujejo ljudi od politike in od izvoljenih teles. Svetovalci KPI ne verjamejo, da je SSK podprla sklep o Sosljanu samo sprlo Biasuttijevih "meglenih obljub", ampak, da sta se KD in SSK dejansko že sporazumeli za obnovitev dosedanje koalicije. Depangher je namignil na možnost, da sta ti dve stranki na tistem sklenili tudi sporazum za bodočo volilna zavezništva. KPI vsekakor še vedno upa, da se bosta SSK in PSI v Nabrežini odrekli volilnemu zavezništvu s KD in dali pobudo za izvolitev levičarskega odbora.

Brezelj in Brezigar sta zavrnila vse obtožbe in očitke KPI in Zelene liste. Znova sta povedala, da Sosljan ni bil za SSK nikoli jabolko spora in da je vsa politična aferi nastala zaradi znanega Locchijevega pisma o dvojezičnih izkaznicah. Stranka je zadovoljna, da je dosegla svoj glavni cilj, to se pravi županov odstop, Biasuttijevo zagotovila pa so zanjo zelo pomembna. Stališča PSI sta iznesla odbornik Caldi in Corigliano. Rekla sta med drugim, da Biasuttijevo pismo SSK vsebuje celotno vrsto stališč, ki jih je deželni odbornik Carbone že uvrstil v deželni predlog za razvoj Krasa. Posebno Caldi se je zavzel proti novim urbanističnim vinkulacijam severnega dela občine.

S. T.

Še o aferi o dvojezičnih izkaznicah

Dokaj različne ocene

Scottijevega stališča

Politične stranke različno ocenjujejo odgovor notranjega ministra Scottija devinsko-nabrežinskemu županu Locchiju glede vprašanja dvojezičnih izkaznic. Scotti se po eni strani zavzema za dosedanje ohranitev režima izdajanja dvojezičnih dokumentov, po drugi pa jasno namiguje na možnost bodočega izdajanja samo enojezičnih izkaznic. Zato bo vsekakor potreben po njegovem zakonski normativ, zadeve pa ni mogoče urediti z zgolj upravnim sklepom. Pri tem pa je šef Viminale popolnoma spregledal mednarodne sporazume, ki obvezujejo izdajanje dvojezičnih dokumentov, če gledamo na specifični položaj nabrežinske uprave pa lahko rečemo, da minister s svojim pismom ni priskočil na pomoč Locchiju. Rekli bi, da se je zgodilo prav nasprotno.

Devinsko-nabrežinska sekcija SSK je izdala tiskovno noto, v kateri pravi, »da je Locchi končno odstopil in da za sedaj ostajajo v veljavi dvojezične izkaznice«. Ne glede na različne ocene Scottijevega pisma minister ni dal privoljenja za ukinitve dvojezičnih dokumentov, »zato je Locchi ostal popolnoma praznih rok«. Županovo pismo je zadalo hud udarec doseženi stopnji sožitja v Devinu-Nabrežini, njegova poteza pa je bila v popolnem nasprotju z upravnim sporazumom KD-SSK-PSI. SSK podčrta razpoložljivost za pogovore za novo upravo, a pod jasnimi programskimi pogoji. Stranka postavlja na prvo mesto prizadevanja za utrditve sožitja in enakopravnosti vseh komponent in za ta izvajanje organskega projekta, ki bo upošteval enake

razvojne možnosti za vsa območja občinskega ozemlja.

Komunisti so med razpravo v občinskem svetu poudarili, da Scottijevo pismo ne razčišča vseh odprtih vprašanj in da odpira nove zaskrbljujoče dileme. Ceschi se zdi ministrov odgovor slabši kot Locchijevo pismo, s katero se je odprla nevarna spirala postavljanja v dvom načela dvojezičnosti in doseženih pravic slovenske manjšine, »ki bo lahko privedla do neprevrtljivih posledic«. Sirca pa je opozoril na dejstvo, da je notranji minister popolnoma »pozabil« na mednarodne obveznosti Italije glede tega vprašanja.

Svetovalec Zelene liste Sgambati je rekel, da pomeni pismo ministra nevaren udarec ne samo sožitju, ampak predvsem za pravice manjšine, saj Scotti po njegovem zelo jasno namiguje na bližnjo možnost ukinitve dvojezičnih izkaznic. Socialisti pa so ponovili stališče, da je bilo županovo pismo ministru neprimerno, glede ocene Scottijevega odgovora pa je odvisno od zornih kotov. Za nekatere je lahko kozarec na pol prazen, za druge pa na pol poln. Po mnenju odbornika Corigliana pa pismo vsekakor ni naklonjeno Slovencem.

Locchi je Scottijevo pismo v občinskem svetu prebral brez komentarjev. V kraji izjavi za tisk je kasneje le dejal, da mu ministrovo pismo dokazuje, »da je s svojo potezo dosegel zastavljeni cilj«. Kakšen je bil pravzaprav ta cilj ni povedal. Morda je mislil na nekatere komponente KD, ki so si od njega želeli »odločno potezo v korist italijanstva«.

S. T.

S 15. januarjem so tudi v Trstu stopili v veljavo novi »ceniki«

Mala revolucija s ticketi na zdravih in analizah

Z zakonom št. 407 (29. decembra 1990), ki izhaja iz širšega finančnega manevra za leto 1991, so stopili v veljavo novi predpisi, ki neposredno zadevajo plačevanje pristojbin na zdravih, kratka ticketov. Ker gre kdaj tudi za bistvene spremembe oziroma novosti, navajamo nova pravila, ki jih je posredovala tržaška KZE.

Pri tem je treba tudi upoštevati dejstvo, da bodo ticketi upravičencev bremenili po novem Občino, ne pa KZE, kot doslej. To pomeni, da bodo morale občine v čim krajšem času urediti vso potrebno dokumentacijo. Kar zadeva sodelovanje pri plačevanju ticketov na zdravih, velja po novem (to je po 15. januarju), da bodo upravičenci plačevali ticket po posameznih zdravih, ki so navedeni na zdravniškem receptu. S tem bo torej odpadel ticket na recept, ki je do danes znašal 3.000 lir.

Posamezna zdravila bodo upravičence stala 1.500 lir na primer, vendar z izjemo tistih zdravil, ki so nujno potrebna določeni bolnikom (tako imenovani »salvavita«), in ki tudi sicer niso bila podvržena ticketom. Antibiotiki za enkratno porabo ter preparati

za infuzije pa bodo upravičence stali po 1.000 lir na primer.

Ticket bodo morali plačati vsi, z izjemo oseb, ki so oproščene zaradi preniknih osebnih dohodkov (upokojenci s socialno pokojnino, osebe z dohodkom, ki ne presega 16 milijonov lir na leto). Po novem zakonu so ostali nespremenjeni odstotki, ki jih moramo plačati na posamezno zdravilo. Dvignili so tudi maksimalno vsoto, s katero bolnik sodeluje pri kritju stroškov za zdravila: do 40.000 lir na recept.

Z novim zakonom pa se niso spremenili ticketi za analize in specialistične preglede v laboratoriju, čeprav so dvignili na 40.000 lir vsoto, ki jo moramo odšteti za več različnih analiz, vendar v eni sami specialistični stroki, na 80.000 lir pa v primeru, ko nam zdravnik predpiše po več različnih analiz.

Nekoliko spremenjena so tudi pravila, ki odločajo o osebah, ki so oproščene plačevanja ticketov. Poleg manj premožnih slojev in nosečnic, bodo veljala posebna določila za kronično obolele osebe. Slednje bodo morali plačati po 1.500 oziroma po 1.000 lir na primer, njim nujno potrebnih zdravil, vendar bodo oproščene vseh ostalih morebitnih ticketov.

Zadnji pokrajinski kongres tržaške KPI

v znamenju prizadevanj za mir v svetu

Pokrajinski kongres KPI se je začel sinoči v znamenju zaskrbljenosti zaradi vojne v Zalivu in v podporo mirovnim pobudam, ki se v teh urah vrstijo po vsej državi in po svetu. Politični del kongresa se bo dejansko začel drevi, tajnik Nico Costa je izkoristil svoj uvodni poseg za pojasnitev stališč, ki so jih komunisti glede tega vprašanja zagovarjali med razpravo v parlamentu in na vseh javnih pobudah širom po Italiji. KPI je za takojšnjo prekinitev spopadov in proti vsakršnemu neposrednemu sodelovanju italijanskih oboroženih sil v vojni, njena stališča, ki so dejal tajnik, pa popolnoma sovpadajo s stališči, ki jih je včeraj iznesel papež.

Kongres je v italijanski in slovenski otvorila Tamara Blažina, pred tajnikom pa je na kratko spregovoril tudi evropski poslanec Giorgio Rossetti. Rekli je, da je KPI takoj ostro obsodila vojaško zasedbo Kuvajta in nato zavzeto podpirala gospodarsko blokado Iraka, odločno pa nasprotuje nasilju kot sredstvu za reševanje odprtih problemov. Costa in Rossetti sta pozvala vse člane in članice KPI ter vse demokrate, da se udeležijo mirovnih pobud in manifestacij na Tržaškem.

Kongres, ki se bo nadaljeval danes

ob 19.30 v dvorani v Ul. Madonnina (otvoritev je bila na Pomorski postaji), bo zadnji kongres tržaške KPI. Na sekcijah skupščinah je namreč prevladala Occhettova komponenta, ki se

zavzema za oblikovanje nove Demokratske stranke leve.

Na sliki (foto Križmančič): posnetek z včerajšnje otvoritve pokrajinskega kongresa tržaških komunistov.

Včeraj tiskovna konferenca predsednika Tombesija

Predstavili program nove sezone

Krožka za kulturo in umetnost

Tržaški krožek za kulturo in umetnost CCA slavi letos 45. obletnico nepretrganega delovanja. Da bi primerno proslavili obletnico, obenem pa z namenom, da bi nadaljevali že načeto delo, so včeraj predstavili program kulturne ponudbe za sezono 1991.

Predsednik krožka Tombesija je crisal cilje ustanove, nato pa je naglasil predvsem pomen današnje uradne otvoritve sezone. Animator in izvedenec za ekonomska vprašanja Benigno Andreatta bo namreč predaval o Evropi in njeni gospodarski ureditvi po pomembnih političnih, pa tudi ekonomskih preobratih. Konferenca senatorja Andreatte je tudi sestavni del programa, ki ga je CCA pripravil za sekcijo posvečenosti etiki. Pri tem moramo namreč omeniti dejstvo, da je delovanje CCA razdeljeno na sekcije. Vsega skupaj jih je šest, vendar upravni odbor načrtuje, da bi v kratkem ustanovili tudi sekcijo za zdravstvo.

Dokaj zanimiva bo letošnja ponudba na področju leposlovnih ved, kjer je na programu nekaj zanimivih konferenc neje spoznati. Naj omenimo le februarско srečanje z romani Franca Veglianija ali predstavitev Zgodovine ruske literature, ki jo je izdal založnik Einaudi.

Prav gotovo najbolj kvalitetna pa bo ponudba glasbene sekcije. Poleg predavanj o muzikologiji bodo oktobra na programu Beethovnovi kvarteti. V Trstu bodo gostovali trije ansambli mladih, a že priznanih glasbenikov.

Poskusno bodo vključili v program krožka tudi dve konferenci, ki bolj ali manj posredno zadevajo svet zdravstva. Priznana zeliščarka Elsa Cappelletti bo predavala o strupenih rastlinah, avstrijski profesor Troheler pa bo govoril o živivsekciji. Ljubiteljem znanosti pa bo posvečen niz konferenc o sodobni logiki ter o komaj ustanovljenih ICS (to so mednarodna središča za znanost).

Ostale sekcije bodo nudile pregled gledaliških predstav in filmov na video, konference o likovni umetnosti, ter vse, kar naj bi po mnenju upravnega odbora pomagalo Trstu, da bi vsaj nekoliko izboljšal domačo kulturno ponudbo.

Vse manj zaježljiva

reka pribežnikov v ES

Čez državno mejo prihaja na Tržaško na nezakonit način čedalje več pribežnikov iz držav nečlanic Evropske skupnosti, tako da bi lahko po pravici govorili o reki. Samo v zadnjih dveh dneh so nabrežinski karabinjerji ustavili 69 pribežnikov. Prihajali so iz Romunije, Poljske, Filipinov, Nigerije, Pakistana, Indije, Kitajske, Jugoslavije, Turčije in še iz drugih držav. Bili so moški in ženske, stari od 18 do 50 let. Nabrežinski karabinjerji so 4 izmed njih prijaviли sodnim oblastem, in sicer dva zaradi kraje jestvin in obleke, ostala dva pa zaradi sodelovanja pri ilegalnem prehajanju državne meje. Vse ustavljene pribežnike so po pregledu vrnili v državo, iz katere so prišli, se pravi v Jugoslavijo.

Nabrežinski karabinjerji so nam povedali, da so od 1. januarja do včeraj ustavili že več kot sto pribežnikov in da se njihovo število v zadnjih časih močno veča. V vsem lanskem letu so jih ustavili kakih 800. Pristavimo naj še, da so v teh dneh druge pribežnike ustavili še policijski agenti in finančni stražniki.

Kitajski znanstvenik hudo

ranjen pri trčenju v Miramaru

V katinarski bolnišnici so sinoči sprejeli s pridržano prognozo 34-letnega kitajskega znanstvenika Liu Yiea, ki je gost Mednarodnega centra za teoretsko fiziko v Miramaru. Kitajec je bil ranjen v prometni nesreči, ki se je pripetila okrog 18. ure med galerijama v Miramaru. Tu je bmlw, ki ga je upravljal 66-letni Vladimir Minelj iz Devina 72, med vožnjo v smeri iz Sosljana proti Trstu čelno trčil v nasproti vozeči fiat tipo, ki ga je upravljala 32-letna Laura Gregoris iz Ronk. Po trčenju pa je eden izmed avtomobilov zadel v Kitajca, ki se je nahajal na pločniku. Zdravniki katinarske bolnišnice so ugotovili, da si je Kitajec pretresel možgane. Dinamiko nesreče preučuje tržaška prometna policija.

Burja povzročila

delo gasilcem

Tržaški gasilci so včeraj opravili dva pomembnejša posega obakrat zaradi škode, ki jo je povzročila burja. Okrog 10 ure dopoldne so odstranili 30 kvadratnih metrov veliko ploščevinasto streho, ki je pokrivala žičnico družbe Italcementi nad hitro cesto.

V zgodnjih popoldanskih urah, in sicer od 14. do 15.30, pa so gasilci opravili drug poseg na isti hitri cesti, a tokrat blizu priključka pri Valmauri. Tu jih je čakalo delo še od ponedeljka, ko je burja prevrgla prazen kontejner s kamiona. Za odstranitev kontejnerja so morali čakati vse do včeraj zaradi močnega vetra.

Še en Kitajec

žrtev nesreče

Včeraj ob 23.50 je na križišču obalne ceste za Grljan prišlo do hudo prometne nesreče, v kateri je bil hudo ranjen kitajski znanstvenik, čigar imena policija ni uspela ugotoviti, ker je bil brez dokumentov. Kitajec v teh dneh v centru za teoretsko fiziko sodeluje na nekem tečaju. V poznih večernih urah se je z avtobusom vračal iz Trsta, na križišču za Grljan pa je izstopil in prečkal cesto. Ravno takrat je z y10 pripekljala mimo Alessandra Seghene iz Križga 16/c in z vso silo treščila v kitajskega državljanca. Na kraj nesreče so prišli tržaški karabinjerji, znanstvenika pa so s pridržano prognozo sprejeli v katinarski bolnišnici. Nekaj ur prej je v bližini prav tako bil žrtev prometne nesreče Kitajec Liu Yiea.

■ V Krožku Che Guevara v Ul. Madonnina 19 bo v sredo, 23. januarja, s pričetkom ob 18. uri večer na temo »Skrivnosti Republike: zadeva gladio«. Govorili bodo senator Sergio Flamigni, profesor sociologije na rimski univerzi La Sapienza Giuseppe De Lutiis in senator Nereo Battello, ki je bil med branilci obtožencev za pokol karabinjerjev v Petejanu. Okroglo mizo bo vodila prof. Margherita Hack, ki je tudi predsednica Krožka Che Guevara.

† Zapustila nas je naša draga
Juština Ota
por. Žerjal

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalostno vest sporočajo: mož Zdravko, hči Livija, vnuk Marko, sestra Pierina in ostali sorodniki.

Boljunc, 18. 1. 1991

18. 1. 1990 18. 1. 1991
Ob prvi obletnici smrti nepozabnega

Stanka Filipčiča

se ga z ljubeznijo in hvaležnostjo spominjajo

VSI NJEGOVI

Pomembno priznanje Radu Jagodicu, ki študira na inštitutu za umetnost v Urbinu

Skulpturi mladega slovenskega umetnika prva nagrada na natečaju Liliane Caraian

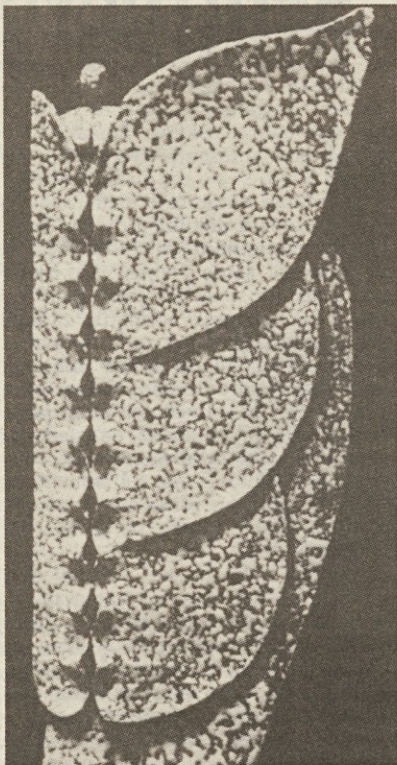
Včeraj so v občinski galeriji na Trgu Unità zaprli razstavo likovnih del mladih tržaških likovnih ustvarjalcev, ki so se udeležili natečaja znanega tržaške slikarke, pesnice in glasbenice Liliane Caraian, ki je namenila del svojega premoženja za nagrade najboljšim umetnikom na področju likovnega ustvarjanja kot tudi mladim glasbenikom.

Natečaja za dela iz likovne umetnosti, ki je bil ustanovljen leta 1985 - tri leta po njeni smrti - se je udeležilo kar 49 mladih umetnikov, ne samo iz naše pokrajine, temveč in vse dežele. Posebna komisija, ki so jo sestavljali slikar Paolo Marani, predsednik ocenjevalne komisije, Enzo Santese, umetnostni kritik, slikar Klavdij Palčić, izvedenka na tem področju Laura Loseri Ruaro in predsednica sklada Liliane Caraian Bianca De Rosa Di Giorgio, je med vsemi temi izbrala 27 del, ki so prišla v poštev za nagradjevanje.

Med temi je na seji 20. decembra lanskega leta komisija dodelila prvo mesto v znesku treh milijonov lir Radu Jagodicu za njegovo keramično skulpturo z naslovom »Podoba v letu« (Figura alata), nato pa je dodelila še štiri nagrade po milijon lir Patrizii Carli, Sabrini Ivcevic, Silvi Pellegrini in Paolu Pascuttu.

Podelitev nagrad je bila pretekli petek ob navzočnosti lepega števila meščanov in predstavnikov tržaških umetniških krogov.

Tržaški Slovenci smo seveda zelo veseli in ponosni na nagrado, ki jo je prejel Rado Jagodic, ki je v lanskem šolskem letu zaključil šolanje na trgovskem zavodu Žiga Zois in obisku-

je letos prvo leto študija na Višjem inštitutu za industrijo in umetnost (oddelek za grafiko) v Urbinu. Na predstavitvi razstave in podelitvi nagrad je bil tudi navzoč, potem pa se je vrnil na študij v Urbino.

Ogledali smo si razstavo in dve njegovi keramični skulpturi, ki sta

tam prikazani. O nagrajeni smo že zapisali, kako jo je naš mladi umetnik imenoval, druga nosi naslov »Lo sboccio« (Razcvet).

Ni prvič, da Rado Jagodic nastopa in se tudi uveljavlja s svojimi deli na raznih razstavah, kot na primer na razstavi grafične skulpture Sinus Adriae »Dal Carso alla Laguna« v Benetkah, razstavi »Verifica 90« v Firencih, ki se je nato selila še v druga italijanska mesta itd.

Njegovi deli na tej razstavi sta resnično doživljaj zase in sta pritegnili veliko pozornost tržaških obiskovalcev.

Pa še nekaj besed o Liliani Caraian, po kateri nosi ime natečaj za mlade tržaške umetnike. Rodila se je v Trstu leta 1914 in diplomirala v glasbi na našem konservatoriju, nato pa nadaljevala študij še v Rimu in Parizu. Poleg glasbe je gojila tudi slikarstvo in pesništvo in tudi tu dosegla lepe uspehe. Umrla je v našem mestu leta 1982 in zapustila del svojega imetja v korist sklada, ki naj bi omogočil mladim tržaškim umetnikom, na področju likovne umetnosti in glasbe, nadaljnji študij in izpopolnjevanje.

Letošnji natečaj je bil tako že peti, ki je naletel na veliko pozornost umetniških krogov v Trstu, občinstva pa seveda tudi na pozornost nas Slovencev, saj je glavni dobitnik prve nagrade na tem natečaju prav pripadnik naše narodnostne skupnosti, ki mu seveda izrekamo čestitke, z željo po še nadaljnjih uspehih. (nl)

Na sliki: delo Rada Jagodice, ki je prejelo prvo nagrado na letošnjem natečaju v spomin na Liliano Caraian.

Joško Lukeš gost SKD Barkovlje

Barkovljsko kulturno društvo bo imelo v nedeljo ob 18. uri v gosteh tržaškega igralca Joška Lukeša z njegovo knjigo »Igra za vse življenje«, ki je izšla pri koprski založbi Fontana konec preteklega leta, ob njegovem življenjskem jubileju.

O knjigi Joška Lukeša, ki obsega, poleg uvodne besede igralka Mire Sardoč, intervju prof. Borisa Pangercarja z avtorjem, še pet radijskih iger, ki so bile nagrajene v Trstu, Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in na Ohridu, bo spregovorila prof. Lejla Rehar; navzoč pa bo tudi odgovorni za koprsko založbo Danilo Japelj.

Predstavitve knjige bo lepo dopolnil še nastop mešanega pevskega zbora »Milan Pertot«, ki ga vodi Aleksandra Pertot.

V okviru pripravljalnega tečaja za učitelje, ki se udeležujejo natečaja za vstop v stalež, bo 28. in 29. t. m. ob 16.30 v Ul. Donizetti 3 predavala prof. Mira Cenciš z Pedagoške akademije na temo: »Izvajanje šolske reforme na slovenskih osnovnih šolah«. Učitelji naj javijo svojo udeležbo Sindikatu slovenske šole na tel. št. 370301 med 11. in 12. uro.

gledališča

VERDI

Opera sezona 1990/91

V petek, 25. t. m., premierska predstava (red A) Verdijeve opere NABUCCO. Dirigent Piergiorgio Morandi, režiser Pasquale D'Ascola.

Od jutri dalje predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Pri blagajni gledališča so na razpolago posebne gledališke karte za 8 predstav po ugodni ceni.

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu CARO BONBON iz dopisništva Itala Sveva v izvedbi Stalnege gledališča F-JK. Režija Marco Sciacaluga, v glavni vlogi nastopa Massimo De Francovich in Nicoletta Corradi.

Jutri ponovitev ob 20.30, v nedeljo ob 16. uri zadnja predstava.

V abonmaju: odrezek št. 6A. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Danes ob 18. uri bo v gledališču Rossetti predstava-pogovor z naslovom »Dopisovanje: zasebno izživljanje ali literarna prevara?«. Vodil bo kritik Guido Almans, nekaj pismem pa bosta prebrala Massimo De Francovich in Nicoletta Corradi. Vstop prost.

LA CONTRADA

Gledališče Cristallo

Od sobote, 26. t. m., ob 20.30 bo na sporedu delo Slavomira Mrozka EMIGRANTI. Režija Francesco Macedonio. V glavnih vlogah nastopata Cochi Ponzone in Orazio Bobbio.

Gledališče Ul. Ananian

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu ponovitve Gabriellijevega dela A.A.A. CERCA-SI v uprizoritvi skupine I Grembani. Režija Bruna Brosolo. Ponovitvi jutri ob 20.30 in v nedeljo ob 16.30.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Federico Garcia Lorca

KAJ PRAVIJO ROŽE

Režija: META HOČEVAR

IGRAJO: Lidija Kozlovič, Bogdana Bratuž, Mira Sardoč, Maja Blagovič, Lučka Počkaj, Alda Sosič, Miranda Caharija, Saša Pavček, Janez Hočevar, Stojan Colja, Silvij Kobal, Alojz Milič.

Premiera danes, 18. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Abonma RED A

Ponoviti: v soboto, 19. t. m., ob 20.30 - Abonma RED B v nedeljo, 20. t. m., ob 16. uri - Abonma RED C

razstave

V Palači Economo na Trgu Libertà 7 je na ogled razstava o restavriranih in najdbah v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Razstava bo trajala do 31. t. m., na ogled pa je ob delavnikih od 9. do 13. ure.

V Beneški hiši v Miljah (Calle Oberdan 14) bo do 20. t. m. odprta razstava z naslovom DESCRIPTIO HISTRAE - Trst in Istra v starodavni kartografiji. Urnik: 10.00-12.30, 17.00-20.00, ob praznikih 10.30-13.00.

V Studiu Bassanese - Trg Giotti 8/I - je na ogled razstava preprog PIERA DORAZIA. Razstava je odprta ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V galeriji Bernini (Ul. Bernini 4 - Trg Sansovino) bo do 23. t. m. na ogled razstava olj in risb MIHE RENKA.

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito bodo jutri ob 11.30 odprli razstavo z naslovom DIEGO DE HENRIQUEZ - Fotografije za muzej. Razstavo so organizirali Dežela F-JK, Pokrajina Trst, Občina Trst in Vojaški zgodovinski muzej.

kino

ARISTON - 16.45, 22.15 Il tè nel deserto, r. B. Bertolucci, i. D. Winger.

EXCELSIOR - 16.00, 22.00 La sirenetta, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 22.00 Taxi Blues, r. Pavel Lounguine.

NAZIONALE I - 16.20, 22.15 Vacanze di Natale '90, i. C. De Sica, E. Greggio.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 In nome del popolo sovrano, i. Nino Manfredi, Serena Grandi, Elena Sofia Ricci.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 I vizi transessuali di Moana, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.00, 22.15 Stasera a casa di Alice, r.-i. Carlo Verdono, i. Ornella Muti.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Atto di forza, i. A. Schwarzenegger.

MIGNON - 16.00, 22.15 La storia infinita 2.

EDEN - 15.30, 22.00 Colpo di sesso in crociera, porn., □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 Rocky V., i. Sylvester Stallone.

LUMIERE - 17.45, 22.15 Cuore selvaggio, r. David Lynch, i. Nicholas Cage, William Dafoe, Isabella Rossellini.

ALCIONE - 15.40, 22.10 Ghost (fantasma), r. Jerry Zucker, i. Patrick Swayze, Demi Moore.

RADIO - Zaprt.

Prepovedano mladim pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi jutri, 19. t. m., vse člane in prijatelje, da se v velikem številu udeležijo SREČANJA Z MLADIMI SLOVENCMI IZ ARGENTINE. Gostje nam bodo prikazali slovensko skupnost v Argentini, njihovo delovanje in pričakovanja. Sledi družabnost. Začetek ob 18.30.

V nedeljo, 20. t. m., bo v barkovljskem društvu, Ul. Cerreto 12, Lelia Rehar predstavila knjigo Joška Lukeša IGRA ZA VSE ŽIVLJENJE. Sodeloval bo tudi zbor M. Pertot, ki ga vodi A. Pertot. Začetek ob 18. uri.

PD Mačkoltje vabi v nedeljo, 20. januarja, na predstavo čarodeja Vikj Show, ki bo ob 17. uri v srenjski hiši v Mačkoltjah.

razna obvestila

TPPZ Pinko Tomažič - Danes, 18. t. m., ob 20.30 bo v Partizanskem domu v Bazovici prva vaja v letu 1991, priprava na 50. obletnico vstaje slovenskega naroda in 20. obletnico dejavnosti našega ansambla. Vaja bo samo za zbor, naknadno bomo javili vajo za orkester.

Tržaški mešani zbor sporoča, da so se začele pevske vaje vsako sredo ob 20. uri v Ul. Donizetti 3. Vabljeni stari in novi pevci

Odbor za zaščito Križa prireja danes, 18. t. m., pohod za mir. Zbirališče ob 19.30 pred cerkvijo, od koder bo sprevod krenil do vaškega spomenika.

Pogrebno društvo Trebčeh vabi na občni zbor, ki bo v nedeljo, 20. januarja 1991, ob 15.30 v prvem in ob 16. uri v drugem sklicanju v župnišću v Trebčah.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1161,65	1140.—
Nemška marka	752,68	745.—
Francoski frank	221,45	218.—
Holandski florint	667,76	664.—
Belgijski frank	36,52	35,50
Funt šterling	2211,50	2175.—
Irski šterling	2010,40	1980.—
Danska krona	195,28	192.—
Grška drahma	7,13	6,50
Kanadski dolar	1011,50	950.—

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo V ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil QUARTETTO GUARNERI.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 18. januarja 1991

SUZANA

Sonce vzide ob 7.40 in zatone ob 16.50 - Dolžina dneva 9.10 - Luna vzide ob 8.46 in zatone ob 19.39.

Jutri, SOBOTA, 19. januarja 1991

KNUT

PLIMOVANJE JUTRI: ob 4.40 najnižja -18 cm, ob 10.11 najvišja 38 cm, ob 16.46 najnižja -59 cm, ob 23.28 najvišja 44 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,7 stopinje, zračni tlak 1026,4 mb, naraščala, veter 30 km na uro, severovzhodnik, vlaga 43-odstotna, nebo skoraj jasno, morje razgibano, temperatura morja 9,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Jacopo Tagliapietra, Andrea Pecchiari, Anna Bearzotti, Francesca Sivi, Veronica Gargiulo, Federico Iello.

UMRLI SO: 70-letna Ada Baccari, 85-letna Antonija Petretic, 78-letni Lorenzo Millotti, 70-letna Giovanna Bartolin, 19-letna Simona Lauzzana, 79-letna Nerina Gaio, 86-letna Giorgia Castro, 83-letna Anna Leban, 91-letna Teresa Mennea.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 14., do nedelje, 20. januarja 1991

Urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Trg Unità 4 (tel. 365840), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

Opčine - Proseška ulica 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - 19.30 do 20.30

Trg Unità 4, Ul. Mascagni 2, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3.

Opčine - Proseška ulica 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Ospedale 8 (tel. 767391).

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 14. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 20. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Darujte za
Slovenski visokošolski sklad
Sergij Tončič

prispevki

IŠČEMO šiviljo za delo na domu. Tel. 228530.

IŠČEM katerokoli zaposlitev, tudi kot gospodinjska pomočnica. Tel. od 20. do 21. ure na št. (003867) 69221.

IŠČEM inštruktorja za matematiko in geometrijo za višje razrede. Tel. 577546 po 14. uri.

IŠČEM mlade sodelavce za kvalificirano delo v reklamnem sektorju, tudi v Jugoslaviji. Tel. 722301/2.

PODARIMO male simpatične psičke. Tel. 200865 - popoldne.

OSMICA je odprta - Zajčja farma - v Repniču.

OSMICO je odprl Mario Milič - Zgonik 26. Toči belo in črno vino.

PRODAM avto fiat 131, letnik '79. Cena po dogovoru. Tel. 208451.

PRODAM opel kadett 1300 S, prevoženih 65.000 km, letnik '81, v zelo dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. 213889 ob uri kosila ali po 20.30.

PRODAM avtomobil panda 30 CL, november '85. Tel. 226388 ob večernih urah.

PRODAM po dogovoru fiat 500 v dobrem stanju. Tel. 225817.

PRODAM motor honda CR 250, letnik '89, v dobrem stanju, s sprednjimi amortizerji model 90, nove gume. Možnost poskusne vožnje. Tel. na št. 228730 ob uri kosila

PRODAM golf GTI, 16 ventilov, bele barve, letnik januar '87, cena 14.000.000 lir. Tel. 213451 ob uri kosila.

V OKOLICI PROSEKA se je izgubil mlad pes, pasme dalmatince. Najditelj dobi nagrado. Tel. 225070 ali 225124.

V BAZOVICI se je prejšnjo soboto izgubil pes pasme pointer oranžno-bele barve, star sedem mesecev. Pošten najditelj naj tel. na št. 226149.

TRGOVINA JESTVIN »Despar« v Bazovici išče vajenca ali delavca. Zainteresirani naj se javijo v trgovini.

DAJEM LEKCIJE iz angleščine. Za informacije telefonirajte v jutranjih ali večernih urah na tel. št. 280579

DIPLOMIRAN ekonomist in strojni tehnik z izkušnjami v komercialnih dejavnostih sprejme resno zastopstvo za Jugoslavijo. Tel. 421412 po 20. uri.

V DOBERDOBU pri županstvu je odprl osmico Arnaldo Kukuk. Nudi pijačo in prigrizek jesenskih kolin.

22-LETNA UČITELJICA z večletnimi izkušnjami pri izobraževanju tudi prizadetih otrok nudi lekcije osnovnošolcem ali pomoč kot otroška varuška. Telfon (0481) 78092 ob uri kosila.

PRODAM apcar P3 letnik 88. Telefon 228713.

UNIVERZITETNA študentka nudi lekcije iz angleščine. Tel. 229234 ob uri obedov.

IŠČEM katerokoli zaposlitev v Gorici. Telefon (003865) 25901.

PISARNA išče knjigovodjo s prakso. Tel. 365260.

V SREDIŠČU Opčin dajemo v najem prostore za urade ali zdravniške ambulante in skladišče. Telefon 211043.

V spomin na Edija Grgiča darujejo Darko Grgič, Josip in Mirko Žagar ter Gizela Fonda z družinami 80.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na pok. Edija Grgiča daruje ta Jelka in Beti 20.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Namesto cvetja na grob pok. Marije Princič vd. Ravbar daruje Stojan z družino 30.000 lir za šolo K. D. Kajuh.

V spomin na pok. Edija Grgiča daruje Anica z družino 10.000 lir za KD Skala iz Gropade.

V počastitev spomina na gospo Ljudmilo Volčič daruje Silvana Valoppi 50.000 lir za visokošolski Sklad Sergija Tončiča.

V spomin na Katro Čebulec daruje Marta Cesar 20.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na svakinjo Marto Tence por. Malalan daruje Marta Cesar 30.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Romana Daneua darujeta družini Pertot - Zorn 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Namesto cvetja na grob Marte Malalan darujeta družini Pertot - Zorn 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Družina Bukavec s Proseka daruje 50.000 lir za dograditev novega doma Skupnosti Družina Opčine.

Za dograditev novega doma Skupnosti Družina Opčine daruje družina Eftimiadi 180.000 lir.

V spomin na Frankovo mamo darujeta Bruno in Vojka Milič 50.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Dušana Hreščaka in Ljudmilo Sakside vd. Volčič daruje Silvana Malalan 50.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

Namesto cvetja na grob Slave Čebulec daruje družina Benčina (Ul. Ricreatorio 18) 30.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.

Namesto cvetja na grob sosedo Marije Ravbar por. Princic darujeta Pepi in Adriana Blažina z družino 50.000 lir za spomenik NOB v Brisčikih.

V spomin na Almino mamo darujeta Slavko in Marija Sosič 50.000 lir za KD Skala in 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Lava Bitežnika darujejo učitelji osnovnih šol iz Devina, Nabrežne, Šempolaja in Slivnega ter tajniko osebe didaktičnega ravnanja iz Nabrežne 170.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine.

V spomin na Angelo Vremec daruje Bruno Kralj 30.000 lir za zbor Vesela pomlad.

V spomin na Angelo Vremec daruje Genia Kralj 50.000 lir za SKD Tabor in

Ameriški strokovnjak giba s svojo skupino v Italiji

Ameriški plesalec in koreograf David Parsons je s svojo skupino doživel velik uspeh v terek zvečer v rimskem gledališču Olimpico. V Rimu bo David Parsons Dance Company ponavljala svojo predstavo do 20. januarja, nakar se bo preselila v milansko gledališče Lirico, kjer bo gostovala do 25. januarja.

David Parsons je pritegnil pozornost kritikov in občinstva na Festivalu v Spoletu leta 1988, njegova skupina pa prvič gostuje v Rimu. Tako koreograf kot skupina predstavljata ta trenutek najsodobnejšo obliko ameriške modern dance. Prvič je skupina predstavila občinstvu koreografijo The Breed of Progress (na glasbo Turtle Island String Quartet), v bistvu razmišljanje o napredku, ki je prepoznano s sodobno muziko. Evropska novost je delo Nascimento, ki sloni na ritmičnih obrazih Miltona Nascimento in predstavlja nadvse sončno in abstraktno igro. Velikega priznanja je bil deležen balet The Envelope, ki sloni na glasbi Seviljskega brivca Gioacchina Rossinija. Kot solist se je David Parsons predstavil s koreografijo Caught na glasbo Roberta Frippa in še enkrat dal občutek, da se sploh ne dotika tal. Spored dopolnjujejo še Sleep Study, Scrutiny na glasbo Michaela Kayea in Three Courtesies na Bachovo glasbo.

Ameriški tisk označuje komaj 29-letnega Parsonsa kot »najboljšega plesalca zadnjih let«. Kljub mladosti

in čeprav izhaja iz športa ima plesalec za seboj bogato umetniško izkušnjo. Preden je pristopil k skupini Paula Taylorja in so ga leta 1978 »odkrili« kot nadvse nadarjenega plesalca, se je namreč ukvarjal z mnogimi disciplinami od telovadbe do rokoborbe. Izpopolnjevanje je opravil z Alvinom Aileyem, kasneje se je obogatil tudi z izkušnjami v skupinah Momix in Pilibus, s katerima je spoznal vse drobne igre kreativnosti brez predsodkov in sramežljivosti. O sebi pravi: »Nimam se za tehnično brezhlebnega plesalca, prej bi lahko rekel, da sem strokovnjak za gib. V raznih športih sem preizkusil marsikaj, s plesom pa skušam nuditi gledalcem tudi čustva in vsebino.« Zanj se je zanimal Rudolf Nurejev, ki mu je naročil za pariško Opero duet Brothers, ameriški festival Jacobs Pillow mu je naročil koreografijo Scrutiny, Peter Martins pa ga je kot gosta povabil s skupino New York State Theater.

Glavna karakteristika Davida Parsonsa in njegovih koreografij so radoživost in dinamizem, sodobna virtuoznost in potuhneni humor (Caught ali Sleep Study), rad ima metafore in stalno spopadanje med dobrim in zlom (Elysian Fields), komičnost in gage (The Envelope), rad pa tudi prepričuje gledalce, da prava lepota ni samo fizična, temveč zna očarati tudi drugače, kot vsaka stvaritev, ki se rodi iz človekovega uma.

filmske premiere

eva fornazarič

Bertoluccijeva čajanka v Sahari

Vsi vemo, da pušča afriška celina v belcih neizbrisne sledove. Gre za brazgotine, ki jih ni mogoče prekriti s šminko, skratka za čudno boleost z afriškim predznakom, ki so se je v stoletjih nalezli prav vsi pisatelji. Od vseh, ki so se potikali med palmami z željo, da bi jim lepota in divjina narave pomagali pri iskanju navdih, nas sedaj najbolj zanima Paul Bowles.

O tem pisatelju morda ne vemo veliko, vendar bi morali naše znanje primerno poglobiti, saj je prav Bowles avtor romana, po katerem je italijanski režiser Bernardo Bertolucci posnel

film Čaj v puščavi. V bistvu gre za film, ki so ga posneli po delno avtobiografskem romanu, v katerem Bowles opisuje potovanje v Maroko. Tedaj ga je spremljala žena in kolegica Jane. V Bertoluccijevem filmu gre za trojico protagonistov, saj se v Maroko - iz daljine in primerno bogate Amerike - odpravijo skladatelj Port (ki ga igra John Malkovich), njegova žena Kit (igralka Debra Winger) ter svojevrsten družinski prijatelj Tunner, ki ga v filmski fikciji podaja igralec Scott Campbell. Skupinici moramo dodati

še mamo in sina, ki sta odvrtna tudi na pogled. Mama, pred nedavnim umrla igralka Jill Bennet, piše turistične vodiče, sin pa je njen ogabni privesek, debelo mozoljčasto bitje s čudnimi razvadami. Da bo slika igralcev popolnejša moramo vsekakor dodati še plesalca Erica Vu Ana v vlogi tuarega, v katerega se bo zaljubila Kit.

Film se torej prične s prihodom v Maroko trojice bogatih ameriških turistov. Pravzaprav so to »potujoče osebe«, saj je v dialogih podrobno obrazložena razlika med njimi in »turisti«. Vsi trije bodo nekaj dni preživeli v luksuznem hotelu, kjer nam takoj pade v oči, kako so vsi trije lepi in brezhibni, da si jih kar ne moremo predstavljati v zaprašenih oblekah, ki se jim zaradi potu prilepajo na kožo.

Odnosi med možem, ženo in Tunnerjem so seveda primerno zverženi, vendar dosledni z življenjskimi nazori pisatelja Bowlesa in njegove soproge. Oba sta bila namreč homoseksualca, ki sta si občasno privoščila drug drugega, tu pa tam pa sta v svoje podvige vključila še koga. Pisatelj je dovoljeno marsikaj, še posebno, če so primerno bogati. Ker so javni lepega, razkošnega in čistega, je razumljivo, da jih mika perverzna igra iskanja vsega umazanega, revnega in bolnega.

V tem iskanju bodo zašli vsak na svojo stran. Port bo umrl po dolgi in filmsko primerno mučni bolezni, Tunner se bo izgubil neznano kam, Kit pa bo ostala sama sredi puščave. Njena samota bo kratkotrajna, saj se bo mimo primajala karovana, v brhko Američanko pa se bo zaljubil najlepši tuareg. Kit seveda ni usojeno, da bi bila ob njem srečna. Tuareg se je bo naveličal in jo pustil, Portova vdova pa bo zbežala v neznano, ker bo podlegla saharški »boleznici«. Tako v knjigi, v filmu bo konec primerno prikrojen zahtevam narodnozabavne produkcije Canale 5 in se bo zato vsaj delno nagibal k happy endu. Z ljubko poslastico, to je s prisotnostjo pisatelja Bowlesa, ki je pristal na Bertoluccijevo ponudbo in tudi fizično zastopa »literaturo v filmu«.

Renzo Arbore gost Gigija Proietti v Clubu 92

Gost Gigija Proietti in Giancarla Magallija v nocošnjem Clubu 92 bo Renzo Arbore. Proietti in Arbore nameravata predstaviti nekaj najlepših pesmi, ki kraljujejo v nočnih barih. Osrednja točka današnjega sporeda bo vsekakor »spopad« med musicalom in francoskim gledališčem. Proietti se bo predstavil v znanem monologu Cyranoja de Bergeraca Nos, musical pa bo predstavljal predvsem pesni del sporeda (ki bo tudi osrednji) z Ilario Ilari kot protagonistko Fantoma na odru, medtem ko bo priljubljena Tania Piattella zaplesala Etienne, pesem, ki je zaslovela z Guash Patti. Vmes bodo kot običajno šaljivi intervjuji, telefonski razgovori vselega natakarija, ki bo svedoval prijatelju, kako naj »trpi prijetno«, in neobičajne interpretacije pesmi Lucia Battistija.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Aktualno: Uno mattina 10.15 Nanizanka: Un anno nella vita 11.00 Jutranji dnevnik 11.05 Nanizanka: Provaci ancora Harry 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Piacere Raiuno 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Kvarov svet 14.30 Dokumentarna oddaja: Conoscere 15.30 Otroški variete: L'albero azzurro 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.05 Aktualno: Italia ore 6 18.45 Možnosti za vikend: Piacere Raiuno - Piacere Gubbio 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.40 Film: Mignon è partita (kom., lt. 1988, r. Francesca Archibugi, i. Stefania Sandrelli) 23.00 Dnevnik 23.10 Aktualno: Popotovanje okrog človeka - Mladina (vodi Sergio Zavoli) 24.00 Dnevnik in vreme 0.25 Rubrika: Mezzanotte e dintorni 0.40 Handikapirani po svetu CANALE 5 8.00 Nan.: La famiglia Brady 8.30 Film: Quando eravamo giovani (kom., ZDA 1941, r. Edward Griffith, i. Susan Hayward) 10.25 Aktualnosti: Gente comune 11.45 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.35 Tris, 13.20 O.K. Il prezzo è giusto!, 14.20 Il gioco delle coppie 15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo... parliamone 16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke 18.15 Nanizanka: I Robinson 18.45 Kviza: Il gioco dei nove, 19.35 Tra moglie e marito 20.15 Aktualno: Radio Londra 20.25 Striscia la notizia 20.40 Film: Il siciliano (dram., ZDA 1987, r. Michael Cimino, i. Christopher Lambert, Giulia Boschi) 23.00 Variete: Rivediamoli 23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show 1.30 Striscia la notizia 1.45 Radio Londra (pon.) 1.55 Nan.: Marcus Welby, 2.55 Operazione ladro	RAI 2 7.00 Risanke, nanizanka Lasie in otroški variete 8.30 Nanizanka: Adderly 9.30 Aktualno: Radio anch'io 10.20 Tečaj angleščine in francoščine 10.50 Nadaljevanke: Capitol 11.55 Variete: I fatti vostri 13.00 Dnevnik - Gospodarstvo 13.30 Rubrika o medicini 13.45 Nadaljevanke: Beautiful, 14.15 Quando si ama, 15.05 Destini 15.35 TV film: Roanoak (pust., ZDA 1986, zadnji del) 17.00 Vesti in Iz parlamenta 17.10 Tednik o košarki: A tutto canestro 17.30 Videocomic 17.45 Nanizanka: Punky Brewster 18.10 Knjige: Casablanca 18.20 Športne vesti 18.35 Novosti: Rock Café 18.45 Nanizanka: Hunter 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Variete: Club '92 22.35 Nanizanka: Villa Arzilla 23.15 Dnevnik - Pegaz, Dosje 24.00 Vreme in horoskop 0.20 Film: L'unico gioco in città (kom., ZDA 1969, r. George Stevens, i. Elizabeth Taylor)	RAI 3 12.05 SP v smučanju: ženski smuk (iz Maribela) 13.30 Dokumentarec: Človek in okolje - Poljedelstvo 14.00 Deželne vesti 14.30 Dokumentarna oddaja: Aladinova svetilka (vodi Barbara Ronchi della Rocca) 15.30 Boksarsko srečanje 16.00 Rokomet: Lazio-Gaeta 16.30 Rubrika o zimskih sportih: A tutta neve 17.15 Nanizanki: I mostri - Il principe ranocchio, 17.40 Vita da strega 18.05 Dokumentarna oddaja: Geo 18.35 Drobci barvnega radia 18.45 Športna rubrika: Derby 18.55 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Blob Cartoon 20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Aktualno: Speciale Chi l'ha visto? (vodi Donatella Raffai) 23.00 Večerni dnevnik 23.05 Aktualno: Neprebavljivi - Luigi Pinto 0.05 Nočni dnevnik 0.35 Pred 20 leti	TV Slovenija 1 8.50 Video strani 9.00 Spored za otroke in mlade: nanizanka Delfin Flipper 9.25 Nad.: Vojne usode 10.25 Video strani 14.05 Video strani 14.15 Svet na zaslonu 14.50 Žarišče (pon.) 15.30 Sova. vmes nanizanki Vse razen ljubezni in Ulica strahu (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik: Tednik (pon.) 18.10 Spored za otroke in mlade: Pravljica o carju Saltanu (Puškin), 18.25 nanizanka Cirkuske živali 18.55 Risanke in TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 19.59 Zrcalo tedna 20.20 Dokumentarec: Midasov dotik (2. del) 21.15 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu 22.00 Dnevnik in vreme 22.25 Nočni program Sova, vmes nanizanka Družinske vezi in film Bolnišnica Britannia (kom., VB 1982, r. Lindsay Anderson, i. Leonard Rossiter)	TV Koper 16.00 Šport 16.30 Rubrika: Veliki tenis 18.30 Spored v slovenščini 18.45 Odprta meja 19.00 TVD Novice 19.20 Video agenda 19.25 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes nanizanka Giornata per giorno in risanka Don Chuck, il castoro 20.00 Dok: Skrivnosti sveta 20.30 Nadaljevanke: Il diario di Sara (3. del) 21.30 Nanizanka: Justice 22.30 TVD Novice 22.40 Rubrika: Goli z evropskih igrišč	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Country glasba; 9.30 Odkod naša imena; 9.45 Melodije; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Roman: Kaplan Martin Cedermac (16. del); 11.45 Rock zvezde; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.15 Orkestralna glasba; 12.40 Revija ZCPZ; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.25 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Francoski šanson; 15.30 Blues; 16.00 Mi in glasba; Mladi operni pevci; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek. RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmice na potepu; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.45 Lahko noč, otroci; 19.45 Instrumentalni ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočna glasba. RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 19.00 Dnevnik; 7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Kviz o avtomobilih in avtomobilistih; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Cluc; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družina; 11.00 Pripoved; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Naše sanje; 16.00 Aktualno-politična oddaja; 17.00 Glasba; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočna glasba. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 18.00 Keltška glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time.
--	---	--	---	--	--

Zaskrbljenost, napetost in tudi strah naših ljudi ob izbruhu vojne v Zalivu

Skupna želja: da bi se spopad čimprej zaključil

Vojna ne rešuje, ampak samo odpira nove konflikte

Vesti o vojaških spopadih v Zalivu so Goričani sprejeli z mešanimi občutki. Kljub stopnjevanju nevarnosti vojaške intervencije je še vedno v vseh vladalo upanje, skoraj do zadnjega, da se bo zalivska kriza rešila po mirni poti.

Veliko občanov je pred televizijskimi ekrani s strahom in tesnobo sledilo poročilom o prvih vojaških operacijah. Vsakdo ima svoje poglede o umestnosti spopada. Vsi pa si želijo, da bi vojna čimprej prenehala.

Včeraj zjutraj smo obiskali nekaj naših bralcev in jim zastavili tri vprašanja: 1. Je vojaški napad na Irak opravičljiv? 2. Koliko časa bo trajala vojna? 3. Kakšne posledice bo imela zalivska kriza za naše kraje?

Jožef Černic (Vrh): Mislim, da invazija Kuvajta s strani Sadama Huseina povsem opravičuje včerajšnjo vojaško intervencijo. Mislim tudi, da ni bilo treba čakati toliko časa, saj je iraški diktator kršil vsa mednarodna pravila. Prepričan sem, da bo vojna trajala malo časa, čeravno ne gre spregledati, da so na Bližnjem vzhodu tudi druga žarišča napetosti. Za naše kraje ne bi smelo biti kakšnih posebnih težav, četudi ne moremo izključiti bojazni pred morebitnimi terorističnimi izpadi.

tega sem prepričan, da bomo tudi mi plačali davek tega vojaškega spopada.

Joško Kogoj (Gorica): Mislim, da so Američani povsem upravičeno napadli Bagdad in vsa ostala vojaška oporišča v Iraku. Tudi kar zadeva trajanje vojne menim, da se bo stvar rešila v nekaj dneh, saj je bila učinkovitost vojaškega napada že v sredo ponoči povsem jasna. Pred samo vojaško intervencijo je Sadam Husein podčrtal, da se bo na vse načine maščeval nad »okupatorji«, zato obstaja bojazen pred morebitnimi atentati in podobnimi dejanji.

Martin Koretič (Gorica): Zalivsko krizo bi morali rešiti po mirni poti, brez vsakega prelivanja krvi. Z vojaškega vidika bo vojna trajala le nekaj dni. Prepričan pa sem, da bodo posledice spopada dolgotrajne in da se bodo poznale po celem svetu. Za naše kraje ne bi smela obstajati kakšna posebna nevarnost, čeprav ne izključujem možnosti, da bi lahko v večjih mestih prišlo tudi do atentatov. Tudi z gospodarskega vidika bodo posledice opazne.

Egon Petejan (Sovodnje): Mislim, da je iraški diktator imel dovolj časa, da bi pokazal pripravljenost zapustiti Kuvajt. Ker tega ni storil, je tudi vojaška intervencija povsem upravičena. Če se bodo vojaške operacije nadaljevale v takem slogu, potem ni dvomov, da bo vojna trajala le malo časa. Vse pa bo odvisno predvsem od ZDA. Ne verjamem, da bomo v naših krajih imeli kakšne posledice zaradi vojne v Zalivu. Čeravno obstaja možnost atentatov menim, da ne bo zadevala naših krajev.

Adrijana Bauzon (Gorica): Prepričan sem, da je bila vojaška intervencija povsem zgrešena. Treba je bilo počakati in preizkusiti vse poti za miroljubno rešitev. Vemo za začetek vojne, ne vemo, kdaj in kako se bo končala. Tako je v vsaki vojni. To velja tudi za zalivski spopad. Ni slučaj, da vlada v svetu tolikšno zanimanje za zalivsko krizo. Zaradi

Nadja Sošol (Pevma): Na eni strani menim, da bi kazalo preizkusiti vse poti miroljubne rešitve. Na drugi pa je treba vendarle reči, da je imel Sadam Husein dovolj časa, če se je mislil umakniti iz Kuvajta. Moje upanje je, da bo vojna trajala malo

časa. Sicer je že tako, da vsaka vojna povzroči dolgotrajne kvarne posledice. Ne verjamem, da bo zalivska kriza ostala osredotočena le na Bližnjem vzhodu. Po vsej verjetnosti bomo njene posledice občutili tudi mi.

Vojko Nardin (Štandrež): Zgodilo se je vse tako hitro, da nisem sploh dobro premislil, kakšne posledice bo ta vojna lahko imela. Upam, da bo zmagal razum in da se bo ta problem rešil po mirljubni poti. V prvi fazi bo vojna trajala malo časa, tako pa ne bo v nadaljnjem delu, saj je treba vedeti, da celotno bližnjevzhodno področje leži na sodu smodnika. O terorističnih napadih v naših krajih ne bi govoril. To bo zadevalo predvsem tista področja, kjer je prisotnost ameriških podjetij in drugih večja.

Luiza Gergolet (Doberdob): Moram reči, da se ne opredeljujem ne za Sadama, kakor tudi ne za ZDA. Oboji imajo velike gospodarske interese in ta vojna je brez dvoma posledica teh interesov. Ob tem pa moram reči, da se mi zdi Sadam Husein psihično neuravnotežen tudi sprčo pozivov, ki jih je posredoval Irčanom po sami vojaški intervenciji. Mislim, da bodo vojaške operacije trajale največ teden dni. Sicer pri tem me zaskrblja pasivnost in nereakcija Sadama Huseina. Ne bi želela, da ima kaj hujšega za bregom. Da bo zaradi vojne v Zalivu prišlo do terorističnih napadov ni nobenega dvoma. Mislim pa, da se bodo atentatorji pojavili v ZDA.

Cveto Šuligoj (Gorica): Ameriški napad na Iran je povsem upravičen. Mislim celo, da se je čakalo preveč časa, da se je kaznovalo iraškega diktatorja, ki ni pokazal nobenega razumevanja do pozivov OZN. Vojaške operacije v Iraku in Kuvajtu bodo vsekakor trajale malo časa, saj je razlika v vojaški moči povsem v korist ZDA in ostalih. Ne bi znal povedati, kako se bo ta problem reflektiral na naše kraje. Obstaja nevarnost tako terorističnih napadov kakor tudi gospodarske recesije.

Pripravil Rudi Pavšič

Manifestacije delavcev in dijakov

Dijaki in delavci so že včeraj dopoldne z raznimi manifestacijami v Trzinu in Gorici zelo odločno povedali, da so proti vojni. Nove pobude napovedujejo za danes in prihodnje dni.

V Trzinu je bila zjutraj množična manifestacija. Nekaj tisoč delavcev ladjedelnice, Ansaldo, SBE in drugih tovarn tržiškega območja je šlo v sprevedu po tržiških ulicah. Manifestacija je bila enotna, saj so jo priredili predstavniki vseh treh največjih sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL. Bila je tudi včeraj edina na območju naše dežele.

Delavci se bodo spet zbrali danes, ponovno v Trzinu, tokrat na poziv vsedržavnega vodstva treh sindikalnih zvez. Ob 17. uri bodo šli v sprevedu, z baklami, od športne hale do središča mesta.

Dijaki višjih srednjih šol so že zjutraj, na različne načine reagirali na vesti o začetku vojne v Zalivu. Na nekaterih šolah so priredili zborovanja, ponekod so sodelovali tudi profesorji. Tako je bilo dopoldne zborovanje dijakov slovenskih srednjih šol v telovadnici v Ulici Alviano. Goriški dijaki, ki so se že v soboto množično udeležili Pohoda za mir, so se ob 14. uri zbrali pri spominskem parku in priredili sit-in. Bilo jih je kakih tristo, od teh pa skoraj tretjina s slovenskih višjih srednjih šol.

Za mir so manifestirali tudi dijaki v Trzinu in drugih krajih.

Na sliki (foto Čubej): dijaki med popoldansko manifestacijo.

Seja na Pokrajini - stališče VZPI

Na izredni seji se je sinoči pod predsedstvom Gianfranca De Justa, sestal pokrajinski odbor ter razpravljal o izbruhu vojne. Stališče Pokrajine je, piše v kraji izjavi, da je treba nadaljevati z iskanjem vseh možnosti za takojšnjo ustavitev spopada. Danes opoldne je sklican sestanek načelnikov svetovalskih skupin na Pokrajini.

Na sestanku naj bi se dogovorili o konkretnih posegih Pokrajine, predvsem ob upoštevanju razvoja dogodkov na bojišču.

Globoko zaskrbljenost nad dogodki v Zalivu je včeraj izrazil pokrajinski odbor VZPI-ANPI, ki obsoja iraško agresijo Kuvajta, vendar obenem ugotavlja, da se z orožjem ne rešujejo problemi in niti odpravlja nevarnost, da bi Sadam postal nekakšen heroj arabskih narodov. Treba bi bilo nadaljevati z embargom in drugimi oblikami pritiska.

Položaj na Goriškem je, seveda mimo splošne zaskrbljenosti in strahu, miren. Varnostni organi so že pred dnevi poskrbeli za primerno zavarovanje nekaterih objektov in poostriili nadzorstvo ob meji. Izvajajo pač ukrepe, ki so bili sprejeti že pred dnevi ob zaostrovanju krize in pričakovanju vojaškega napada.

V Gradišču je bil sinoči na glavnem trgu shod, ki ga je sklicalo pokrajinsko vodstvo KPI.

V Novi Gorici zaskrbljenost predvsem zaradi domačih razmer

Zaskrbljenost zaradi izbruha vojne spopada in zaradi nevarnosti razširitve vojne je občutili tudi med Novogoričani, poroča naš tamkajšnji dopisnik, Marijan Drobež. Sicer pa včeraj niti v Novi Gorici niti v drugih krajih ob meji ni bilo posebnih manifestacij. Prebivalstvo pravzaprav živi v nekakšnem dvojnem strahu. Z zaskrbljenostjo gleda na dogodke v Zalivu, vendar z veliko negotovostjo pričakuje tudi morebiten razplet, oziroma zaplet doma. Danes namreč poteče rok za oddajo orožja armadi s strani vseh ilegalnih skupin in organizacij, v smislu ukaza zveznega predsedstva. Prav negotovost, kaj se bo zgodilo po zapadlosti roka je razlog za dodatno zaskrbljenost. Nevarnost, da se lahko ponovi pribalski scenarij je trenutno bolj neposredna od nevarnosti, ki prihaja s Bližnjega vzhoda.

Vsekakor želja po čimprejšnji prekinitvi vojne v Zalivu je močno prisotna tudi pri sosedih preko meje. To željo in voljo po prizadevanjih za mir je v soboto z udeležbo na Pohodu za mir potrdil novogoriški župan Pelhan, kakor tudi številni predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Predsednik združenja trgovcev ASCOM v posebnem sporočilu opozarja, da ni vzrokov za nakupovanje zalog živil, da je oskrba povsem normalna, da se veliko prehranbenih proizvodov prideluje v Italiji in torej oskrba ni vprašljiva. Predsednik Rovis izjavlja tudi, da noben trgovec te dni ni povišal cen. Visti, ki so bile objavljene te dni, vsaj kar zadeva Goriško, ne odgovarjajo dejanskemu stanju.

Napovedi dopolnilne blagajne v tržiški tovarni vijakov SBE

Kriza v avtomobilski industriji, zlasti v Fiatu, in v nekaterih drugih sektorjih, se odraža tudi na manjšem obsegu naročil tržiški tovarni vijakov SBE. Za približno polovico zaposlenih napovedujejo ob koncu februarja in v začetku marca ukrep dopolnilne blagajne. Ukrep naj bi trajal približno dva tedna.

Slo naj bi za ukrep tako imenovane navadne dopolnilne blagajne, ki naj bi pomagal premestiti trenutne težave v podjetju. V tovarni je zaposlenih nekaj nad dvesto delavcev. Še do nedavna je bila tovarna v sklopu podjetij z državno udeležbo, lani pa je v celoti prešla v zasebno lastništvo. Lastnik je namreč družba Varvit.

Z napovedjo o uvedbi dopolnilne blagajne je bil prav pred kratkim seznanjen tovarniški sindikalni svet, ki bo v prihodnjih dneh tudi razpravljal o tem vprašanju.

Če se bo kriza avtomobilske industrije poglabljala, utegne povzročiti še hujše posledice.

razna obvestila

Društvo Jadro v Ronkah vabi danes ob 20.30 na redni občni zbor. Člani se bodo zbrali v občinski sejni dvorani.

Sekcija VZPI-ANPI Podgora sklicuje danes, 18. januarja, ob 20. uri redni občni zbor. Skupščina bo v prostorih Kulturnega društva A. Paglavca v Ul. 4. novembra 39.

Društvo slovenskih upokojencev Gorica pod pokroviteljstvom Kulturnega doma priredi v soboto, 9. februarja, od 17. ure dalje v prostorih gospodarskega razstavišča Espomego pustno večerjo. Na zabavnem popoldnevu bo sodeloval tudi priznani ansambel. Zanimajočim lahko najavijo svojo udeležbo pri poverjenikih, odbornikih ali na sedežu društva.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gledališka sezona 1990/91

Federico Garcia Lorca

Kaj pravijo rože

Režija Meta Hočevar

V ponedeljek, 21. januarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici - red A

V torek, 22. januarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici - red B

Vozni red avtobusov za ponedeljkovo predstavo: 19.45 Poljane, 19.50 Doberdob, 19.55 Jamlje (gostilna Pahor), 20.00 Dol (gostilna Devetak), 20.05 Gabrje, 20.10 Sovodnje (Kulturni dom), 20.12 Sovodnje (pri Ušarju), 20.15 Štandrež.

GLASBENA MATICA GORICA

vabita na koncert tenorista

DUŠANA KOBALA

spremlja pianist

Hilarij Lavrenčič

SPORED: F. Schubert - R. Schumann - J. Brahms - A. Dvoržak - S. Rachmaninov - G. Caccini - G. F. Händel - W. A. Mozart - G. Donizetti - G. Verdi - F. Lehar - A. Lajovic.

Danes, 18. januarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici.

Pokrovitelj večera: občinska uprava Doberdob, rajonski svet Svetogorke-Placuta in Kmečko-obrtna hranilnica iz Doberdoba.

Večer poteka v sodelovanju z deželnim sedežem RAI iz Trsta.

izleti

KD O. Župančič bo ob velikonočnih praznikih priredilo 5-dnevni izlet v Pariz. Rok za prijave je do 20. t. m. Podrobnější pojasnila daje Marta Zorn (Klanec), tel. 21407.

kino

Gorica

CORSO 17.00-22.00 »Il tè nel deserto«. Režija B. Bertolucci.

VERDI 20.30 »Komedija za dve liri«. Gledališka predstava. Jutri 15.30-22.00 »La storia infinita 2«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Quel desiderio bagnato sotto la pelle«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Rocky 5«.

COMUNALE 20.30 koncert kvarteta Amati, solist, pianist Boris Bloch.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00 »Bloop - mehur ubijalec«. Ob 20. uri »Zgodbe o Nicole«. Ob 22. uri »Trenutki ljubezni«. Nočni kino.

Filmsko gledališče 18.15 in 20.15 »Velika modrina«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Henrik V«. Ob 22. uri »Trenutki ljubezni«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Al Giardino - Korzo Verdi 57 - tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU Alla Salute - Ul. C. Cosulich 117 - tel. 711315.

pogrebi

Danes ob 12. uri Maria Munich iz hiše žalosti v Ulici Musnig 24 v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 14.10 Silvio Germani iz splošne bolnišnice v Faro.

Zanimiva publikacija Večnamenskega kulturnega središča v Ronkah

Grozeče sence nad oblaki

Letalec pred vzletom

Letalo je strmoglavilo

Večnamensko kulturno središče v Ronkah ima za sabo nekajletno obdobje plodnega dela, ki se kaže tako v prirejanju razstav in predavanj kot tudi v izdajanju revije »Il territorio« in drugih publikacij. Snovalci razvejane kulturne dejavnosti nameravajo namreč zapolniti praznine, ki jih je svojčas odprl brezbržen odnos do preteklosti in do okolja samega. Od tod zanimanje za zbiranje fotografskega materiala, ki priča o preteklosti Tržača in njegovega bližnjega zaledja, od tod zbiranje sledov in virov iz časa prve svetovne vojne. Zbiranje fotografskega gradiva je namreč s časom privedlo do ustanovitve fototeke, ki hrani fotografske posnetke in omogoča njihov ogled ali pa celo izdajo le-teh. Pred kratkim je fototeka izdala vojni album tržaškega fotografa Giovannija Cividinija. Knjiga nosi naslov »Sence na ob-

lakah. Italijanski letalci v prvi svetovni vojni.« (Ombre sulle nuvole. Aviatori italiani nella Prima Guerra Mondiale, Videm, Arte, 1990). Uredila sta jo Fabio Amodeo in Giampaolo Cusconà, zgodovinar Lucio Fabi pa je prispeval spremno besedo. V njej Fabi obravnava začetke vojnega letalstva in ga proučuje v širšem vojnem okviru. Nakar ugotavlja, da se mitičnost letalstva prepleta z vojno tragedijo. Giovanni Cividini je posnel 92 fotografij na temo letalcev in letal. S fotografskimi posnetki je prikazal nekatere trenutke življenja letalcev, pripravo na polet, vzdušje pred odhodom, zaskrbljenost in navdušenje pilotov. Za fotografa, ki je zapustil Trst in udobnost fotografskega atelieja, je vojno zaledje s svojimi prvimi letalskimi podvigami postalo pravi izziv. Kot piše Fabio Amodeo je v fotografskem

delu Giovannija Cividinija viden vpliv nemške fotografske šole. Cividini je od meščanskih portretov prešel na slikanje letalcev in italijanskih vojni letal, ki so bila že od vsega začetka ovita v tančico mita. Letalec je zanimiv za fotografski objektiv, ker vidi za vojno linijo, ker gleda to, kar se dogaja na sovražnikovem ozemlju. Zaradi tega je po svoje zanimiv tudi odnos, ki ga fotograf vzpostavi z letalcem, saj se prav ta povzpne v zrak in v zraku opravi to, kar fotografu redkokdaj uspe. Letalo je v prvi svetovni vojni simboliziralo višek tehnologije, čeprav je zaradi svoje krhkosti potrebovalo predvsem človekov pogum. Cilj leta s »caproni« med oblaki in nad fronto, kjer je potekalo mesarsko klanje, so s časom postale propagandne akcije. Omeniti velja met propagandnih leta-

kov v Trstu, Gorici, Trentu in Ljubljani, kar je nedvomno vplivalo na moralno civilnega prebivalstva. Letalci niso imeli več le izvidniške vloge, zlasti potem ko se je začelo vojno opremljanje letal. Letala so začela bombardirati strateške civilne in vojaške objekte. Letalo je tako po letu 1915 postalo simbol smrti in krutega spektakla. V kolektivnem imaginariju so postala letala podobna kot strelski jarki, sinonim prve svetovne vojne. Za preproste ljudi so imela čaroben pomen, predstavljala so višek vojne tehnologije in izjemen, skoraj nečloveški podvig, saj se je z njimi človek povzpnel med oblake. Cividinijev album nam pripoveduje o avanturi prvih letalcev, o obredju, ki so ga letalci spoštovali pred poletom in v zraku, čeprav je šlo za vojni spopad. MARTA VERGINELLA

Jutri v Beneški galeriji

Razstava slik dveh umetnikov iz Nemčije

V Beneški galeriji bodo jutri ob 18. uri odprli slikarsko razstavo dveh nemških umetnikov. Občinstvu se bosta tako predstavila Gertrud Schlosser-Laukel in Venceslav Sprager.

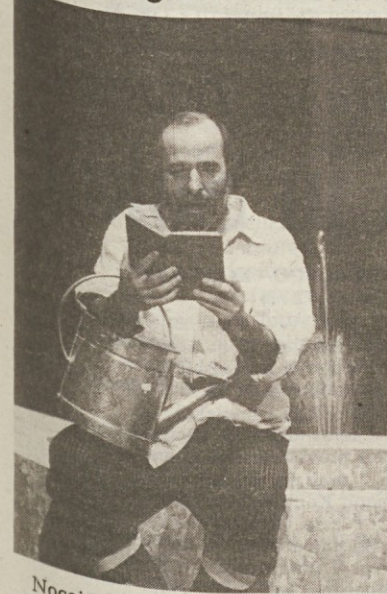
Gertrud Schlosser-Laukel se je rojena v Marburgu an der Lahn v Nemčiji. Živi v kraju Au severno od Münchna. Je pisateljica in slikarka. Kot pisateljica je avtorica štirih pesniških zbirk, piše v različne literarne revije in je poznana v Nemčiji, Avstriji, Švici in Jugoslaviji. Med drugim je prevajalka in voditeljica raznih kulturnih in literarnih krožkov in je načelnica založbe v Olchingu. Kot slikarka je razstavljala na Dunaju, v Münchnu in drugih mestih. Ukvarja se z abstraktnim slikarstvom in uporablja tehniko olja.

Venceslav Sprager je prav tako pisatelj in slikar, rodil se je v Pertotah v Sloveniji, živi pa v mestu Au. Kot pisatelj je član društva nemških pisateljev in drugih literarnih krožkov. Sodeluje z različnimi revijami in publikacijami. Izdal je pesniško zbirko, mnogo njegovih prispevkov pa je objavljenih v antologijah. Poznan je v Nemčiji, Avstriji, Švici in Jugoslaviji.

Sprager slika v olju in dela grafike, razstavljal je v Vaduzu, St. Gallenu, na Dunaju, v Münchnu, Berlinu in drugih nemških mestih.

Na razstavi v Beneški galeriji bosta slikarja predstavila svoja nova dela, na jutrišnji otvoritvi pa bo prisotne pozdravil videmski pokrajinski odbornik Aldo Mazzola. Razstava bo odprta do 3. februarja, odprta pa bo vsak dan razen ob nedeljah od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

Nocoj v SSG nova premiera letošnje sezone

Nocoj bo v Slovenskem stalnem gledališču premiera pesnitve s petjem in plesom z naslovom »Kaj pravijo rože« v režiji Mete Hočevar. Avtor dela je španski književnik Federico García Lorca. V glavnih vlogah nastopajo Lidija Kozlovič (Rosita), Mira Sardoč (teta) in Bogdana Bratuž (služkinja). Na odskih deskah Kulturnega doma bosta z igralci SSG nastopila tudi dva znana gosta iz Ljubljane, to sta Janez Hočevar (na sliki) in Saša Pavček. Oba sta že igrala v Trstu. Jaki kot svobodni umetnik, je znan tudi kot izvrsten humorist in filmski igralec. Na ljubljanski televiziji poleg oddaj »Podarim - dobim«. V Trstu je skriven, po naših okolišnih vaseh pa zabavni kot vojak Švejk v izredno delo je Hočevar prejel že vrsto potrditev nagrad iz Prešernovega sklada. Saša Pavček pa je po mnenju gledaliških kritikov ena najbolj nadarjenih mladih slovenskih igralcev. Diplomirala je pred sedmimi leti, nato je bila dve leti svobodna umetnica, sedaj pa je zadržana v ljubljanski Drami. Na tržaških odskih deskah je nastopala že dvakrat in sicer v Rebulovi igri »Hri-dovom III.« Pavčkova je dobila za svoje delo pomembna priznanja, njen obraz pa se je že večkrat pojavil tudi na televizjskem zaslonu in filmskem platnu.

Veličina sočloveka in njegovega junaštva v dramah dramatika Pierra Corneilla

Pierre Corneille: Odrska utvara; Cid / prevedla in opombe napisala Marija Javoršek; spremna beseda Jože Javoršek / - Ljubljana: Mladinska knjiga, 1990. — (Kondor; zv. 255).

Francoski dramatik Pierre Corneille (1606-1684) je najbolj cenil veličino sočloveka in človeškega junaštva — lastnosti, ki ju je tudi najpogostejše uporabljal za snov svojih tragedij. V Franciji njegovega časa so bile v kulturi tri glavne, medsebojno prepletajoče se smeri: srednjeveška sholastika (sklicevanje na Aristotela), renesančna miselnost humanizma (prepojena z razmišljanji E. Roterdamskega) in neke vrste vzvišeni racionalizem, ki je odločilno vplival na francosko kulturo tedanjega časa z delovanjem Descartesa, še zlasti z njegovo najpomembnejšo knjigo »Razprava o metodi«, ki je izšla istega leta (1636), ko so prvič uprizorili Corneillovo tragedijo Cid. Osnovna značilnost Corneillove dramatike je v moralnem pojmovanju junakov. Utrl je novo razvojno pot tragedije in ji odprl po antiki in renesansi nove izrazne možnosti predvsem z vsebino in s strukturo tragedije.

Corneille pa je iz antične tragedije »nagnal« strah in goljufivo upanje, človeško srečo (svojih glavnih junakov) pa je predvidel le v dolžnosti, v junaštvu in v premagovanju nizkih strasti. Poleg tega velja omeniti, da je bil v nekdanjih tragedijah zaplet praviloma nekaj »naključnega« ali nekaj, kar so si izmislili bogovi. Prav nasprotno pa so Corneillovi junaki osebe s silnimi strastmi in močno, nezlomljivo voljo; so torej svobodne osebe, ki s svojo voljo uravnavajo tekoče dogodke in z jasnimi pogledi v svoj lastni čustveni svet in njegove silnice ukrepanje po preudarku svoje etike, razuma in morale. To pa že pomeni odločilni premik v evropski kulturi: iz ljudi, ki so bili nebogljenci usode in pasivni, plašni sooblikovalci lastnih življenj, nam Corneille prikaže svoje junake, ki si svojo usodo krojijo sami, s tem pa dejansko preustvarjajo oziroma kreirajo svet in zgodovino po svojih merilih.

V svojih številnih gledaliških igrah je prvi upodobil z vso umetniško silo pristne značilnosti novega evropskega človeka, kakršen se je izoblikoval iz humanizma in renesanse, se nato bistveno preoblikoval v protestantizmu in se končno oblikoval v prototip modernega Evropejca.

Pierre Corneille

Višek gledališkega baroka sta po mnenju Jožeta Javorška angleško gledališče v času W. Shakespeara in špansko v času Lopeja de Vege in Calderona de la Barce. V francoskem gledališču pa predstavlja najlepšo baročno gledališko stvaritev Corneillova Odrska utvara, ki je napisana kot gledališče v gledališču, vendar je Corneille edini dramatik, ki gledališča ne primerja s svetom v režiji boga, temveč ga primerja s svetom, ki je podrejen človeku-čarovniku. Povedano z drugimi besedami, ustvaril je prvo profano obliko gledališča v gledališču. Odrska utvara je doživela ob krstni izvedbi velik uspeh in dolgo obstala na odskih deskah, nato pa nenadoma zdrknila v pozabo že v 17. in nato tudi v 18. stoletju.

Čeprav je odrsko utvaro ponovno obnovila romantika, sta ji v gledališkem svetu polno veljavno izbojevala Louis Jouvet leta 1937 v Comedie française in Giorgio Strehler leta 1984 v pariškem Odeonu, nakar je postala ena največjih uspešnic modernega gledališča. Corneille je iz prvega obdobja svojega ustvarjanja, ki je bilo podrejeno estetskim premisam baročne gledališča, s tragikomedijo Cid prestopil v obdobje »heroične tragedije« (njegovo najbolj plodno ustvarjalno obdobje), kakor je pogosto podnaslavljal svoja dela. Vedno se je dosledno držal pravil, ki si jih je sam za-

stavljal; tako se je npr. skoraj v zadnjem svojem delu, ki ga je napisal, strogo izogibal modelu, ki ga je nekoč že ustvaril in tako nakazal nove možnosti v razvoju dramske umetnosti. Prepričan je bil, da usode znamenitih osebnosti niso edini komponentni pokazatelj duha nekega časa, saj nas prav tako lahko ganejo tudi tegobe preprostih ljudi ali kot sam pravi: »Naše srce je lahko veliko bolj razburjeno ob pogledu na nesrečo, ki zadevajo ljudi naše vrste, ljudi, ki smo jim v celoti podobni, ne pa samo tiste, ki poženejo s prestola največje vladarje in s katerimi nimamo nikakršne zveze, razen da nas zanimajo vzroki, zakaj so propadli in zdrseli v brezno...« Tragedija Cid velja danes za pomembno klasično tragedijo in za začetek enega najslavnejših obdobj francoskega gledališča.

Corneille je zgodbo povzel po španskem pesniku Guilhelmu de Castru (1569-1631), ki je leta 1618 objavil delo Cidova mlada leta (Las mochedadas del Cid). Vendar je povzel samo motiv, zgodbo samo pa prečistil nepomembnih podrobnosti, jo poglobil in umetniško izoblikoval v eno najpomembnejših tragedij francoske in svetovne literature. Corneille v svoji dramatiki redko govori o ljubezni, ker je bil mnenja, da v človeškem življenju vsem videzom navkljub ni tako pomembna kakor mnoga druga čustva, ki spremljajo človeka na življenjski poti. Kljub temu pa je v zgodbi o Cidu naslikal morda najbolj pretresljiv ljubezenski odnos v celotni svetovni literaturi. Osnovo predstavlja klasična zgodba o dveh zaljubljenih, ki postaneta žrtvi dveh sprtih družin, vendar je njuna silna ljubezen vseskozi prepletena s pojmovanjem časti in dolžnosti. Velika je bila aktualnost Corneillovega Cida oziroma izreden je bil politični pomen, ki ga je imela njegova tragedija v času, ko so jo prvič uprizorili. Njegovo delo namreč ponazarja napete odnose — razprtije med plemiči in njihovo samovoljo, a se hkrati postavlja na stran kralja in njegove nacionalne politike in na ta način zagovarja absolutizem, unitarizem in centralizem. Pri tem moramo upoštevati, da je Corneille v fevdalizmu videl predvsem nered in anarhijo, še posebej pa razdrobljenost nacije. Po drugi strani pa se je tudi zavedal nevarnosti absolutizma, ki je dajal moč v roke ljudem, nenadarnim za politiko, za vojsko in državno upravo.

Do veljave so prišli tedaj (kot ničkolikokrat pozneje) predvsem poklicni hinavci, brezhrbeničarji in lizuni. Kljub vsem pomislekom, ki jih je Corneille imel o moralnih vrednotah absolutizma je vseeno spodbujal fevdalni red ter pomagal do veljave absolutističnemu kraljestvu. Bil je kot se temu danes pravi — izrazito »političen« pisatelj in čeprav se v petih desetletjih svojega umetniškega ustvarjanja javno nikdar ni ukvarjal s politiko, je s svojim delom vplival nanjo morda celo bolj kot najslavnejši politiki njegove dobe. Vseskozi pa je bil tudi velik domoljub in čeprav so se njegove tragedije odigravale ali v Španiji ali v Rimu ali v Bizancu, je v resnici vedno obravnaval samo aktualne oziroma najbolj pereče probleme francoske družbe.

Tako je tudi tragedija Cid že ob svojem nastanku vzbujala močna domovinska čustva in če upoštevamo dejstvo, da je bila Francija v tistih časih v vojni s Španijo in Avstrijo, ne preseneča, da so Cidovi boji s sovražniki in njegovi uspehi navduševali ljudi v bojih zoper tujce.

Corneillovo kulturno-zgodovinsko pomen je v tem, da je odigral pomembno vlogo predvsem s tem, da je gledališkemu pisatelju izbojeval čast in ugled, ki ju do tedaj ni imel. Do Corneilla je bilo v Evropi uveljavljeno zmotno mnenje, da so drame le nakakšni scenariji, ki naj bi služili igralcem za njihove gledališke in tako dramskim pisateljem ustvaril položaj, ki je bil enakovreden s pesniki, prozaiki, esejisti (v tistih časih so npr. prvič tudi W. Shakespeara priznali za pravega pisatelja). S svojimi literarno izbrusnimi dramskimi stvaritvami je uveljavil gledališka besedila kot del literature, ne samo gledališča. Corneillova zamisel o gledališču kot obliki literature je ostala v veljavi vse do polovice 20. stoletja, ko je evropska gledališka avantgarda anulirala primat literature v gledališču ter gledališču vrnila njegov izvorni jezik. To pa še zdaleč ne pomeni, da bo moderna doba kar tako zbrisala njegove številne dramske junake, saj se celo njihove negativne lastnosti spreminjajo v energijo, ki sega preko meja vsakdanjih človekovih zmognosti in nam zato tudi danes vzbuja ne samo pozornost, temveč tudi odkrito občudovanje.

SLAVKO GABERC

V okviru odprave Alpe Adria Sagarmatha Expedition 1990

Janez Jeglič z osvojitvijo Everesta dokazal vsestransko vrednost popolnega alpinista

Janez Jeglič na vrhu Everesta

Pred mednarodno odpravo Alpe Adria Sagarmatha Expedition 1990 na Everest, ki jo je organiziralo SPDT v sodelovanju s KOTG pri Planinski zvezi Slovenije, sem Janeza Jegliča bolj površno poznal. Srečal sem ga na plezariji v Paklenici, nato na raznih družabnih večerih, kar je vsekakor premalo, da vsaj delno spoznaš človeka. V baznem taboru pod Everestom pa je nanoslo, da sva bila z Johanom (s tem nazivom je Jeglič znan v alpinističnih krogih), dosti skupaj. Po cele dopoldneve sva debatirala v »jedilnici«, torej največjem šotoru, kjer se je odvijalo vse »družabno« življenje alpinistov, v teh pogovorih pa sem spoznal zelo bistrega, inteligentnega, duhovitega in živahnega sogovornika, ki ga zanima čisto vse, ki je pozoren na socialne probleme, na brezposelnost, na problem padca vrednot v današnji družbi, pa tudi na šport, mednarodno in domačo politiko, in še bi lahko našteval. Predvsem pa me je razveselil pogovor z Jegličem: čeprav je vrhunski alpinist, ki ima za sabo neverjetno bogat in zavidanja vreden »kurikulum«, ni alpinistični fanatik, ki vidi le steno, odprave, gore in plezalne smeri.

Johan je lanskega septembra s soplezalcem Silvom Karom preplezal izredno zahtevno zahodno steno Bagirata III v indijski Himalaji, samo mesec kasneje je skupno z zakoncem Štremfelj in Šerpo Lakpa Rito stal na najvišji točki našega planeta, Everestu. Jeglič je torej popoln alpinist, kar je posebno hvalevredno v današnjem času, ko je, če pač hoče izstopati, tudi na tem področju specializacija nujna. Johan je namreč odlični športni plezalec, v klasičnem plezanju je dosegel sam svetovni vrh, tistim pa, ki trdijo, da ni himalajec, je najlepše odgovoril z osvojitvijo Everesta: Prav zato, da bi naši bralci tudi поблиže spoznali tega vrhunskega alpinista in obenem zelo skromnega človeka, smo imeli z njim daljši pogovor.

Johan, vsak »pošten« intervju se začne z dokaj »banalnim« vprašanjem, kdaj si začel svojo, v tem primeru, alpinistično pot, koliko odprav imaš za sabo ipd. No, torej... »Skušal bom biti čim bolj sintetičen, saj je neko golo naštevanje podatkov pravzaprav dolgočasno. Imam 29 let, bivam v Domžalah, delam pa kot elektromehaničar v ljubljanskem podjetju Pap-Intel, ki me pri moji alpinistični dejavnosti vedno podpira, na vse načine. Plezam od leta 1978, na prvo od-

pravo pa sem se s svojim »zgodovinskim« soplezalcem Silvom Karom podal leta 1982 in sicer v Kolorado, kjer sva preplezala za takratne čase neverjetno IX. stopnjo. Naslednjega leta se je začela moja dolga pot v Patagoniji na skrajnem jugu Južne Amerike, kjer sem bil nato še štirikrat, skupno za skoraj leto dni življenja... Takrat sem skupno s Karom in Knezom preplezal prvenstveno smer v Fitz Royu.

Leta 1985 sem se udeležil odprave na osemtisočak Jalung Kang, nesreča Boruta Berganta pa je preprečila, da bi prišel na vrh, saj sem bil v prvi navezi, ki je čakala na odločilni naskok. Konec istega leta in v začetku naslednjega sem bil spet v Patagoniji, tokrat pa sem med drugim odprl novo izjemno težavno smer v Torre Eggerju. Verjetno krono svojega osvajanja v Patagoniji sem dosegel v začetku leta 1988, ko sva skupno s Karom preplezala neverjetno težko prvenstveno smer v južni steni očaka Cerro Torreja, ki je po splošnem mnenju ena najtežjih kadarkoli preplezanih. Še istega leta sva se vrnila na to goro, da bi končala alpinistični film, ki je dosegel visoko mednarodno priznanje: osvojil je prvo mesto na mednarodnem filmskem festivalu v Trentu in srebrni Triglav v Novi Gorici. V športnem plezanju, s katerim se dosledno ukvarjam od začetka, pa sem dosegel stopnjo IX+. Mislim, da te številke ni potrebno posebej komentirati...«

Janez Jeglič pred enim od svojih vzponov

Čeprav si v samem alpinističnem vrhu že mnogo let, si predvsem v pravkar zaključenem letu 1990 dokazal, da si vsestranski vrhunski alpinist...

»No, tako je pač nanoslo, da sem lahko lani pokazal vse svoje sposobnosti v vseh treh nosilnih vejah alpinizma, v športnem in klasičnem plezanju ter v himalaizmu, in to v letnih in zimskih razmerah, pa tudi v solo plezanju. V Mišji peči sem namreč preplezal smer imenovano Preobrazbo, ki je pač težka IX+ stopnje, poleti prvenstveno smer na gori Bagirati III v garvalski Himalaji, ki je s svojimi 1600 metri, težavnostjo do VIII. stopnje in z višino 6545 m ena najtežjih alpinističnih smeri sploh, nato pa še Everest, kar pomeni višek za vsakega alpinista, ki pleza v Himalaji.«

Alpinizem je skupno s smučanjem slovenski državni in paradni šport, vendar, če povzamem že znano trditev, najboljši alpinist finančno ne zasluži toliko kot »drugorazredni nogometaš«. Kaj meniš o tem?

»To je gotovo res, čeprav je zadeva dosti bolj komplicirana. Mladina recimo piše, da je tudi Križaj smučal »za malo pivo«... Prav gotovo pa drži, da ni primerjave v prejemkih alpinista ali športnika kakega t. i. popularnega športa, tako da v tem oziru alpinist prejema daleč premalo, kot bi pač zaslužil. Pravzaprav se največ prejmemo s sponzorizacijo. Najin podvig na Bagirati III je recimo sofinanciralo slovensko državno cestno podjetje SCT, stalno in vztrajno pa me podpira firma, v kateri delam in sicer Pap-Intel iz Ljubljane.«

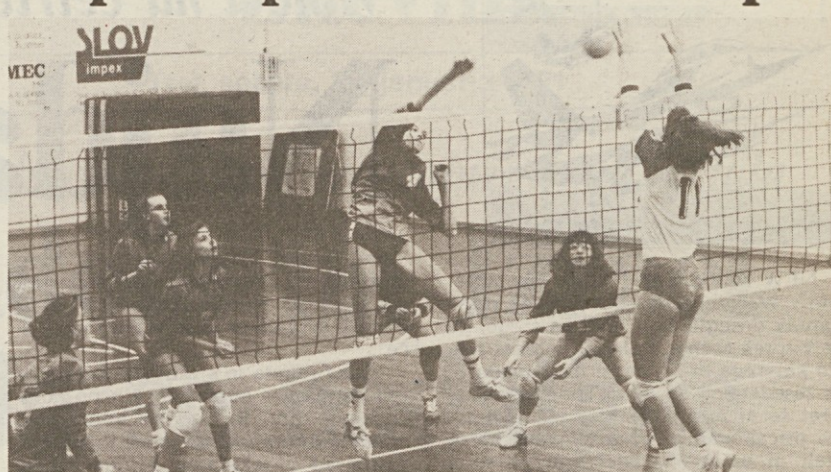
Komu se moraš pri svoji alpinistični dejavnosti zahvaliti, komu pa ne?

»O sponzorjih in o konkretni pomoči sem že govoril, sedaj pa mi gre v zvezi s tem prva misel moji ženi Ireni. Poročena sva tri leta in pol in poleg mene edino ona pozna drugo plat medalje. Odpovedi, žrtvovanja, časovne ločitve... Ne gre pa zahvala, čisto obratno, vsem tistim, ki so me, iz več razlogov, pri mojem alpinizmu ovirali in mi metali polena pod noge. Ne bom analiziral razlogov, zakaj to počenjajo, pri tem pa je prisotnih toliko činitelev, kot je lahko zavist, podcenjevanje, hudobija, netoleranca in še bi lahko našteval. Sicer pa tudi to spada k pravilom igre, da se vedno oglasijo tisti, ki sistematično dajejo tvoje delo v nič, ko nekaj dosežeš...«

DUŠAN JELINČIČ

V 1. moški odbojarski diviziji na Goriškem

Naš prapor in Olympia uspešna v prvem prvenstvenem nastopu

Trenutek s slovenskega derbija med Olympio in Sočo v 1. ženski diviziji (Čubej)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

IZIDI 4. KOLA: Capriva - Farra 3:1, Olympia - Soča 0:3, Corridoni - Alloys Italia 0:3, Lib. Cormons - Villesse 0:3, S. Luigi - Acli Ronchi 3:2, Azzurra - Sanson 1:3.

LESTVICA: Alloys, Azzurra, Villesse in San Luigi 6, Soča, Farra in Sanson 4, Olympia, Acli Ronchi, Cormons in Capriva 2, Corridoni 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA

V tem prvenstvu nastopata dve ekipi, ki bosta branili slovenske barve. To sta Naš prapor in Olympia, ki sta bili v uvodnem srečanju zelo uspešni.

CORRIDONI - NAŠ PRAPOR LOOK

0:3 (14:15, 11:15, 12:15)
NAŠ PRAPOR LOOK: Mervic, Leghissa, Makuc, Muzic, Suligoi, Zavadlav, Mikluz, Braini, Bevcar, D. in C. Cibini.

Naši so prvenstvo začeli uspešno, z zmago proti Corridoniju v gosteh. Domačini so sicer solidno začeli in zagrizeno igrali do 14 točke, nakar so se gostje zbrali, saj so dotlej precej grešili predvsem v sprejemu, in set tudi osvojili. V nadaljevanju je prišla na dan boljša pripravljenost in večja učinkovitost igralcev Našega prapora, tako da so zasluženo osvojili prvi dve točki. (M. B.)

IZIDI 1. KOLA: Olympia - Torriana 3:2, Fincantieri - Pall. Grado 0:3, Corridoni - Naš prapor 0:3, Acli Ronchi - Intrepida 3:0.

LESTVICA: Naš prapor, Olympia, Acli Ronchi in Grado 2, Corridoni, Fincantieri, Intrepida, Torriana in Lib. Cormons 0 (Cormons je tokrat počival).

MLADINCI

IZIDI 11. KOLA: Torriana - Olympia 0:3, OK Val - S. Luigi 3:0, Turriaco - Fincantieri 3:1, Intrepida - Mossa 0:3. Počival je Acli Ronchi.

LESTVICA: OK Val 20, Acli Ronchi in Olympia 16, Turriaco 10, Torriana 8, S. Luigi, Fincantieri in Mossa 6, Intrepida 0.

NARAŠČAJNICE Skupina A

DOM ROBO - A.S. ROMANS 0:2 (7:15, 7:15)

DOM ROBO: M. in V. Lavrenčič, Mikulus, Lutman, Zavadlav, Černic, Ogtianu, Legiša, Dorni, Cocina, Lovisoni.

V prvi tekmi so mlade predstavnice Doma izgubile proti objektivno močnejšim vrstnicam iz Romansa. Pozna se jim določena neuigranost in predvsem pomanjkanje tekmovalne sproščenosti. (-jo-)

IZIDI 1. KOLA: Dom Robo - Romans 0:2, Intrepida B - Sagrado 0:2, Acli Ronchi A - Villesse 2:0. Počival je Staranzano.

Skupina B

AZZURRA - SOČA SCAME 2:0 (15:3, 15:13)

SOČA SCAME: V., E. in M. Černic, Pellegrin, Cotič, Devetak, Florenin.

Sočanke so zelo slabo začele prvenstvo naraščajnic. Zgubile so po eni sami uri igre, v kateri je bilo videti, da so bile premalo koncentrirane. V prvem setu so nasprotnice stalno vodile igro, v drugem nizu pa je se je le vzpostavilo večje ravnotežje. Vsekakor so prehitro popustile in se tako vrnilo domov praznih rok. (S. P.)

SOČA SCAME - FRESCO DISCOUNT2:0 (15:3, 15:0)

SOČA SCAME: M., V. in E. Černic, Pellegrin, Devetak, Florenin, Cotič, Volk.

Gostiteljice so brez večjih težav vknjižile prvo prvenstveno zmago. Sočanke so zelo dobro servirale in naredile izredno malo napak v polju, kar jim je zagotovilo prepričljivo zmago. (S. P.)

IZIDI 1. KOLA: Mossa - S. Luigi 2:0, Intrepida A - Acli Ronchi B 2:0, Azzurra - Soča Scame 2:0.

POKAL CORAG

Tudi ta manifestacija se nagiba h koncu. Znani sta sedaj prvo in drugouvrščeni ekipi v skupinah A in B, ki bodo nastopale v finalu v Staranzanu. Iz skupine A sta se kvalificirali La Rurale Staranzano in Sagrado. V skupini B sta dosegli finalna srečanja Azzurra in Soča Scame.

LIB. VILLESSE - SOČA SCAME 1:2 (15:14, 3:15, 10:15)

SOČA SCAME: V., E. in M. Černic, Pellegrin, Cotič, Florenin, Devetak, Volk.

Zdi se neverjetno, kako so Sočanke spremenile igro. Igrale so zelo zbrano in skušale rešiti vse žoge. Prvi set so izgubile samo za las. V drugem nizu pa se je videla dobra igra naših. Z odličnim servisom so odpravile nasprotnice in jim prepustile samo 3 točke. Zadnji set je bil precej napet, a naše so zagrizeno igrale do zadnje točke in si tako priborile vstop v finalno fazo pokala CORAG. (S. P.)

TURNIR PREDSEDNIKA

Tudi ta turnir, ki ga je organiziral in zrežiral predsednik mladinske odbojarske komisije pri goriški odbojarski zvezi, je prišel do konca. Nastopile so tri moške ekipe in kar dve sta bili slovenski, Soča Sobema in Val/Naš prapor. Obe sta tudi dosegli veliki finale, v katerem se bosta pomerili za naslov v Staranzanu. Zmagovalec bo letošnji prvak v moški kategoriji under 13.

Ženski del under 13 je razdeljen na dve skupini. Skupino A bo sestavljalo 6 ekip, skupino B pa sedem. Edina slovenska ekipa, ki bo nastopala v tej konkurenci, bo Dom Robo, ki bo nastopala v skupini A. (MJ)

danes igra za vas - danes igra za vas

Katja Florenin

totocalcio

Atalanta - Torino	X
Bari - Cagliari	1
Bologna - Napoli	X
Florentina - Cesena	1 X
Inter - Lecce	1
Juventus - Genoa	1
Parma - Milan	X 2
Roma - Pisa	1
Sampdoria - Lazio	1 X
Ascoli - Reggiana	X 2
Modena - Udinese	2
Varese - Empoli	1 X 2
Enna - Formia	1 X 2

Katja Florenin (letnik 1974) je kot 4-letno dekle začela s kotalkarsko dejavnostjo pri KSD Vipava s Peči. Po treh letih pa je prestopila v vrste odbojkaric, najprej pri Soči, potem pri Sovodnjah, a v zadnjih letih je pri Agorestu. Pri združenih ekipi je začela najprej v postavi under 16, zadnja leta pa je igrala za člansko vrsto, s katero je začela tudi letošnje prvenstvo. Prejšnji teden je Marino Kralj pravilno napovedal 11 izidov, kar mu je zagotovilo, če je igral sistemski stolpec, 628.000 lir.

konjske dirke - konjske dirke

1. Firenze (kasaška dirka): Ismar So (skupina 1) je tačas v odlični formi in je zato favorit. V skupini 2 je najboljši Look di Jesolo, medtem ko bi lahko iz skupine X presenetil Iaríf BS.

2. Rim (kasaška dirka): velik favorit je Dadero iz skupine 1. Najbolj se bo moral paziti Emula iz skupine X, ki je dosegel zadnji čas nekaj zelo dobrih rezultatov, v skupini 2 pa omenimo kobilo Gandrio.

3. Rim (kasaška dirka): Spano D'Assia (skupina 1) je med favoriti, če bo povedel. Gogol Om (skupina X) štarta v drugi vrsti, a spada vseeno med favorite. Iz skupine 2 naj bi bila najbolj nevarna Ismina.

4. Bologna (kasaška dirka): Ivana Gar (skupina 2) bi lahko ponovila nedavni uspeh na podobni dirki. Njena najbolj nevarna tekmečka naj bi bila Iro LB iz skupine 1 in Iperione Red iz skupine X.

5. Padova (kasaška dirka): Lesto (skupina 2) spada med favorite, seveda, če ne bo zakrivil napak na štartu. Iz skupine X naj bi bila najboljša

kobila Ira Vinci, iz skupine 1 pa Giubit.

6. Pisa (galop): največ možnosti imajo kobila Akaroa (skupina 2), Calm Reef iz skupine X ter Alberto Smania iz skupine 1.

Dirka tris

Naši favoriti: Irido Bru (št. 2), Gle Mario (3), Filodoro (19). Dodatek za sistemiste: Esquire Bi (24), Liza VIP (20), Lazar Migliore (17).

totip

1. — prvi	1
2. — drugi	X 2
3. — prvi	1
4. — drugi	X 2
5. — prvi	2
6. — drugi	1 X
7. — prvi	2
8. — drugi	1 X

obvestila

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK obvešča, da je odhod avtobusa v Trbiž iz Doline ob 6. uri, iz Boljunca ob 6.10 in iz Boršta ob 6.15. Priporočamo točnost.

ŠD POLET sklicuje 23. letni občni zbor, ki bo v torek, 29. t. m., v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah ob 20.00 in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: 1. poročila, 2. razprava, 3. razno. Vabljeni člani in simpatizerji društva.

SK DEVIN obvešča, da je še nekaj prostih mest za smučarski izlet v Podkloster (Arnoldstein) v nedeljo, 20. t. m. Vpisovanje in informacije B. Škrk tel. 200236.

Prispevajte
za

»Dijaško matico«

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna prednaročnina 200.000 lir; v SFRJ številka 8.00 din; mesečna naročnina 190.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juliske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 18. januarja 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

CEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

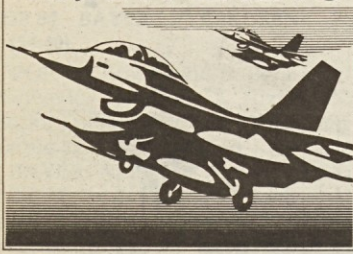
Izdaja ZTT

Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

VOJNA V ZALIVU

NEW YORK, BAGDAD — Razburjenje v Washingtonu je svoj višek pravzaprav doseglo že v noči na sredo, ko je v torek točno opolnoči potekel rok, do katerega bi se moral Irak umakniti iz zasedenega Kuvajta. Toda vojne takrat še ni bilo. Bela hiša je reagirala po pričakovanju in »obžalovala, da se Irak ni umaknil,« istočasno pa so v Washingtonu tudi poudarjali, da vse še ni izgubljeno.

Toda šlo je le za zatišje pred viharjem, ki je bil podrobno načrtovan in po dnevu čakanja, v katerem je bila iraškemu predsedniku Sadamu Huseinu dana še zadnja možnost za premislek, se je začela najdaljša noč v Zalivu. Po relativno mirnem popoldnevu v ZDA, ko so se uslužbenci podjetij že vračali domov, so prve predvčerajšnje vesti v ameriških večernih dnevnikih (približno ob pol enih zjutraj v Italiji) poročale o odmevih protiletalske artilerije v Bagdadu. Novinarji družb ABC in CNN so po tem tudi poročali, da ni slišati letalskih motorjev in na podlagi tega so mnogi sklepali, da se je napad na Irak začel z raketami »tomahawk«, ki imajo lahko jedrsko ali pa klasično eksplozivno konico.

Na te vesti iz Bele hiše ni bilo takojšnje reakcije, nato pa se je točno ob 19.06 po krajevnem času (ob 1.06 včeraj zjutraj po srednjeevropskem času) tiskovni glasnik Bele hiše Marlin Fitzwater z naslednjim sporočilom obrnil na Američane: »Osvoboditev Kuvajta se je začelo. Skupaj z vojaškimi silami naših zaveznikov so Združene države začele izvajati načrt "Vihar v puščavi", da bi tako izvršili pooblastilo varnostnega sveta Organizacije združenih narodov. Ob 19. uri so enote vojaške operacije "Vihar v puščavi" napadle cilje v Kuvajtu in Iraku. Predsednik Bush bo ameriškemu ljudstvu spregovoril ob 21. uri.«

Čeprav je bilo mogoče napad na Bagdad spremljati v neposrednem prenosu novinarjev TV mreže CNN, pa za zdaj še ni točnih podatkov o ciljnih in o poteku celotne akcije. Po predhodnem poletu radarskih letal awacs so bombniki B-52 odvrgli raketne cruise. Zaradi avtonomije teh raket letječim trdnjavam sploh ni bilo treba preleteti iraške meje in so rakete izstrelili s savdskega ozemlja, saj se glavni strateški cilji v Iraku nahajajo največ 400 do 500 km od meje s Savdsko Arabijo. Leteče trdnjave so se dvignile nekaj pred polnočjo z ameriškega letalskega oporišča na otoku Diego Garcia in otovorjene vsaka s po

20 raketami cruise poletele proti Iraku. Še pred mejo so bombniki B-52 odvrgli svoj tovor in se vrnili v oporišče.

Vsaka raketa je s hitrostjo približno 800 km na uro letela proti točno določenemu cilju. Rakete so letele zelo nizko nad terenom, ki je bil točno memoriziran v raketnem navigacijskem sistemu. Za iraške radarje so bile praktično nevidne in zato je bilo presenečenje popolno. Šele takrat so Iranci najbrž vključili protiraketne naprave. Toda njihova reakcija naj bi bila izredno šibka, saj naj bi z raketami z »nevidnih« letal F-117 stealth uničili iraški protiradarski sistem. S tem je bil iraški obrambni sistem praktično oslepljen in zato Irak ni mogel storiti več ničesar proti valovom lovskih bombnikov F-15 in F-16 (poleg ameriških letal so v akciji sodelovali še britanski in savdski avioni), ki so na svoje cilje samo v nočnih akcijah odvrgle približno 18 tisoč ton bomb in raket. Med odvrženimi bombami so bili tudi daljinsko vodene bombe »bullpup« in »maverick« in pa rušilni »clusterji«, pri katerih se plašč med padcem odpre in sprosti na desetine drugih bomb, ki na izredno širokem področju delujejo proti ljudem in oklepnim vozilom. Da je učinek teh bomb še večji, imajo vgrajena zavorna padala, ki preprečijo, da bi bombe eksplodirale takoj po padcu na tla, temveč pride do eksplozij (te bombe so bile usmerjene predvsem proti letalskim oporiščem v Iraku) v različnem časovnem obdobju. Nočni napad je bil torej izredno natančen, po trditvah strokovnjakov naj bi šlo za »kirurški« napad, v katerem so bili z izredno natančnostjo zadeti strateški cilji, ne da bi pri tem zadeli civilne objekte. Pripravljenost napada in presenečenje sta olajšala delo letalstvu (za zdaj govorijo o izgubi le dveh letal), da pa skoraj ni bilo izgub, si to razlagajo z izredno pripravljenostjo ameriških pilotov in predvsem z izrednimi elektronskimi sposobnostmi ameriških letal.

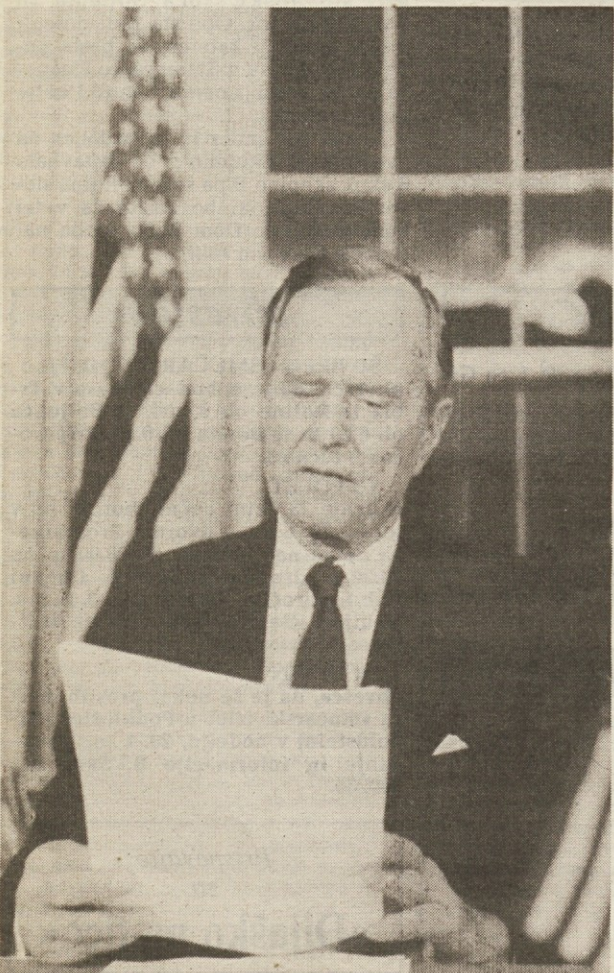
Z uničenjem bistvenih strateških ciljev v Iraku so združene enote protiraške koalicije dosegle prvi cilj, ki je bil za Američane - kot je potrdil obrambni minister ZDA Cheney - zavarovanje Izraela, istočasno pa je bil dosežen tudi drugi cilj, to je zagotovitev premoči v zraku, kar bo lahko odločilno za nadaljnji potek spopada, ki bo potekal tudi po kopnem.

ZDRUŽENI NAPAD NA CILJE V IRAKU

Smeri združenega vojnega letalstva vključno z ameriškimi F-15 eagle in 45 britanskimi tornadi, ki so prvi napadli Bagdad in druge strateške cilje v Iraku.

George Bush: Ne bomo odnehali dokler Kuvajt ne bo svoboden

WASHINGTON — »Dve uri od tega so zavezniške letalske sile začele z napadom na cilje v Iraku in Kuvajtu.« Tako je ob 21. uri po washingtonskem času, ob 3. uri po našem, začel svoj televizijski govor predsednik ZDA George Bush (na telefot AP). »Ko govorim, se napadi še nadaljujejo. Kopne sile niso angažirane. Konflikt se je začel 2. avgusta, ko je Irak zasedel malega, neobglednega sosedu. Kuvajt, ki je član Arabske lige ter OZN, je bil zmečkan. Pred petimi meseci je Saddam Husein začel kruto vojno proti Kuvajtu. Danes zvečer smo se tudi mi vključili v bitko.«

Bush je svoj govor takole nadaljeval: »Odločeni smo, da uničimo jedrske zmogljivosti Sadama Huseina. Uničili bomo tudi njegova skladišča kemijskega orožja, topništvo in tankovske enote. Z našimi operacijami želimo zaščititi v največji meri zavezniška življenja.« O političnih vzrokih spopada je bil ameriški predsednik zelo jassen in odločen: »Naši cilji so zelo jasni. Enote Sadama Huseina morajo zapustiti Kuvajt. Obnovili bomo legitimno kuvajtsko vlado. Kuvajt bo ponovno svoboden. Na koncu bo Irak vendarle priznal zakonitost resolucij Organizacije združenih narodov; takrat bo ponovno zavladal mir. Mi upamo, da bo Irak postal miroljuben in na sodelovanje pripravljen član mednarodne skupnosti. Tako bi lahko okrepili varnost in stabilnost v Zalivu.« Tistim, ki so mu očitali prenatrženost, pa je Bush takole odgovoril: »Svet ni mogel več čakati. Gospodarske sankcije niso imele stvarnih učinkov. S to politiko smo vztrajali pet mesecev. Skupaj z zavezniki smo prišli do zaključka, da s sankcijami ne bomo izgnali Sadama iz Kuvajta.« Dvanajstminutni govor pa je Bush takole zaključil: »Ko je svet govoril o miru, se je Saddam pripravil na vojno. Upal sem, da bo Husein po odločitvi ameriškega kongresa, odšel iz Kuvajta. Tega ni storil. Arogantno je zavrnil vsa opozorila. Prav, zgrešil je!«

Bush se je baje do spoznanja o »moralni upravičenosti« vojne proti Sadamu Huseinu dokopal med božičnimi počitnicami v Camp Davidu. V tišini marylandske pokrajine je začel pisati včerajšnji govor, ki ga je v dveh tednih kar štirikrat na novo napisal. Predsednik se je po govoru odpravil v svoje stanovanje v Beli hiši. Tu je molil skupaj s svojim prijateljem, znanim evangeličanskim televizijskim pridigarjem, Billom Grahamom.

Vojna v neposrednem televizijskem prenosu

BAGDAD — V teh dneh so glavni vir informacij z vojnega prizorišča in dejansko krojijo dober del svetovnega javnega mnenja: trije reporterji ameriške televizijske mreže CNN, ki je specializirana v stalnem prenašanju novic, so na ekranih vseh evropskih in tudi izvenevropskih televizij resnični protagonisti no stop oddaj, posvečenih zalivski krizi in oboroženemu konfliktu. John Holliman, Peter Arnett in Bernard Shaw (na telefot AP) so v bistvu v neposrednem prenosu iz Bagdada gledalcem vseh držav sveta neposredno opisali dogodke takoj po napadu ameriških, britanskih, saudskih in kuvajtskih letal na Bagdad. Iz sobe svojega hotela so posredovali gledalcem »vojni hrup«, kolikor so ga lahko ujeli njihovi mikrofoni. Poleg treh reporterjev mreže CNN so v Bagdadu še nekateri novinarji drugih ameriških in evropskih televi-

zijskih mrež, vsi pa so imeli veliko več težav pri oddajanju svojih poročil kot Holliman, Arnett in Shaw. Kaže, da so ostali zaupali predvsem telefondnim zvezam, v prepričanju, da bodo lahko oddajali, medtem ko je CNN sklenila dogovor z iraško televizijo, ob možnosti ugodne kupčije so z njo tudi nasprotja odpovedala. Si očitno tudi niso dobili, medtem ko oddajali v eter samo ton, medtem ko slike niso dobili. Tako CNN kot ostale ameriške televizije in z njimi tudi evropske so se morale zadovoljiti samo s posnetki letal, ki so pritala in vzletala z ameriških vojaških oporišč. Sicer pa je treba trem reporterjem priznati, da so poročali zelo umirjeno in brez pretrzanega patosa. Ob 17.00 po italijanskem času pa so iraške oblasti prisilile tri reporterje, da prekinijo z oddajanjem.